

2024

Sveio kommune

Budsjett 2024

Økonomiplan 2024-2027

Rådmannens framlegg

Innhald

RÅDMANNEN SITT FØREORD	3
DRIFTSBUDSJETTET	4
INVESTERINGAR.....	9
ORGANISASJONSKART	12
STRATEGISKE PRIORITERINGAR 2020-2023	13
GOD HELSE, EIGEN MEISTRING OG TRIVSEL.....	13
GODE OPPVEKSTVILKÅR	13
AKTIVITET OG ATTRAKTIVITET GJENNOM LOKALE TILTAK.....	14
BEFOLKNINGSUTVIKLING OG NÆRINGSAKTIVITET	14
AKTIVITET I EIT ATTRAKTIVT KOMMUNESENTER	17
TRYGG TRAFIKK, GODE KOMMUNIKASJONAR OG KOMMUNALE ANLEGG	17
BRUK OG VERN AV STRANDSONA	18
KLIMABUDSJETT 2024	19
KLIMAMÅL FOR SVEIO KOMMUNE.....	19
KLIMAGASSUTSLEPP I SVEIO KOMMUNE	20
DIREKTE UTSLEPP.....	20
INDIREKTE UTSLEPP – KLIMAFOTAVTRYKK	22
TILTAK MED KVANTIFISERT UTSLEPPSREDUKSJON 2024 - 2027	23
TILTAK MED IKKJE-KVANTIFISERT UTSLEPPSREDUKSJON 2024 - 2027	24
KOMMENTARAR FRÅ ORGANISASJONEN	26
RAMMEOMRÅDE BARNEHAGE.....	26
RAMMEOMRÅDE SKULE	30
RAMMEOMRÅDE PLEIE OG OMSORG.....	35
HELSE OG REHABILITERING	37
BARNEVERN	39
HABILITERING	41
NAV MED FLYKTNINGAVDELING	43
KULTUR.....	44
TEKNISK/NÆRING	47
VATN, AVLAUP OG RENOVASJON (VAR).....	49
POLITISK.....	50
SENTRALADMINISTRASJON.....	51
SVEIO KYRKJELEG FELLESRÅD	53
FORDELING MELLOM RAMMEOMRÅDA	55
DEI EINSKILDE RAMMEOMRÅDA.....	55
FINANS	68
NETTO DRIFTSRESULTAT	68
NETTO DRIFTSRESULTAT I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER.....	68
NETTO LÅNEGJELD	69
NETTO LÅNEGJELD I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	69
RENTEEKSPONERT GJELD	69
NETTO RENTEEKSPONERT GJELD I PROSENT AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	70
DISPOSISJONSFOND	71

DISPOSISJONSFOND I PROSENT AV DRIFTSINNEKTENE.....	71
ØKONOMIPLAN 2024-2027 – DRIFT	72
BUDSJETTSKJEMA DRIFT	72
INNEKTER.....	74
UTGIFTER.....	74
VURDERING.....	75
ØKONOMIPLAN 2024-2027 – INVESTERING	76
BUDSJETTSKJEMA INVESTERING	76
VEDLEGG	78

Rådmannen sitt føreord

Rådmannen legg med dette fram sitt framlegg til årsbudsjett for 2024 og økonomiplan for perioden 2024-2027. Budsjettframlegget byggjer på opphavsleg budsjett for 2023, og rammesak for budsjett og økonomiplan 2024-2027. Den einssilde kommune skal sjølv leggje til rette for å kunne utføre sine oppgåver på best mogleg måte. Samstundes skal kommunen ivareta behovet for eit nødvendig handlingsrom på kort og lang sikt.

For å sikre at kommunen sin handlingsevne vert ivareteke over tid har Kommunelovutvalet peika på at kommunen må ha nøye prioriteringar, jamleg oppfølging av budsjett, eigenfinansiering av investeringar, planmessig vedlikehald av eigedom og fornuftig handtering av risiko. Det overordna målet er at Sveio kommune skal ha ein sunn, balansert og berekraftig økonomi som sikrar eit godt tenestetilbod for innbyggjarane. Ein må sikra at driftskostnadane står i høve til dei venta inntektene.

Kommunen sin samfunnsplan er kommunen sitt overordna styringsdokument og legg og grunnlag for budsjettokumentet. Einingane sitt arbeid med budsjett, budsjettkommentarar og årsmelding speglar no i større grad samfunnsplanen for sikra eit heilskapleg fokus på mål og strategiar som er vedteke gjeldande. Budsjett for 2024 syner at Sveio kommune går mot ei tid med krevjande økonomiske rammer.

Det er særskilt krevjande å utarbeide eit realistisk budsjett, som samtidig er økonomisk berekraftig over tid. Med dei økonomiske føresetnadane Sveio kommune må halde seg til, må kommunen truleg redusere driftsutgiftene med om lag 15 – 20 millionar kroner dei næraste åra. Det er ikkje realistisk at dette kan skje utan at det går utover det opplevde nivået av tenester som kommunen levera. For å kunne jobbe dedikert og målretta med innsparingar, som i størst mogleg grad inneber å arbeide smartare, leggast det opp til tilsetjing av ein innsparings- og forbettringsrådgevar.

Det framlagde forslaget til driftsbudsjett for 2024 inneber eit driftsresultat på om lag 0,7 millionar kroner, som utgjør 0,14 % av brutto driftsinntekter. Noko som er betydeleg unna Sveio kommune sine egne anbefalingar.

Sveio kommune vil vere sårbare kva gjeld det å møte nye lovpålagde oppgåver og endringar i brukarbehov som vil kunne vere kostnads-krevjande for kommunen framover. Særleg kan her nemnast endringar i spesialpedagogisk hjelp, barnevern og habiliteringstenesta.

Sveio må, som mange andre kommunar, vere førebudd på at endringar i demografi vil føre til endring i tenestetilbodet, endring av korleis kommunen prioriterer for å sikre og ivareta økonomisk og praktisk handleevne. Det vil kome ein vekst i tal på eldre, og det vil kome ein reduksjon i talet på barn. Men dei næraste åra har vi store elevkull på ungdomsskolen i Sveio. Dette vil utfordre både struktur i tenesteproduksjonen samt kva investeringar som må prioriterast.

I Sveio, som for mange andre kommunar, er det grunn til å stille spørsmål om krav til kommunal effektivisering og omstilling er nok til å møte dei endringane og behova som kjem i framtida. Det er god grunn til å tru at kommunen innan kort til må gjennomføre meir strukturelle grep for å sikre eit berekraftig driftsnivå. I åra framover må ein arbeide med tilpassing av tenesteproduksjonen for å sikre ei berekraftig drift.

Folketalet 1.januar 2023 var på 5 732 personar, ei nedgang på 43 personar i frå året før. Det er i all hovudsak lågare nettoinnflytting som er årsaken. Positiv nettoinnflytting er mellom anna påverka av talet på mottak av flyktingar og familiegjenforeining. Framover er mottak av flyktingar avhengig av situasjonen i verda rundt oss, og særskild av situasjonen i Ukraina. Fødselsoverskotet er negativt, dette er ei tydeleg endring frå tidlegare. Endring i folketalet har konsekvens på kommuneøkonomien, både på kort og på lang sikt. Folketalsnedgang fører med seg reduksjon i inntektene for kommunen, men også til lågare utgifter på grunn av lågare behov for tenester.

Samla sett leverer Sveio kommune gode tenester med engasjerte og kvalifiserte tilsette til det beste for innbyggjarane!

“Livet består ikkje i å ha gode kort på handa, men i å spele dei du har godt.”

– Josh Billings

Driftsbudsjettet

Rammene til einingane i Sveio kommune som vart vedtekne av kommunestyret i juni inneber ein generell auke frå budsjett 2023 til alle rammeområda med 5,6 % for løns- og prisvekst (deflator) frå 2023 til 2024, og berekna underkompensasjon frå 2022 til 2023. Dette er det same som regjeringa legg til grunn statsbudsjettet for 2024. I tillegg er det lagt inn nokre særskilde aukar.

Den kommunale deflatoren frå 2022 til 2023 er i statsbudsjettet anslått til å vere 4,5 prosent, medan det i rammesaka blei lagt til grunn ein deflator på 5,2 prosent. Deflator frå 2023 til 2024 er i statsbudsjettet anslått til 4,3 %, medan den i rammesaka var anslått til 4,0 prosent. Samla sett er driftseiningane i utgangspunktet overkompensert med om lag 0,4 prosent i forhold til budsjett 2023, men framleis underkompensert for det stor løns- og prisveksten frå 2021 til 2022, som kommunane ikkje blei kompensert for gjennom inntektssystemet.

Driftsbudsjettet til dei ulike einingane i kommunen opplevast generelt sett som små. Per 2. tertial 2023 er det estimert at driftseiningane i kommunen vil ha eit meirforbruk for heile året på om lag 16,7 millionar kroner, etter at det blei tilført over 4 millionar kroner til driftseiningane i revidert budsjett 2023. Kommunen har fått innspel, mellom anna frå revisor, på at det er for store budsjettavvik i kommunen. I dette forslaget til budsjett har rådmannen gjort ein del aukar for unngå store meirforbruk i drift i 2024, og også nokre aukar til auka tenesteproduksjon. Det er likevel rådmannens klare oppfatning at einingane i kommunen har stramme økonomiske rammer.

Det er ikkje lagt inn driftskostnader til planlagde investeringar i badeanlegg, idrettshall eller nyskapande aktivitetsanlegg i budsjett 2024, eller seinare i økonomiplanperioden. Det er heller ikkje lagt inn eventuelle finansieringskostnader utover løyvd investeringsramme, dette må eventuelt justerast når ein har endelege tal. Etter rådmannens vurdering vil innarbeiding av økte drifts- og kapitalkostnader, medføra redusert tenesteproduksjon på andre områder i kommunen.

Nedanfor kommenterast dei vesentlegaste rammeendringane frå vedtaket i juni, samt andre forhold ved dei einskilde rammeområda.

Finans

Ramma til rammeområde finans er redusert med kr 100 000,-. Forventa utbetalingar til private barnehagar ligg på driftsramma til rammeområde finans. Det er forventa noko færre born i private barnehagar i 2024 enn i 2023, og auke i tilskotssats grunna redusert makspris frå kr 3 000 til kr 2 000 frå 1. august 2023. Samla sett er det venta at utbetalingane blir på om lag kr 500 000 lågare enn budsjett 2023.

Helseavdeling med fellestenester

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet netto auka med kr 1 000 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Det er flytta ein stilling til rammeområde Helseavdeling med fellestenester, frå rammeområdet Pleie og omsorg. Ramma er auke med om lag kr 800 000 for å dekke dette. Det har vore ei kraftig auke i kommunens utgifter til legevakt dei seinaste åra. Auken var på om lag kr 1 000 000 frå 2022 til 2023, men ein reknar med noko lågare utgift i 2023. Ramma er auka med om lag kr 700 000 for å kompensere for auke i utgifter til legevakt. Kostnaden med Psykolog visar seg å vere klart høgare enn tidlegare lagt til grunn, og ein aukar ramma med kr 100 000 for dekke delar av denne meirkostnaden.

Våren 2022 blei det vedteke å auka kapasiteten innan psykisk helse med 1,5 stillingar i 3 år. Årsaka var i stor grad grunna i observerte utfordringar etter Covid. I Saka var det lagt til grunn at ein skulle søkje på eventuelle tilskot frå Staten. Auken blei i utgangspunktet finansiert ved bruk av fond. Det har vist seg vanskeleg å få monalege inntekter til dette frå Staten. Finansieringa er no endra frå bruk av fond til auke i ramma med kr 1 200 000, for 2024 og 2025.

Sveio kommune arbeida kontinuerleg med å sikre ei god legedekning for innbyggjarane, dette er eit krevjande arbeid, og det er stort nasjonalt fokus på problematikken. I dei tilfella ein ikkje klarar å bemanne legekontora med eigne legar må ein ofte leige frå private firma, noko som er særdeles kostbart. Det vert viktig å arbeide med ei berekraftig organisering av legar, med fokus på å behalde og rekruttere. Eit større fagleg miljø for legane vil truleg vere attraktivt, og gjere det enklare å rekruttera legar til kommunen.

Pleie og omsorg

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet auka med kr 2 000 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Per 2. tertial 2023 rapporterast det om eit venta meirforbruk i 2023 på kr 6 500 000. Revisor har peika på det store avviket mellom budsjett og rekneskap på området, og anbefalt at dette reduserast. Det leggst opp til ein ytterlegare auke, utover auken i rammesaka, på kr 2 500 000 i rådmannens forslag til budsjett 2024. Det er gjennomført kostnadsreducerande tiltak på rammeområdet i 2023, dette arbeidet vil fortsette i 2024. Mellom anna er det venta at førebyggjande innsats mot eldre vil redusera trongen for helsehjelp. Ein stilling er flytta frå Heimetenestene til rammeområde Helseavdeling med fellestenester.

I 2023 var ramma til Sveio omsorgssenter sett etter eit forvente tal bebuarar på om lag 33. Talet har i gjennomsnitt vore om lag 38, noko som er mykje av årsaka til forventa meirforbruk i 2023. Heimetenestene i kommunen har også vore underfinansiert i forhold til dagens aktivitetsnivå.

Det leggst opp til ei økonomisk ramme for dagsenteret ved SOS på om lag kr 1 100 000 i 2024. Dette er ikkje lovpålagt oppgåve, med unntak for dagsenter til demente, og kan takast ned for å nytte midlar på lovpålagte tenester. Dette kan verta uklokt då ein bryt med tenkinga om «omsorgstrapp» og at ein skal tilby tenester som gjer at den enkelte kan klare seg sjølv i eigen bustad lengst mogleg.

NAV med flyktningararbeid

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet netto auka kr 4 500 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Auken var knytt til auka arbeid med flyktningar.

Sveio kommune er oppmoda om å ta i mot 35 flyktningar i 2023, noko det ser ut til at kommunen vil oppnå. Det er stor usikkerheit kring oppmoding av flyktningmottak i 2024. Basert på dagens informasjon kan Sveio kommune bli oppmoda om å ta i mot over 35 flyktningar i 2024. Med bakgrunn i denne informasjonen vil kostnadane med flyktningararbeid auke i nær framtid. Dette gjeld både direkte utgifter til opphald, undervisning mv og nødvendig kapasitet for å følgje opp dei som kjem til kommunen. Det leggst opp til auka kostnadar med flyktningararbeid i 2024 med kr 400 000, utover auke i rammesaka.

Barnevern

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet ikkje endra i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Rammområdet et redusert med kr 500 000 i forhold til rammesaka, grunna forventa lågare utgifter til statlege fosterheimsplassar i 2024.

Habilitering

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet netto redusert med kr 1 600 000 i forhold til budsjett 2023, i rammesaka i juni.

Budsjettarbeidet etter rammesaka i juni visar at det vil vera krevjande å halde budsjettet for 2024 med dagens aktivitetsnivå. Eventuell samlokalisering av tenestene på området vil over tid kunne gjere det mogleg å levera tenester på ein meir effektiv måte. Ramma er auka med kr 3 000 000 for å vere i tråd med dagens aktivitet. I tillegg er ramma auke med 3,1 millionar kroner for nytt nødvendig tiltak på området.

Politisk

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet netto redusert med kr 350 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Årsaka er at det ikkje er val i 2024. Ramma til revisjon og kontrollutval er i tråd med anbefaling frå kontrollutvalet. Det leggest ikkje opp til endring av den økonomiske ramma til området i rådmannens framlegg til budsjett.

Sentraladministrasjon

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei ikkje rammeområdet endra i rammesaka i juni. Rammeområdet reduserast med kr 200 000, med bakgrunn i flytting av arbeid med folkehelse til område Samfunnsutvikling innan rammeområde Teknisk.

Det er stor omveltingar på IKT-området i kommunen. For å kunne utnytte digitaliseringspotensialet generelt, og moglegheitene innafor IKT Nordhordland spesielt, bruker kommunen om lag 60 % stilling. Denne må truleg aukast for å få fullt utbytte av moglegheitene innafor IKT Nordhordland. Dette vil truleg dekkast innafor budsjett.

I fleire år har det vore ein 30 % stilling dedikert til koordinering og opplæring i samband med forbetningsarbeid (Lean). Etter rådmannens vurdering er det trong for å arbeida endå meir med forbetningsarbeid i kommunen. Sett i lys av dei økonomiske utfordringane kommunen står overfor komande år, bør kommunen spissa forbetningsarbeidet inn mot innsparing. Det foreslås derfor å oppretta ein 3-årig prosjektstilling som innsparings- og forbetningsrådgjevar i kommunen. Dette vil også betre den økonomiske utredningskapasiteten i kommunen, som vil gjere det mogleg å i større grad vera sikker på den økonomiske verknaden, av små og større val som stadig må tas. Ramma til sentraladministrasjon er auka med kr 500 000 i 2024 for å finansiera dette for 2024. Fullfinansiering med ekstra kr 200 000 i 2025 og 2026, og nedtrapping i 2027, er lagt inn i økonomiplanen.

Oppvekst skule

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet netto auka med kr 1 200 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Kr 1 000 000 av auken var knytt til arbeid med flyktningar, og kr 200 000 for å erstatta tidlegare tilskot frå UDIR til digitale læremiddel og verktøy.

Utviding av gratis 12 timar SFO til 2. klasse er berekna å kosta Sveio kommune i overkant av kr 900 000. Rammeområdet aukast med kr 1 000 000.

Oppvekst barnehage

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet ikkje endra i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni.

I statsbudsjettet for 2024 er det foreslått å redusera maksprisen i barnehage frå kr 3 000 til kr 2 000 per måned, med verknad frå 1.8.2024. I følgje statsbudsjettet vil dette kunne kosta Sveio kommune om lag 1,8 millionar kroner, det er kompensert kommunen gjennom inntektssystemet. Det er venta at om lag 0,5 millionar kroner av auken vil belastast rammeområde barnehage, og ramma aukast tilsvarende i budsjett 2024. Resten av auken vil føra til høgare tilskot til private barnehagar. Sveio kommunes betaling til andre kommunar, for born som går i barnehagar utanfor Sveio kommune, har auka kraftig dei seinaste åra. Rammeområdet aukast med 1,0 millionar kroner for å dekke denne auken. At born går i barnehage i andre kommunar, er noko dyrare enn om dei hadde gått i private barnehagar i kommunen, og ein god del dyrare enn om dei hadde gått i kommunale barnehagar i kommunen.

Sveio kommune nyttar mykje ressursar til barnehageområdet samanlikna med andre kommunar. I følgje analyseverktøyet Framsikt nytta Sveio kommune om lag 6,3 millionar kroner meir enn samanliknbare kommunar til opphald, aktivitet og styrka tilbod. Ein stor del av meirkostnaden er truleg grunna i smådriftsulempene til dei kommunale barnehagane i kommunen. Arbeidet med å sjå om det kan gjerast noko med dette vil fortsette i 2024.

VAR – Vatn, avløp og renovasjon

Netto ramme på dette området er settast lik summen av kalkulerte kapitalkostnader og indirekte kostnader. Rammeområdet er redusert med kr 510 000 i forhold til rammesaka i juni, for å dekke auke i kalkulerte kapitalkostnader.

Sveio kommune har truleg eit samla akkumulert underskot på sjølvkosttenestene vatn, avløp, slam, renovasjon og feiing på nesten 10 millionar kroner per 31.12.2023. Samla underskot på område vatn er truleg på om lag 9 millionar kroner ved utgangen av 2023. Over halvparten av dette vil vera for gammalt til å dekkas inn gjennom gebyrinntekter. For å dekkja meirkostnader på området er det lagt opp til ein auke i gebyra til 2024 som er høgare enn forventa deflator. Det er lagt opp til ein vektta gebyrauke for vatn, avløp, slam og renovasjon på 9,3 % til 2024. Dette er ein høg auke, men truleg lågare enn mange andre kommunar i distriktet. Auken er dempa noko då rådmannen i gebyrsaka legg opp til at opparbeida underskot på vassområdet, på om lag 5,0 millionar kroner, ikkje dekkast inn av gebyrbetaling.

Ryvarden

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet redusert med kr 40 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Reduksjonen er grunna nedtrapping av tilskotet til drifta ved kulturfyret, slik at dei over tid skal bli økonomisk sjølvstendig. Netto auka tilskotet med kr 10 000 til 2024.

Tekniske tenester

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet netto auka med kr 60 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Auken var knytt til auka tilskot til Bua og Ørevik grendahus.

Rammeområdet er auka med kr 2 100 000 som følgje av overføring av oppgåver får rammeområde kultur, og rammeområde sentral, til eining for samfunnsutvikling. Dette svarar til auken i revidert budsjett 2023 med tillegg for forventa løns- og prisvekst. Vidare er rammeområdet auka med kr 150 000 for heilårsverknad av tilskot til dagleg leiar for Sveio idrettslag, og kr 550 000 i auka tilskot til Haugaland brann og redning IKS. Områda byggesak og oppmåling har i fleire år hatt urealistiske budsjetterte inntekter. Rammeområdet er auka med høvesvis kr 215 000 og 500 000 for å kunne budsjettere med meir realistiske inntekter på områda. Som følgje av vedtak (KOM 87/23) om fritak for gebyr for frivillig lag og organisasjonar er området styrka med kr 80 000. Auken i budsjett 2022 på kr 500 000 knytt til ROS analyse er vidareført til arbeid med kommuneplan i 2024, og tatt ut i resten av økonomiplanperioden.

Sveio kommune har fått ein søknad om ein eingongsstønad på kr 35 000 til realisering av eit krigsseilarmonument i Skudenes. Etter rådmannens vurdering er det eit flott føremål, som ein likevel ikkje finn rom for i årets budsjett.

Sunnhordland museum har planar om eit nybygg/rehabilitering til nærare 70 millionar kroner. I den samanheng har dei søkt Sveio kommune om kr 890 000 i tilskot til prosjektet. Sunnhordland museum er eit regionalt museum for Sunnhordlandskommunane Sveio, Stord, Fitjar, Bømlo, Tysnes, Kvinnherad, Etne og Austevoll. Skulane i Sveio nyttar ikkje Sunnhordland museet sitt tilbod i særleg stor grad, då transportbehovet er ei utfordring og er vanskeleg å løysa innanfor dagens rammer. Etter gjentekne søknader om tilskot til «Nye Sunnhordlandstunet» har kommunane via regionsrådet kome med følgjande oppmoding til Sunnhordland museum om å få prosjektet lånefinansiert og be om auka driftstilskot frå kommunane. I tillegg anbefalar banken at en ved en

slik løsnung får lånegaranti på beløpet. Prosjektet omfattar både nybygg og rehabilitering/ombygging av eksisterande bygningsmasse

Rammene til musea er basert på den samla innsatsen frå stat, fylkeskommune, kommunane og private aktørar. Sunnhordaland museum har lav grad av offentleg finansiering samanlikna med andre museum. På landsbasis har gjennomsnittet vore på omtrent kr 80 pr innbyggjar, Sveio kommune bidreg i dag med kr 7 pr innbyggjar til Sunnhordaland museum.

Rådmannen ser viktigheita av å ta vare på kulturarva vår, og ikkje minst formidla den vidare til den oppveksande generasjonen. Kulturarva er ressursen som byggjar opp om stadene våre, identiteten vår og er det felles minnet vårt og historie. Ut i frå ei samla vurdering anbefale rådmannen at Sveio kommune bidreg til lånefinansiering med kr 891 730 med eit auka driftstilskot i 30 år på inntil kr 31 876, samt ein lånegaranti på beløpet kr 891 730. Ei føresetnad for auka tilskot og lånegaranti, er at resten av finansieringa ordnar seg.

Det er kome førespurnad frå Sunnhordlandsrådet om å bidra med om lag kr 90 000 per år til «UNESCO Golbal Geopark Sunnhordland». Rådmannen finn ikkje å kunne prioritera dette for 2024.

Kultur

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei rammeområdet ikkje endra i rammesaka i juni. I rådmannens framlegg til budsjett er ramma netto redusert med kr 1 700 000 i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni. Reduksjonen gjeld overføring til nytt område Samfunnsutvikling, som er plassert under rammeområde Teknisk.

Det er kome søknad frå Sveio Frivilligsentral på auke i årleg tilskot på kr 50 000. I 2023 fekk sentralen om lag kr 375 000 i ordinært tilskot frå Staten og kr 405 000 frå kommunen. I tillegg blei det gjort eit tilleggstilskot på om lag kr 50 000 i revidert statsbudsjett, som Sveio kommune har vidarebetalt til Frivilligsentralen i Sveio. Rådmannen vurderer at dette dekker behovet, som er synleggjort for 2024 i søknaden.

Kyrkja

Forutan generell auke for løns- og prisvekst blei ikkje ramma endra i forhold til budsjett 2023 i rammesaka i juni.

Det er kome innspel frå fellesrådet på ønskje om ulike investeringar i kyrkjebygg og om auka tilskot til drift. Investeringssinnspela takast med ved vurdering av kva investeringar kommunen kan gjere i økonomiplanperioden. 2025 og 2026 og 2027 ligg det inne midlar til rehabilitering av kyrkjebygg.

Når det gjeld auka tilskot til drift visast det mellom anna til ønskje maling av Valen og Eikeland kapell. Valen treng og ny tjørebreiing. Fellesrådet ønskjer kr 150 000 til arbeidet i 2024 og kr 100 000 i 2025. Rådmannen legg opp til å vurderer dette i revidert budsjett før sommaren 2024.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune meir til kyrkja per innbyggjar enn gjennomsnittet av andre kommunar i landet.

Investeringar

Investeringar i anleggsmidlar er i 2024 på 23,0 millionar kroner. Nivået i 2024 er lågare enn det har vært dei seinare åra. Venta inntekt frå sal av næringsstomter på Ekrene bidreg positivt i høve låneopptak for neste år, som er planlagt til 6,5 millionar kroner.

Samla investeringar i anleggsmidlar i økonomiplanperioden er på om lag 204 millionar kroner, med høgast sum i år 2025 og 2026 på rundt 70-80 millionar kroner desse åra. Dette er eit høgt volum på investeringar for ein kommune på Sveio sin størrelse. Det er framleis mange tidlegare vedteke prosjekt som er under arbeid og vil måtte gå parallelt med nye prosjekt. Såleis vil det være viktig med fokus på framdrift og prioritering også framover.

Nyskapande aktivitetssanlegg, badeanlegg, grunnarbeid idrettshall og trafikksikring Sveio skule

Reguleringsplan for området blei vedteke juni 2021. Kommunestyre avsette i budsjettet for 2022 midlar til grunnarbeid idrettshall og trafikksikring Sveio skule. I tillegg til tidlegare løyving er det lagt inn ytterlegare 52,3 millionar kroner i 2026 i økonomiplanen 2024-2027 til badeanlegg.

Vi har gått vidare med prosjektet nyskapande aktivitetssanlegg og utlysing av anbod for tilrettelegging av tomt er satt på vent. Med bakgrunn i dette er summen på 52,3 millionar til badeanlegg flytta til 2026.

Brannstasjon Førde

Sveio stasjon er under bygging. Det planleggjast vidare ei løysing for Førde stasjon. Her er det tidlegare løyvd midlar, men dette vil ikkje være tilstrekkeleg til å få bygd ein ny stasjon. Det synleggjerast derfor ei ytterlegare løyving i 2025 til stasjon i Førde.

Digitalisering

Jamfør forslag til ny kommuneplan, som har akseptvedtak i kommunestyret, og den generelle utviklinga i samfunnet er det viktig at Sveio kommune fortsett satsar på digitalisering. Dette gjeld både digitalisering av tenester og bruk av effektive IKT-verktøy i arbeidet som gjerast i kommunen. Digitalisering vil gje betre tenester til brukarar og innbyggjarar i kommunen, og legge til rette for meir effektivitet i tenesteproduksjonen. For å kunne ta i bruk ulike digitale løysingar er det viktig at den digitale infrastrukturen i kommunen er dimensjonert for dette. På denne bakgrunn er det lagt opp til eit eige digitaliseringsprosjekt med ei ramme på 0,5 millionar kroner i 2024 og kvart år i resten av økonomiplanperioden. Restmidlar frå tidlegare er planlagt nytta i 2024. Vidare er det lagt opp til å nytta 0,9 millionar til investeringar i digital infrastruktur i 2024. Denne summen er lågare og noko meir usikker enn tidlegare grunna overgang til IKT Nordhordland.

Digitalisering gjer moglegheit for effektiv og moderne drift, men førar også med seg nokre utfordringar. Digitalisering kan mellom anna føra til auka risiko for at personopplysningar kjem på avvege. Ein må gjere så godt ein kan for å redusera denne risikoen, men ein kan nok ikkje bli kvitt den heilt.

Kyrkjelege føremål

I rådmannens forslag er det lag inn eit forprosjekt for å kartleggje nærare kva utbetringar som må gjerast av taket på Sveio kyrkje. Det ligg også inne 0,3 millionar kroner til rehabilitering av kyrkjebygg i år 2025 og resten av perioden.

VAR-investeringar

Det er sett av 2,8 millionar kroner i 2024 til VAR-investeringar. Utanom dette er vedtatt å byggje nytt vassbehandlingsanlegg i Furuvatnet i sak 79/22 som er finansiert med midlar frå tidlegare år.

I hovudplanen er det vist til behov for utbetring av røyrnett i åra framover. Det er sett av 2 millionar kroner til dette i 2024 og for kvart av dei resterande åra i økonomiplanperioden. Ein må vere medveten om at dette årlege behovet nok vil ligge der også i åra etter økonomiplanperioden.

Lenger fram i planperioden er det synleggjort ein kostnad til utbetring av avlaup på Krossleite og vassleidning i Valestrand. I tillegg kjem naudsynte investeringar som framkjem i samleoversikt. Investeringar på VAR-området dekkast av brukarbetaling frå abonnentar.

Veg

2,5 millionar kroner er sett av til asfaltering av kommunale vegar i 2024 og kvart av dei komande åra. I tillegg er det lagt inn bytte av stor traktor frå 2015 før driftskostnad på denne vært for høg. For å effektivisere påfylling av sand er det lagt inn ein sandsilo.

Ny Sveio barnehage

Den nye barnehagen i Sveio sentrum er under planlegging. Rådmannen har lagt inn ei ramme på 49,6 millionar kroner til prosjektet. Kostnadar til regulering og erverv av tomt er ikkje tatt med her. Investeringa er fordelt med restmidlar 1,1 millionar, 5 millionar kroner i 2022, 43,5 millionar kroner i 2023. Rådmannen kjem med eigen politisk sak og ei løyving i 2024 kan då vurderast nærare.

Førde barnehage

Det lagt inne midlar til å oppgradere eit kjøkken i barnehagen som ikkje er utbetra.

Gamal del av kommunehuset

Undersøkingar visar at den eldste delen av kommunehuset ikkje er egna som arbeidslokale for dei tilsette. Rådmannen må komme tilbake med ei ny sak her. Det er tidlegare lagt inn midlar for å

kunne planlegge prosjektet vidare. I år 2026 og 2027 er det lagt inn 10 millionar for å synleggjere ei utgift, men denne summen er truleg for låg avhengig av kva løysningsval som blir gjort.

Rehabilitering skulebygg

Fleire av skulebygga treng ei rehabilitering. Dette er synleggjort i planperioden for Valestrand og Førde skule. Administrasjonen arbeidar med ein oppdatert vedlikehaldsplan som vil fremjast til politisk handsaming våren 2024. Det er behov for å gjere noko raskt på Valestrand og Førde ut frå tilstand og desse tiltaka er derfor foreslått med ein delsum i 2024.

Ventilasjonsanlegget på Vikse har vært løyvd midlar til tidlegare, men prosjektet syner seg meir kostbart enn det er avsett midlar til. Rådmannen foreslår derfor å auke løyvinga for å kunne realisere prosjektet.

Energi- og klimatiltak

Det er lagt inn eit prosjekt for å kunne gjennomføre energi- og klimatiltak på bygga Sveio omsorgssenter, kommunehuset eller Sveio skule avhengig av kva tiltak som gjev best effekt. Her vil det gjennomførast nærare vurderingar. Vidare er det lagt inne eit prosjekt med solceller på produksjonsanlegg av drikkevatn ved Joavatn i 2025. Her har vi jamn energibruk kor energiproduksjon er venta å gje god effekt. Auka straumkostnaden aktualiserer slike tiltak ut frå effekt.

Kommunale veglys og trafikkisikring

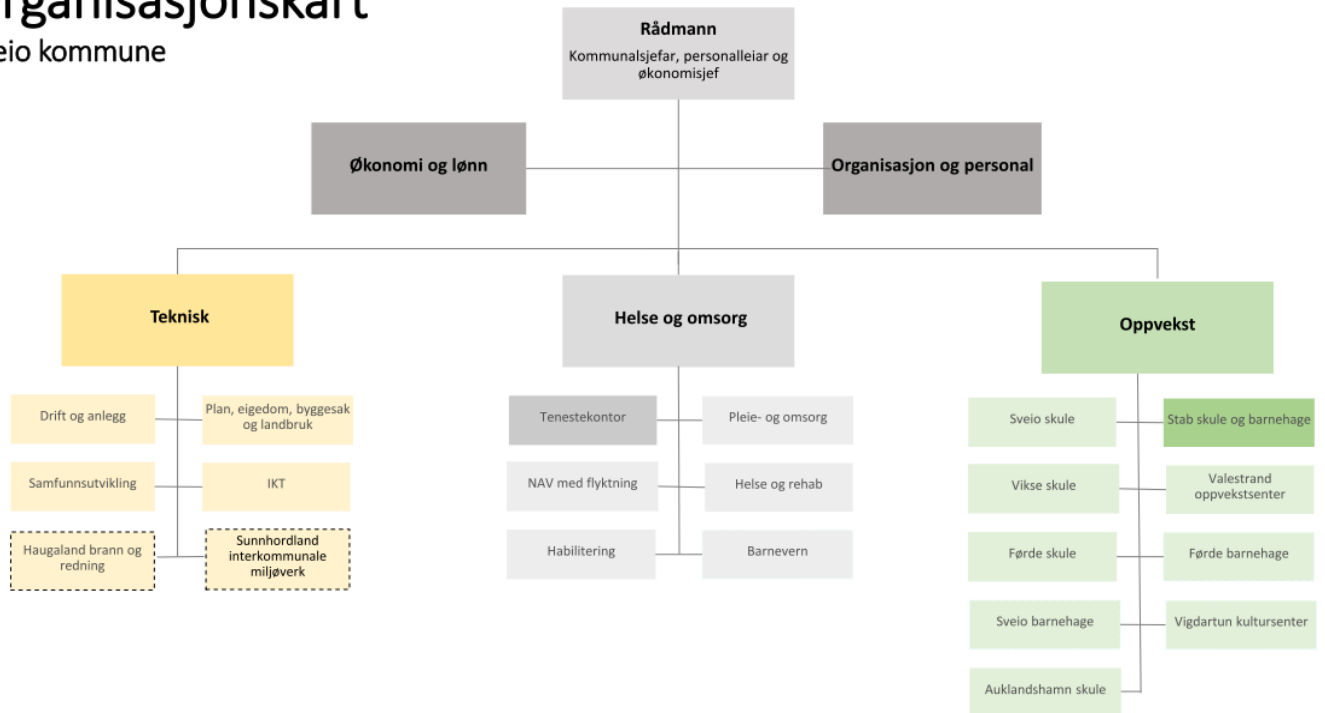
Det er lagt inn 0,75 millionar kroner til mindre trafikkisikringstiltak i 2024 og i resten av planperioden. Det er eit mål at trafikkisikring skal redusere utgiftene til skuleskyss ved å redusere fareklasse på skuleveg

Andre investeringsprosjekt i investeringsbudsjett 2024

I skjema investeringsoversynet til slutt i dokumentet finn ein oversyn over alle planlagde nye investeringar i 2024.

Organisasjonskart

Organisasjonskart Sveio kommune

Strategiske prioriteringar 2020-2023

God helse, eigen meistring og trivsel

Sveio kommune skal leggja til rette for god helse, eiga meistring og trivsel gjennom heile livet og vera ein kommune som bryr seg.

Innbyggjarane i Sveio blir eldre og ein må rekne med at det blir stadig fleire personar i kommunen med trong for bistand frå kommunen. For å kunne gje nødvendige tenester til ibuarane på ein kostnadseffektiv måte er det ein fordel om tenestemottakarane bur samla.

For å skapa trygge oppvekstmiljø, gode møteplassar, høve til leik og aktivitet må ein planlegga for dette i kommunens planar. Eit godt kulturtilbod skapar auka busetnad og trivsel i kommunen.

Kommunen må syta for at innbyggjarane får naudsynte helse- og omsorgstenester. Dette inneber at kommunen må førebyggja, behandla og leggjar til rette for tilbod til alle brukargrupper.

Omsorgstenestene i kommunen er innretta slik at innbyggjarane kan bu heime så lenge som mogleg. Kvardagsmeistring og god rehabilitering er viktig for å møte den venta auken i eldre personar i kommunen. Velferdsteknologi vil bidra til betre livskvalitet for ulike brukarar og gjere dei i betre i stand til å bu heime.

Reforma «Leve heile livet» skal sikra eldre ein trygg og verdig alderdom. I Sveio skal menneska LEVA HEILE LIVET.

Gode oppvekstvilkår

Sveio kommune skal bidra til gode oppvekstmiljø og leggja til rette for moglegheita for utvikling og opplæring for alle.

Barnehage og skule er eit av dei første kommunale tenestetilboda eit barn møter. Gode og trygge barnehagar, skular og nærmiljø er viktige verkemiddel for å skape eit godt oppvekstmiljø for barn og unge. Samfunnsoppdraget til barnehagane og skulane er stort. Gjennom lovverket blir barnehagar og skular gitt eit spesielt ansvar for å fremja folkehelsa.

Inkluderande barnehagar og skular med høg kvalitet på læringsarbeidet styrkjer oppvekstvilkåra til barn og unge ved å gi eit godt fundament for seinare utdanning og arbeidsliv. Barnehagane og skulane er og ein arena for førebygging og skal setja i verk tiltak ut frå kvart barn sitt behov, og er altså ei viktig brikke i arbeidet med å gje borna ein god start i livet.

Ein revidert Kvalitetsutviklingsplan barnehage og skule 2021-2024 blei vedteken hausten 2020. Kommunen som skuleeigar skal støtta og rettleia barnehagane og skulane i arbeidet med kompetanseutvikling. Det er såleis viktig at ein finn balansen mellom sentralt fastsette satsingsområde på eit strategisk nivå og lokalt initiert utviklingsarbeid med utgangspunkt i tema som er identifiserte ved den einskilde barnehage og skule, -barnehage/skulebasert kompetanseutvikling. Ein av strategiane i kommuneplanen sin samfunnsdel er ha sams fokus på opplæring i grunnleggande dupleikar gjennom heile skuleløpet frå 1. til 10. klasse.

Prioriterte sams satsingsområder fram til 2024 er:

- A. Språk, lesing og skriving.
- B. Inkluderande barnehage- og skulemiljø.
- C. Overgangen mellom barnehagen og skulen.
- D. Innføring av nytt læreplanverk, fagfornyinga.

Aktivitet og attraktivitet gjennom lokale tiltak

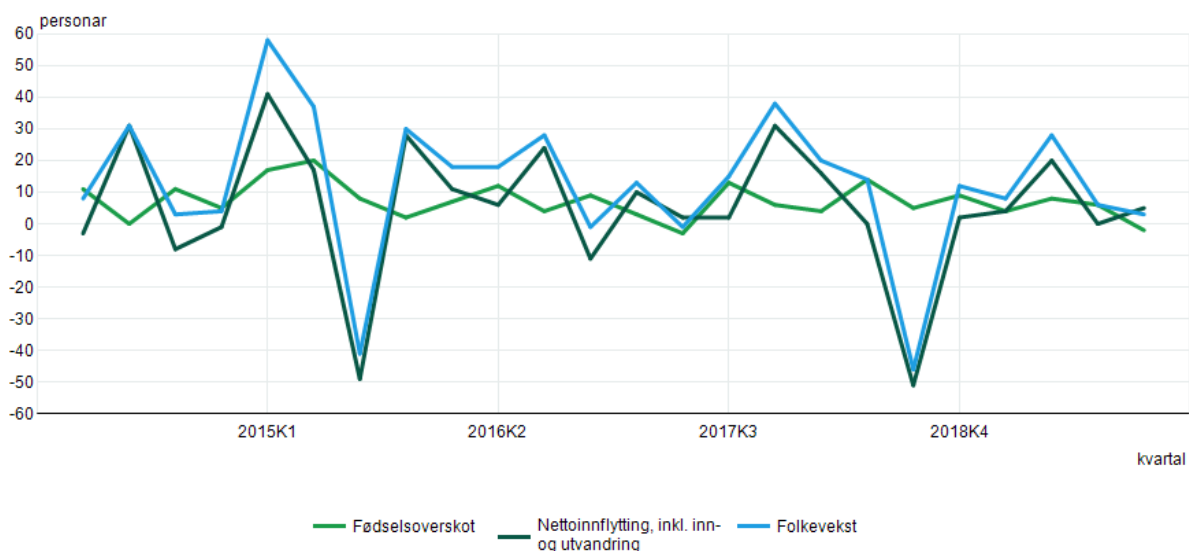
Sveio kommune skal vidareutvikla dei kulturfyrtårna kommunen allereie har og leggja meir vekt på reiseliv, turisme og oppleving i kommunen. Dei kulturelle fyrtårna Ryvarden, Sveio golfpark og Valenheimen er sentrale i profileringa av kommunen. I tillegg har både Førde, med Rex Garden og Strando, og Valestrand med Einstabøvoll gard, Øklandsheimen og Valevåg Camping kvalitetar som kan vidareutviklast i reiselivsamanheng. Sveio har og eit godt utgangspunkt for naturbaserte aktivitetar både til lands og på vatn og sjø. Kommunen har gode føresetnader for å leggja til rette for eksisterande opplevingar og vidareutvikla desse.

Det er vel 1200 fritidsbustader i Sveio, og kommunen er open for bygging av fleire fritidsbustad-område som kan skape trivnad, aktivitet og arbeidsplassar.

Befolkningsutvikling og næringsaktivitet

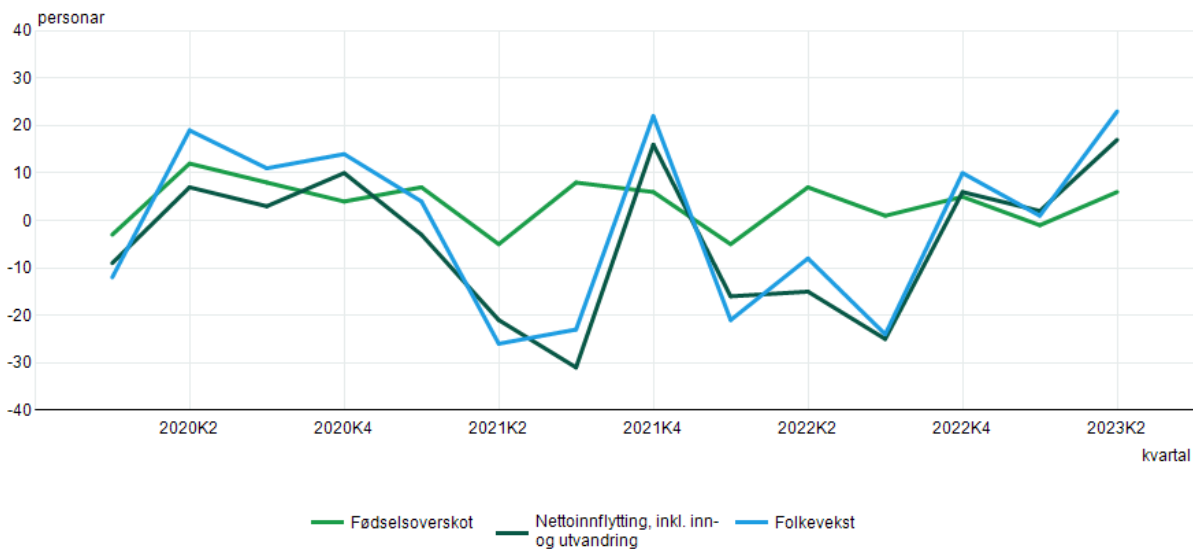
Befolkningsutvikling

01222: Befolkning og kvartalsvise endringar, etter statistikkvariabel og kvartal. Sveio (-2019).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

01222: Befolkning og kvartalsvise endringer, etter statistikkvariabel og kvartal. Sveio.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

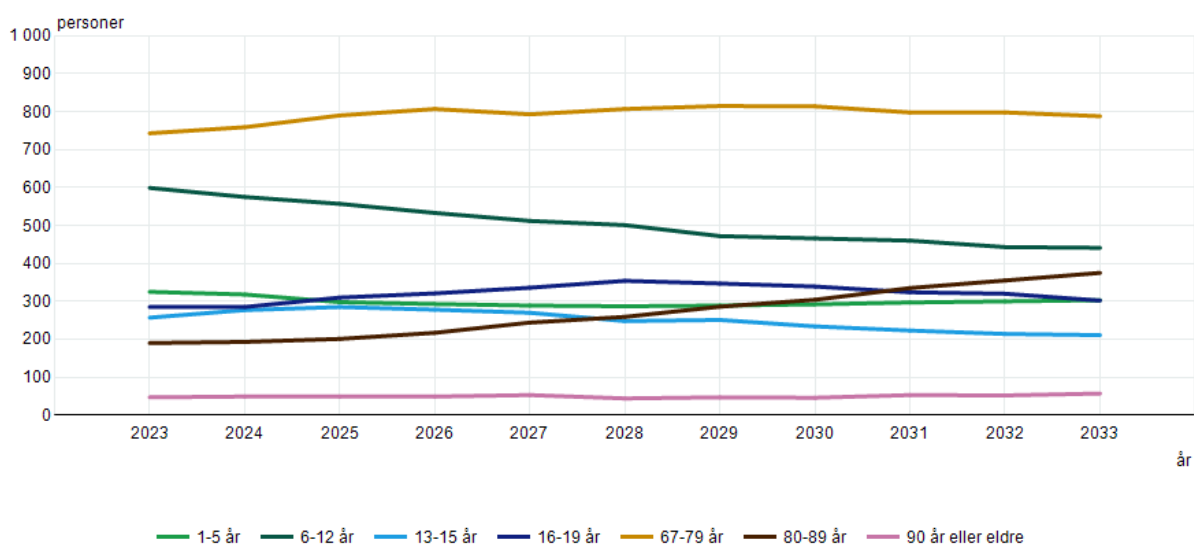
Figur 1: Folketalsutvikling i Sveio kommune 2000 - 2022 (per1.1). Kjelde: SSB

I første delen av 2000-talet hadde Sveio ein høgare vekst i folketallet enn dei fleste av grannekommunane på Haugalandet og i Sunnhordland. Veksten har i all hovudsak skjedd i dei to tettstadane Sveio sentrum og Rophus/Ekrene. Men etter fleire år med god utvikling i folketallet, har veksten flata ut, særleg etter «oljedturen» i 2014. Folketallet 1.januar 2023 var på 5.732 personar, ein nedgang på 43 personar i frå året før. Arbeidsinnvandringa frå EØS-land er redusert, og talet på fødslar er minkande. Som det går fram av tabellane ovanfor, varierer særleg inn- og utflytting frå kvartal til kvartal. Det er vanleg at det er mykje utflytting frå dei fleste kommunane i 3. kvartal. Då melder gjerne studentar som er ferdige med utdanninga si ved universitet og høgskular, gjerne flytting til den kommunen der dei har fått arbeid og skal bu permanent.

Sveio kommune er svært tett integrert i den sams bu- og arbeidsmarknaden i regionen. Her flyttar menneske stadig vekk over kommunegrensene. I løpet av 2022 flytta til saman heile 688 personar inn eller ut over Sveio sine kommunegrensar, altså om lag 12 % av folketallet ved årsskiftet 2022/2023.

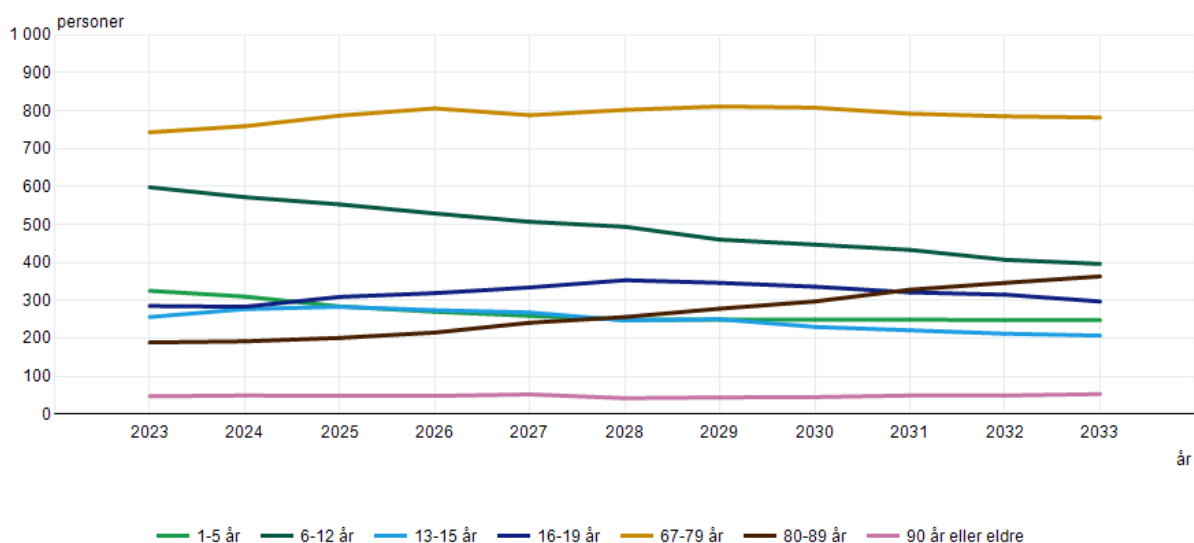
Endring i folketallet har konsekvens for kommuneøkonomien, både på kort og på lang sikt. Folketalsnedgang fører med seg reduksjon i inntektene for kommunen, men også i teorien til lågare utgifter på grunn av lågare behov for tenester. Innsparing i tenestene svarer diverre ikkje alltid til inntektstapet, noko som er ei utfordring for kommuneøkonomien.

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Sveio, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Sveio, Lav nasjonal vekst (LLML).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 1: Framskreven folkemengde per aldersgruppe. Kjelde: SSB

Sveio har framleis ein yngre folkesetnad enn ein gjennomsnittleg kommune. Likevel vil delen av folkesetnaden som er i barnehage- og grunnskulealder bli redusert i åra som kjem. SSB si framskriving tyder på at talet på barneskuleelevar vil bli redusert med 150-200 fram mot 2033, altså en reduksjon på mellom 25 % og 33 % avhengig av om ein legg «låg nasjonal vekst» eller «hovudalternativet» til SSB til grunn.

I den same perioden vil talet på personar i aldersgruppa 80-89 år bli nær dobla. Dette gjev tydelege signal på at det er trong for å tilpassa dei kommunale tenestene i åra som kjem. Det er personar i aldersgruppene 0-15 år og over 80 år som er dei viktigaste brukarane av kommunale basistjenester som barnehage, skule og eldreomsorg. Personar i yrkesaktiv alder og dei unge pensjonistane nyttar seg i mykje større grad av tenester som er avgiftsfinansierte.

Næringsaktivitet

Å driva kommunal næringsutvikling handlar om noko så enkelt, og noko så komplisert, som å leggja til rette for framtidig verdiskaping. Det er ikkje kommunen som i utgangspunktet driv næringsverksemd, dette er næringslivet sjølve si oppgåve.

Næringsutvikling skal vera ein prioritet i Sveio kommune, og kommunen har starta arbeidet med å gjera vedteken næringsplan « Næringsplan Sveio kommune 2022 – 2027 » levande med god forankring og eigarskap.

Med planen som utgangspunkt blir det arbeidd med å styrkja samarbeidet mellom kommunen, det offentlege og private aktørar. Målet er å saman leggje til rette for utvikling av nytt næringsliv og vekst hos dei etablerte. Det er næringslivet som står for sjølve gjennomføringa at strategien i ein næringsplan, medan kommunen sitt handlingsrom ligg i rolla som samfunnsutviklar og tilretteleggjar gjennom offentlege verkemiddel og vegleing.

I tillegg skal kommunen ha eit fokus på å nytta ressursane våre, både når det gjeld natur, kultur samt innbyggjarar og næringsliv, slik at me legg til rette for god samfunnsutvikling som stimulerer til vidareutvikling og god ressursutnytting.

Sveio kommune skal jobbe med å identifisere relevante midlar og tilby rettleiing knytt opp mot verkemiddelapparatet. Kommunen skal òg delta i næringsssamarbeidet i regionen og vera brbyggjaren mellom Haugalandet og Sunnhordaland.

Sveio kommune skal vere ein god plass å veksa opp, med mange aktivitetstilbod og trygge omgjevnader for born og unge. Men blant anna full barnehagedekning, gode skular, gode idrettsanlegg og god eldreomsorg bør valet om framtidig bustad vera enkelt. For å få tydeleggjera dette vil ein måtte arbeide med å synleggjer kommunen og byggja merkevara Sveio.

Aktivitet i eit attraktivt kommunesenter

Sveio sentrum skal styrkja sentrumsutviklinga og senterstrukturen for å sikra god tilgang til handel, tenester og servicefunksjonar for innbyggjarane. Prinsippa om auka fortetting og konsentrasjon mot sentrum i Regional plan for areal og transport på Haugalandet, gjeld og for Sveio. Dei regionale måla for utbygging er å skapa kompakte by- og tettstadssentra. Ei stor utfordring for sentrumsutviklinga er at kommunen har stor handelslekkasje, relativt lite næringsaktivitet og at kommunesenteret ligg midt mellom to sterke regionsentre. Eit sterkt sentrum i vekst, vil ikkje berre vere til fordel for dei som bur i området, men vil komme alle ibuarar, hytteeigarar, næringsliv og besøkjande i kommunen til gode.

Trygg trafikk, gode kommunikasjonar og kommunale anlegg

Eit hovudmål i akseptert samfunnsdel av kommuneplanen er at «Sveio kommune skal sikra gode og trygge trafikkforhold».

Her må det, i tillegg til å vurdere kommunale vegar og trafikksikringstiltak, arbeidast opp mot Fylkeskommunen og Statens vegvesen for å få dei til å planleggje og realisere ny tiltak som støttar opp om målet. Nokre sentrale stikkord vil være utbetring av veg, fokus på kollektiv trafikk, trygg skuleveg og skuleskyss.

Sveio kommune har dei siste åra gjennomført fleire trafikksikringstiltak. I tillegg til restmidlar løyva tidlegare, er det i planperioden satt av ein mindre sum til tiltak årleg.

Vidare har vi som mål at «Sveio kommune skal sikra god utbygging og vedlikehald av kommunale anlegg for veg, vatn og avlaup».

Her er vedlikehald av eksisterande infrastruktur og utbygging av nye vatn og avløpsanlegg sentralt. Utarbeiding av ny hovudplan for vatn og avløp vil i perioden leggje nærare føringar her. I

Økonomiplanperioden er det sett av ein årleg sum til å bytte ut røyrleidningar på grunn av elde, for å hindre lekkasje eller brot i vassforsyninga.

Bruk og vern av strandsona

Strandsona er eit sentralt tema i utarbeiding av ny kommuneplan som er i gang. I akseptert samfunnsdel er hovudmålet «Sveio kommune skal på ein god måte utnyttja potensialet det er å vera ein kystkommune».

Dei lista strategiane for å nå måla er:

- Gjennomføra verdivurdering langs strandlina for å avklara kva område som er viktige å verna om, før ein vurderer utbyggingsområde
- Bruka funksjonell strandsonavurdering og kategorisering av strandsona for å vurdere verdiane for allmenn interesse i strandsona
- Gjennom kommuneplanen sin arealdel sikra viktige areal med omsynssoner
- Gjennom arealstrategiar finna område langs sjøen som eignar seg til utbygging, utan at det går ut over viktige omsyn, som tilkomst og friluftsliv for ålmenta
- Bruka arealdelen for å sikra god og forsvarleg utbygging i strandsona
- Bruka arealstrategiane for å finna areal som eignar seg til småbåthamnar/småbåtanlegg
- Bruka arealstrategiane for å finna areal som eignar seg til næringar som må ha tilgang til sjøen med hamn og landbaserte anlegg
- Gjennom arealstrategiar vurdere areal for heilårs- og fritidsbustader til sjøen

Her vil arbeidet med kommuneplanens arealdel være sentral for å konkretisere strategiane.

Klimabudsjett 2024

Klimabudsjett 2024 er avgrensa til å gjelde reduksjon av direkte- og indirekte utslepp innanfor verksemda til kommunen

Noreg har ei målsetting om å redusere utslepp av klimagassar i 2030 med minst 50 prosent og om å vere eit lågutsleppsamfunn i 2050. Det vil innebere at utslepp av klimagassar er på 1,5 tonn per innbyggjar.

For å vere med å bidra til og klare dette målet, blir arbeidet med å redusere klimagassutsleppa i Sveio kommune sett i system gjennom å utarbeide eit klimabudsjett. Klimabudsjett er eit styringsverktøy for å nå mål om å redusere utslepp av klimagassar og andre vedtekte klimamål. Klimabudsjettet er ein integrert del av kommunen sin handlings- og økonomiplan. Gjennom den ordinære rapporteringa knytt til budsjettprosessen, skal det og bli rapportert systematisk på tiltaka i klimabudsjettet.

Klimamål for Sveio kommune

Sveio kommune sin Energi- og klimaplan 2011 – 2016 blei vedteke prolongert i 2019. Tiltak for å oppnå lågare klimagassutslepp er knytt til mål om:

- ein meir klimavenleg kommunal bilpark
- kommunen skal leggje til rette for klimasamarbeid med industri- og næringslivsaktørar
- kommunen skal vere ein aktiv pådrivar for eit godt kollektivtilbod
- kommunen skal planlegge og tilstrebe samanhengande gang- og sykkelvegnett, og generelt leggje til rette for aktiv sykling, særleg til/frå arbeidsplassen
- energibruk i kommunal bygningsmasse og kommunale anlegg skal reduserast med minst 10% i løpet av planperioden

Kommunestyret har og erklært at dei er samd i at verda står overfor store og alvorlege klimautfordringar og har beden Rådmannen om å ha fokus på arbeidet med å redusera kommunen sine utslepp og klimaavtrykk.

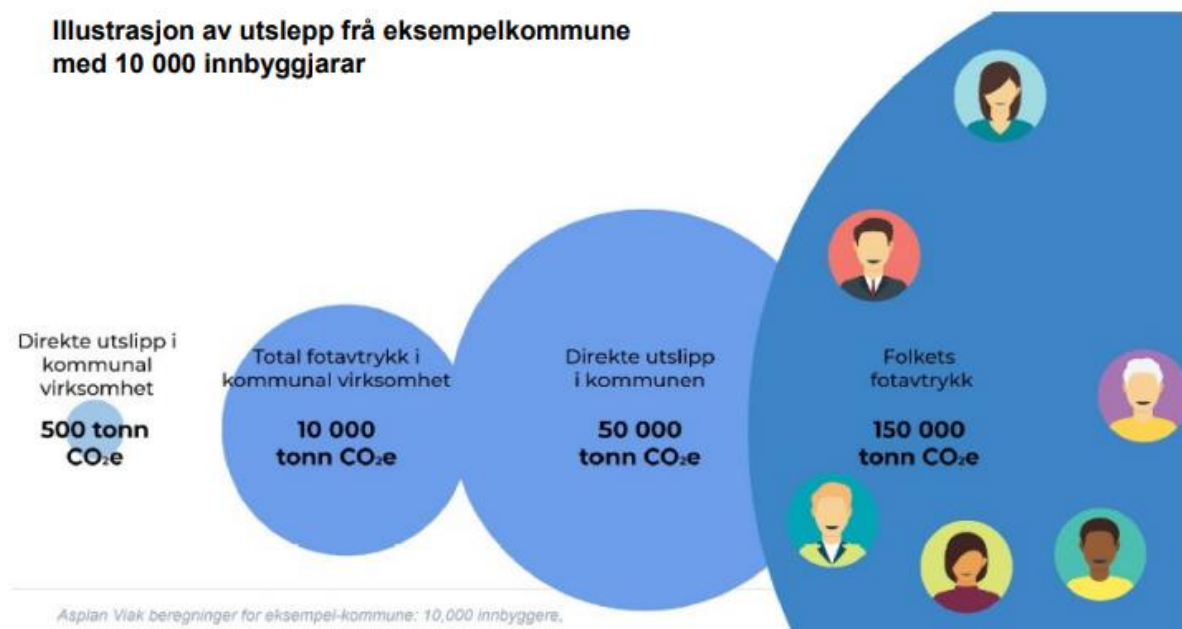
Planprogram for ny kommunedelplan for klima og energi blei vedtatt i KOM 26.september 2022. Utarbeiding av utkast til plan er satt på vent til nyåret 2024.

Klimagassutslepp i Sveio kommune

Klimagassutslepp blir delt inn i direkte og indirekte utslepp. Direkte utslepp omfattar dei direkte, fysiske utsleppa som skjer innanfor kommunen sin geografiske grense (t.d. når bilen forbrenner bensin eller diesel). Indirekte utslepp omfattar utslepp utanfor det geografiske området, som er ei konsekvens av forbruk av varar og tenester innanfor det geografiske området (t.d. då bilen blei produsert).

Som illustrert i figuren nedanfor er direkte utslepp i frå verksemda til kommunen ei lita del av dei totale utsleppa. I tillegg kjem det totale klimafotavtrykket for verksemda som og inkluderer dei indirekte utsleppa. Vidare kjem direkte utslepp innanfor kommunen sine grenser og ibuarane sitt totale fotavtrykk.

Målet er på sikt å utvide målsettingane i klimabudsjettet til å inkludere meir enn utslepp i frå kommunal verksemd. Nye mål og tiltak for klimaarbeidet i Sveio kommune vil bli utarbeida og konkretisert i ny klimaplan.

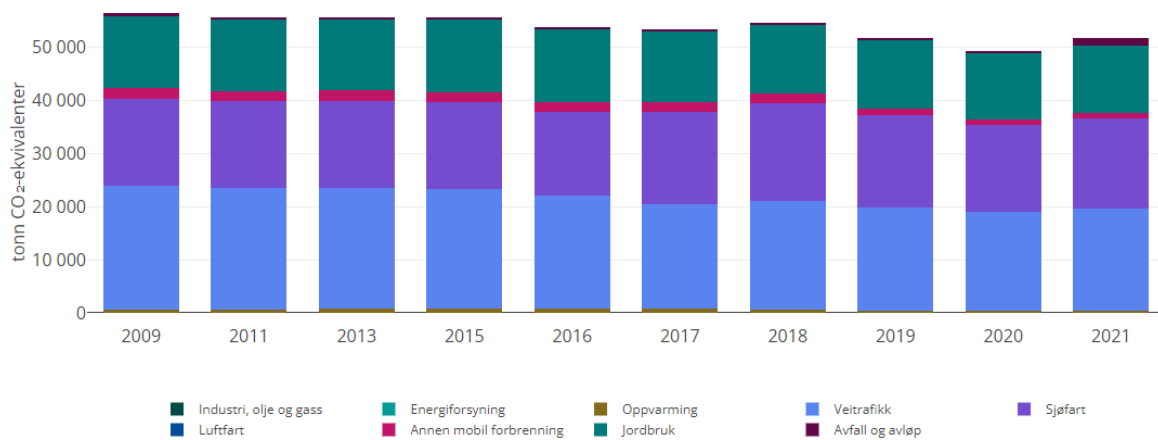

Direkte utslepp

I 2021 var dei direkte, fysiske utsleppa som skjedde innanfor Sveio kommune sine geografiske grenser på 51 808,7 tonn CO₂-ekvivalenter¹. Dei største direkte utsleppa kjem i frå sjøfart, vegtrafikk og jordbruk. Anna mobil forbrenning, oppvarming, avfall og avløp står for ein mindre del av utsleppa. I 2021 var endringa på 5,3% auke frå føregående år.

¹ Utsleppa blir målt i CO₂ – ekvivalentar, som betyr at utsleppa for kvar gass blir vekta etter gassen sin globale oppvarmingspotensial (GWP).

Sektorfordelte utslepp per år

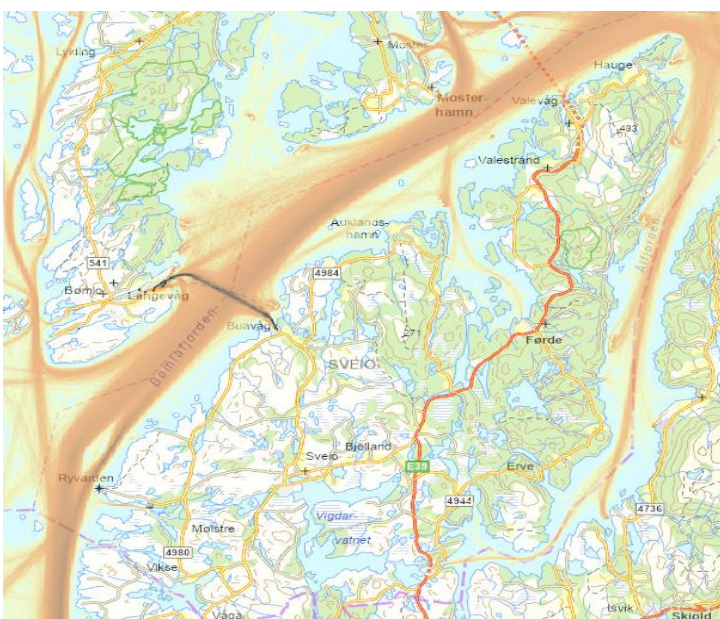

Kilde: Miljødirektoratet

Ver merksam på at utsleppstala frå Miljødirektoratet kan bli endra over tid som følgje av metodeutvikling og datatilgang.

Sjøfart

Sjøfart og fiske er viktige utsleppskjelder i Noreg. I 2019 sto desse transportformane for 5,9 % av dei norske klimagassutsleppa, og det har vore ei nedgang dei siste åra. Målet er at utsleppa frå innanriks sjøfart og fiske skal halverast innan 2030, men omstillingsfarta går diverre seint (www.sdir.no). I Sveio står utslepp i frå sjøfart for i underkant av 35 % av dei totale direkte utsleppa. Utsleppa er redusert med omlag 10 prosent i perioden 2018-2020 og var i 2020 på same nivå som i 2015, det har derimot hatt ei auka igjen i 2021. Det er i all hovudsak passasjertrafikk, stykkgodsskip og andre aktivitetar innan sjøfart som står for utsleppa. Biletet under synleggjer sjøtrafikkbiletet i Sveio for året 2019 for fartøy over 15m med påslått AIS-sendar. Sjøtrafikk i hovudleia i Bømlafjorden og ferjesambandet Buavåg-Langevåg slår ut som framtreddane. Sveio kommune har få verkemiddel til å påverke klimagassutslepp i frå sjøfart.

Kjelde: Kystinfo

Vegtrafikk

Vegtrafikken står for 18 prosent av dei totale utsleppa av klimagassar i Noreg (www.miljostatus.no) og i overkant av 35 % av dei direkte utsleppa i Sveio. Dei største utsleppa kjem frå tunge køyretøy og personbilar. Mykje av utsleppa skuldast vegtrafikken på gjennomfartsvegane E 39 og Fv 47. Samtidig bidreg den interne personbiltransporten, særleg i samband med arbeidspendling og handels- og fritidsreiser. Utslepp i frå vegtrafikk i Sveio har gått ned med rundt 18% i perioden 2009 – 2021. Hovudårsaka er redusert utslepp i frå personbil på grunn av auka bruk av el-bil og meir innblanding av biodrivstoff. Tal kilometer køyrt gjekk og ned i 2020, noko vi antar kan vere relatert til koronaepidemien ettersom tala er gått litt opp igjen i 2021.

Jordbruk

Jordbruket står for 9,3 prosent av dei norske klimagassutsleppa, og er i hovudsak metan og lystgass frå husdyr og gjødsel. Utslepp i frå energibruk i jordbruket er ikkje inkludert i jordbruksrekneskapen, men er plassert på anna mobil forbrenning og oppvarming. I Sveio kjem dei største jordbruksutsleppa i frå fordøyelsesprosesser hos husdyr, som handlar om utslepp av metan frå fordøyelse. Oppdyrking av myr fører til utslepp av CO₂ gjennom nedbryting og tap av karbon, men dette inngår heller ikkje som utslepp frå jordbruk i klimagassrekneskapet.

Anna mobil forbrenning, oppvarming, avfall og avløp

Store deler av kommunen sine direkte utslepp er å finne innan kategoriane anna mobil forbrenning, oppvarming, avfall og avløp. Desse utsleppskjeldene står for berre rundt 2 % av dei totale direkte utsleppa i Sveio. Ver merksam på at statistikken inkluderer direkte utslepp innanfor kommunen si geografiske grense, og ikkje berre utslepp i frå verksemda til kommunen.

Anna mobil forbrenning omfattar utslepp i frå dieseldrivne motorreiskapar, der anleggsmaskinar og traktorar utgjer dei største kjeldene. Utsleppa i frå anna mobil forbrenning i Sveio er halvert sidan 2009. Hovudårsaka er redusert utslepp i frå bygg og anlegg.

Berre 0,89 % av Sveio kommune sine totale direkte utslepp er i frå oppvarming. Utsleppa er redusert dei siste åra. Utslepp frå fossil olje er nesten fasa ut, mens utslepp i frå vedfyring og LPG er gått opp. Oppvarming med propan er i ferd med å bli utfasa i kommunale bygg og straum er hovudkjelda. I statistikken er utslepp i frå elektrisitet null fordi statistikken berre inkluderer direkte utslepp. Vår bruk av elektrisitet kjem med i statistikken der den blir produsert under sektoren energiforsyning.

Utslepp i frå avfall og avløp er gått opp med 2,2% frå 2020 til 2021. Den store endringa kjem frå avlaupsutslepp.

Indirekte utslepp – klimafotavtrykk

Ducky har utvikla eit verktøy som gir oss oversikt over forbruksbaserte utslepp – Folkets Fotavtrykk². Det totale fotavtrykket er summen av dei forbruksbaserte utsleppa, både direkte og indirekte, til innbyggjarane i Sveio kommune. Fotavtrykket i 2021 var på 78 504 tonn CO₂-ekvivalenter, noko som utgjer 13,6 tonn CO₂-ekvivalenter per innbyggjar. Det er høgare enn snittet for Noreg og Vestland som begge er på 12,6 tonn. Største delen av utsleppa er i frå energibruk. Deretter følgjer utslepp i frå det offentlege (vegprosjekt, vedlikehald av skular og andre tenester levert av skattepengar), forbruk av varar og tenester, transport og mat.

² [Folkets Fotavtrykk](#)

Tiltak med kvantifisert utsleppsreduksjon 2024 - 2027

Tiltak merka med * er tiltak i frå klimabudsjett 2023 som er planlagd gjennomført eller utsett til perioden 2024-2025. Gjennomførte tiltak frå klimabudsjett 2023 er ikkje med i oversikten.

Utslepps- sektor- og kjelde	Nr.	Tiltak og virkemiddel	Ansvarleg	Effekt i CO2-ekvivalenter			
				2024	2025	2026	2027
Vegtrafikk							
Tunge køyretøy	1.	*Skifte ut avløpsbil	Drift og anlegg	-1,2	-1,2	- 1,2	-1,2
Lette køyretøy	2.	*2 stk. nye vaktmeisterbilar. Erstattar ingen bilar.	Drift og anlegg				
	3.	*Drosjenæringa: Nullutslepp innan 2025	Sveio Taxi	- 25,25	-50,5	-50,5	-50,5
Varebil	4.	*Arbeidsbil Sveio KF, kjøp eller leasing, hybrid eller el-bil. Forbehold om finansiering og at det er praktisk mogleg med el-bil.	Sveio KF		- 1,7	-1,7	-1,7
Oppvarming							
	5.	*ENØK-tiltak kyrkjebygg Varmepumpe Valestrand kyrkje	Sveio KF		-5	-5	-5
	6.	*Varmepumpe Vigdartun		-43,9	-43,9	-43,9	-43,9
	7.	*Nytt ventilasjonsanlegg og etterisolering av tak på Vikse skule.		-18	-18	-18	-18
Sum utsleppsreduksjon i tonn CO2-ekvivalenter				-88,35	-120,3	-120,3	-120,3

1. Skifte ut avløpsbil

Skiftes til ein meir miljøvennleg dieselbil

2. 2 stk. nye vaktmeisterbilar

Innkjøpt og erstattar bruk av private køyretøy i tenesteoppdrag.

3. *Drosjenæringa: Nullutslepp innan 2025

Vestland Fylkeskommune har vedtatt at alle drosjer i Vestland fylke skal vere utsleppsfrie innan oktober 2025. Sveio kommune kjøpar transporttenester av Sveio Taxi. Det er venta gradvis innfasing. 50% av venta reduksjon er derfor lagt inn i frå 2024.

4. Bytte ut arbeidsbilen til Sveio KF (el-bil)

Forbehold om finansiering og at det er praktisk mogleg med el-bil (må kunne dra tilhengar med gravemaskin).

5. *ENØK-tiltak kyrkjebygg, varmpumpe Valestrand kyrkje.

Reduksjon av klimagassutslepp er berekna ut i frå venta reduksjon i straumforbruk (europeisk strømmiks).

6. *Varmepumpe Vigdartun

Vedtatt i investeringsbudsjett 2022. Ikkje gjennomført i 2023, heilskapleg varmesystem må vurderast nærmare etter at nyskapande aktivitetsanlegg er konkludert. Reduksjon av klimagassutslepp er berekna ut i frå venta reduksjon i straumforbruk (europeisk strømmiks).

7. *Nytt ventilasjonsanlegg og etterisolering av tak på Vikse skule

Vedtatt i investeringsbudsjett 2022. Forskove gjennomføring til 2024. Reduksjon av klimagassutslepp er berekna ut i frå venta reduksjon i straumforbruk (europeisk strømmiks).

Tiltak med ikkje-kvantifisert utsleppsreduksjon 2024 - 2027

Utsleppssektor- og kjelde	Nr.	Tiltak og verkemiddel	Ansvarleg
Vegtrafikk			
Køyretøy	1.	Samordne bustad-, areal- og transportplanlegging	Plan
	2.	Legge til rette for utbygging av gang- og sykkelvegnett spesielt rundt skular og barnehagar	Drift og anlegg
	3.	Samkøyring	Alle tilsette
	4.	Redusere unødvendige reiser, digitale kurs og -møter	Alle tilsette
Oppvarming/ straumforbruk			
	5.	Utskifting av vinduer ved Valestrand Oppvekstsenter	Drift og anlegg
	6.	ENØK-tiltak i kyrkjebygga: - Varmestyring Førde kyrkje (2024)	Sveio kyrkje
	7.	ENØK-tiltak kommunale bygg SOS, Vigdartun og kommunehuset (2024)	Drift og anlegg
	8.	Kontinuerleg fokus på straumsparingstiltak	Alle einingsleiarar
	9.	Veglys	Drift og anlegg
Anna mobil forbrenning			
	10.	Robotgrasklippar Sveio sentrum gravplass (2025).	
Anna			
	11.	*Miljøfyrtåmsertifisering Vigdartun (2024)	
	12.	*Miljøfyrtåmsertifisering Auklandshamn skule (2024)	Drift og anlegg
	13.	*Miljøfyrtåmsertifisering Førde skule (2024)	Drift og anlegg
	14.	Stille klima- og miljøkrav ved kommunale innkjøp	Adm.
	15.	Ombruka, dele, selje og gi bort utstyr og materiell vi ikkje brukar	Alle einingsleiarar
	16.	Redusere matavfall	Helse og omsorg

1. Samordne bustad-, areal- og transportplanlegging

Målet med samordna planlegging er mindre trong for bilkøyning.

2. Utbygging av gang- og sykkelvegnett rundt skular og barnehagar

Målet er mindre trong for bilkøyning og redusert utslepp frå transport. Skyss-gruppa skal arbeide med å identifisere moglegheiter for å utvide gang- og sykkelvegnetter rundt skulane.

3. Samkøyring

4. Redusere reiser

Delta på kurs og møter digitalt

5. Utskifting av vindauge ved Valestrand Oppvekstsenter

Vindauga er gamle og trekkfulle. Nye vindauge vil redusere straumforbruket.

6. – 9 . ENØK-tiltak og fokus på straumsparing

Diverse ENØK-tiltak vil redusere straumforbruket i kommunale bygg. Innsparinga i Sveio kyrkje etter innstallering av varmpumpe er venta å vera 30 000 – 50 000 kWh per år.

ENØK-tiltak på Sveio omsorgsenter, med solceller og etterisolering er venta å ha ei innsparing på ca. 200 000 kWh.

10. Robotgressklippar Sveio Sentrum gravplass

Mindre utslepp frå bruk av fossilt drivstoff

11. – 13. Miljøfyrtårnsertifisering

Ein ekstern verifisering av miljøstyringssystemet, der det blir sjekka at verksemda arbeidar med å redusere påverknad på det ytre miljøet.

14. Klima- og miljøkrav i kommunale innkjøp

Gjennom å stille økte miljøkrav til kommunens leverandører, skal det motivere næringslivet til å gjera endringar som gir lågare klimautslepp og meir miljøvennlige løysingar. Sveio er med i eit prosjekt for å auke kompetanse og vektlegging av miljø- og klimakrav i innkjøp av varer og tenester, i lag med Karmøy, Haugesund, Tysvær, Etne og Vindafjord. Prosjektet er støtta med klimasatsmidlar frå Miljødirektoratet.

15. Ombruka, dele, selje og gi bort utstyr og materiell vi ikkje brukar

Kulturskulen skal t.d. selje/ombruka/gi bort elektronisk utstyr, bøker og inventar som ikkje er i bruk. Barnehagane skal lage temakassar med leikar, som kan sirkulere mellom barnehagane.

16. Redusere matsvinn

Fleire einingar knytt til helse og omsorg arbeidar med tiltak for å redusere matsvinn.

Kjelder:

[Folkets Fotavtrykk](#)

[Gjeldande energi- og klimaplan - Sveio kommune](#)

[Grønn flåtefornyelse i for sakte fart - Sjøfartsdirektoratet](#)

[Klimagassutslipp fra veitrafikk i Norge - Miljøstatus \(miljodirektoratet.no\)](#)

[Miljøstatus \(miljodirektoratet.no\)](#)

[Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](#)

Kommentarar frå organisasjonen

Rammeområde barnehage

Gode oppvekstvilkår, -barnehage

Sveio kommune skal leggja til rette for gode oppvekstmiljø med gode moglegheiter for utvikling og opplæring for alle. Barnehagar og skular er av dei første kommunale tenestene eit barn og dei føresette møter. Gjennom lovverk er dei gitt eit spesielt ansvar for å fremja folkehelsa. Barna og elevane skal møte trygge tilsette som tar ansvar for gode relasjonar i eit inkluderande fellesskap kor dei blir lytta til og kan medverka i eigen kvardag. Gode, trygge og inkluderande barnehagar kan vera avgjerande for at det enkelte barn får ein god barndom.

Nasjonale føringar og strategiar om kompetanseutvikling, og dei lokale planane for barnehagar, dannar grunnlaget for korleis kommunen skal rettleia både kommunale- og private barnehagar i arbeidet med kompetanse- og kvalitetsutvikling. Det er såleis viktig at ein finn balansen mellom sentralt fastsette satsingsområder på eit strategisk nivå og lokalt initiert utviklingsarbeid.

Kompetansehevinga skal vere barnehagebasert. For å nå måla i satsingsområda i Kvalitetsplan for barnehage og skule må dei tilsette vere proaktive, gje retning og vere støttande. Satsingsområda er språk, lesing, inkluderande barnehagemiljø og sikra god overgang mellom barnehage og skule.

Tenester og oppgåver i avdelinga

Barnehage er ei kommunal oppgåve som i hovudsak blir finansiert av kommunen sine frie inntekter og foreldrebetaling. Rett til barnehageplass blei innført frå 2009, og som ein del av det samla utdanningsløpet ligg barnehageområdet under Kunnskapsdepartementet. Sveio kommune har full barnehagedekning. Vi har to ordinære kommunale- og fire private barnehagar, og Ressursteam for barnehage. 96,2% av barn i aldersgruppa 1-5 år i kommunen har barnehageplass. Det er 3,5% fleire for aldersgruppa enn i 2020.

Kvar dag går omlag 304 barn i Sveio kommune inn porten til sin barnehage, klare for ein ny dag med leik, venskap, meistring og glede. Ulikskap kan vise seg tidleg og stadig fleire barn veks opp i familiar med vedvarande låg inntekt. Forsking syner at det er eit stort potensial i å redusera sosial ulikskap og at gode barnehagar kan kompensera for mindre gode tilhøve i heimen. Å gje alle barn eit godt tilbod av høg kvalitet i barnehagen er difor noko av det viktigaste vi gjer som samfunn. Regjeringa har gitt ut ein ny strategi som gir føringar om at

«alle barn i Norge skal få mulighet til å ta del i barnehagefellesskapet, og at kvaliteten i barnehagene skal bli bedre og mer likeverdig over hele landet. Regjeringen vil holde barnehageprisen lav med gode moderasjonsordninger og investere mer i kompetansen til de ansatte.....styrings og finansieringssystem skal bidra til å styrke kompetansensikre at fellesskapets midler og foreldrebetaling går til barnehagedrift...»

Kommunen som barnehageeigar og barnehagemynde skal sikra at barnehagane vert drivne i samsvar med Lov om barnehagar og Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Ein skal likebehandla private og kommunale barnehagar. Barnehagemynde har mellom anna som oppgåve å godkjenne barnehagar, koordinere samordna opptak, berekna og utbetala tilskot til private barnehagar og å rettleia og syte for tilsyn i både kommunale- og private barnehagar. Kommunen har eit eige ressursteam med spesialpedagogar og logoped som skal sikra spesialpedagogisk hjelp.

For å sikra kvalitetsutvikling koordinerer kommunen lokalt utviklingsarbeid, og deltek aktivt i partnerskap i ulike regionale kompetanse- og samarbeidstiltak. Partnerar er Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS), HVL, PPT og aktørar i helseføretaka. Å jobbe systematisk med å utvikla kvaliteten krevjar kompetanse, god leiing og gode rammer for arbeidet. I partnerskap med Høgskulen på Vestland (HVL) fylgjer dei kommunale barnehagane opp kvalitetsutviklingsarbeidet

(REKOMP). Barnehagane arbeider med barnehagebasert kompetanseutvikling og nytta lærande nettverk for å sikra dette i all ledd.

«Flere kunnskapsoversikter viser at tiltak som er innrettet mot å hjelpe barn i barnehagealder, oftere viser positive resultater enn tiltak senere i livsløpet. Det er derfor mer samfunnsøkonomisk lønnsomt å investere i høy kvalitet og forebyggende tiltak tidlig i utdanningsløpet enn å sette inn innsats senere i barns liv (Barnehagen for en ny tid, 2023).»

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen og i tråd med rammeplan for barnehagane

Klimatrusselen – klima, miljø og energi

Mål:

- Barna skal lære å ta vare på seg sjølv, kvarandre og naturen. Barnehagen skal vere med å fremje verdiar, haldningar og praksis for meir berekraftige samfunn.

Tiltak:

- Barnehagane jobbar med klima, miljø og berekraft i barnegruppene og fylgjer kommunen sin plan i forhold til miljøsertifisering/kjeldesortering, kartlegg og vurderer energieffektiviserande tiltak.

Folkehelseperspektivet – det skal vera godt å bu og arbeida i Sveio

Mål:

- Barnehagemiljøet er trygt og inkluderande, og bidreg til å utjamne sosiale forskjellar gjennom at barn opplev trivsel, meistring og ei kjensle av eigenverdi.
- Barnehagane er ein arbeidsstad for tilsette som fremjar trivnad, utvikling og høgt arbeidsnærvær.

Tiltak:

- Barnehagane nyttar handlingsrettleiaren knytt til Betre tverrfagleg innsats (BTI) og sikrar tiltak når det er mistanke om at eit barn ikkje har det trygt og god i barnehagen.
- Barnehagane gir rettleiing til dei føresette i å søkje om redusert foreldrebetaling.
- Barnehagane skal vere bevisst i å rekruttera, behalda og skapa gode arbeidsplassar for dei tilsette, og arbeida systematisk og målretta med jobbnærvær.

Den digitale kommunen – ein kommune i tida

Mål:

- Den digitale praksisen til barnehagen bidrar til leik, kreativitet og støttar opp om barna sine læreprosessar.
- Barnehagane har administrative system som fører til forenkling og fornying.

Tiltak:

- Sikra at tilgjengelige administrative system vert nytta i barnehagane.
- IKT-satsinga i barnehagane vil vere ein del av kvalitetsplan for barnehage og skule.

Samfunnstryggleik og beredskap – ein trygg kommune

Mål:

- Barnehagane har beredskapsplanar/kort som skildrar korleis krisehendingar skal handterast
- Barnehagane har rutinar/system knytt til miljøretta helsevern i barnehage/HMS for tilsette

Tiltak:

- Barnehagen har til ei kvar tid oppdaterte beredskapsplanar og dei tilsette er kjend med innhaldet i desse.
- Barnehagen har rutinar/system og dokumenterer korleis dei fylgjer opp miljøretta helsevern i det daglege arbeidet.

Planlagde tiltak for å realisera måla samfunnsdelen til kommuneplanen og utfordringar

Samstundes som ein aukande del barn mellom 1–5 år har barnehageplass, har tal på barnehagebarn gått ned i tråd med mindre barnekull i Sveio kommune. Bråtveit natur- og kulturbarnehage valde å leggja ned drifta frå barnehageåret 2023/2024. Det vert derfor eit viktig tiltak å sikre framgang i bygging av ny Sveio barnehage slik at kommunen oppfyller barna sin rett til barnehageplass i Sveio krins. Eit tiltak vil vera å halde fram med å tilby barnehagetilbod av god kvalitet og slik vere attraktiv når føresette vel barnehageplass.

Foreldrebetaling og moderasjonsordningar

Gjennom fortsett å halde maksimalprisen i barnehage på eit lågt nivå vil regjeringa gjere barnehage meir tilgjengeleg og gje barnefamiliar betre økonomi. Moderasjonsordningane vil bli vurdert og forbetra for dei barnefamiliane med lågast inntekt. Maksimalprisen for ein barnehageplass blei redusert med 265 kroner per måned frå 1. august 2022, og med ytterligare 50 kroner i 2023. Makspris er 3 000 kroner per måned frå 1. januar 2023. Makspris gjelder alle barnehagar, uavhengig om de er offentlege eller private. Frå august 2023 blir ein barnehageplass gratis frå og med tredje barn i familiar som har fleire barn som går i barnehagen samstundes. Det vil gjelde uavhengig av familien si inntekt.

Bemanning og sjukefråvær

I barnehagane er det fleire tilsette utan høgare utdanning. I 2018 vart det innført ei bemanningsnorm, og pedagognorma vart skjerpa. I 2022 la regjeringa fram ein revidert kompetansestrategi som har som mål at minst 50% av dei tilsette skal vere barnehagelærarar og minst 25% barne- og ungdomsarbeidarar. Dei kommunale barnehagane i Sveio fylgjer norma i tråd med lova.

Barnehagane hadde, som resten av landet, eit høgt sjukefråvær i 2022 og det var og er framleis stor mangel på vikarar. Dette førte til periodar med uføreseieleg og låg bemanning. Det er barnehageeigar sitt ansvar å syte for at bemanninga er tilstrekkeleg til at personalet kan driva ein tilfredsstillande pedagogisk verksemd. Det inneber at eigar må syte for at det er nok tilsette på jobb til at tilbodet til barna er i tråd med rammeplanen. Dette kravet i barnehagelova gjelder uavhengig av bemanningsnorma og skal være oppfylt i heile opningstida, også ved sjukdom og annet fråvær.

Barnehagane har stort potensial til å tilby fleire læreplassar, slik at fleire ungdommar kan ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeider i vidaregåande opplæring. Forsking syner at å ha lærlingar i barnehagen kan vere positivt for barne- og ungdomsarbeidarane som er tilsette i barnehagen.

Økonomiske rammer

Dei kommunale barnehagane vert drivne meir effektivt enn gjennomsnittet for landet, noko som viser seg i tilskotssatsane. Rammene blir tildelt etter pedagog- og bemanningsnorm, men utover det er det lite rom for å kjøpe inn nytt pedagogisk materiell, leiker, utstyr og inventar. Det er ei utfordring at tiltak som aukar kvaliteten i kommunale barnehagar kan generere høgare tilskotssatsar til dei private barnehagane.

Dei kommunale barnehagane har ein bygningsmasse og uteområde som er prega av slitasje og treng utskifting og oppgradering. Foreldreundersøkingar visar at føresette er mindre nøgd med det fysiske inne- og utemiljøet i dei kommunale barnehagane. Også av den grunn er det eit viktig tiltak å sikre framgang i bygging av ny Sveio barnehage.

Fleire barn har barnehageplass i våre nabokommunar. Utgiftene til dette auke årlig. Kostnad for plassane er nasjonal tilskotssats på 274.600 for små barn og 141.800 i 2023.

Kvalitet i det ordinære barnehagetilbodet og andel barn med spesialpedagogisk hjelp

Å sikra eit ordinært barnehagetilbod av høg kvalitet er eit viktig grep for god inkludering og deltaking. Det vil likevel vere barn som har trong for spesialpedagogisk hjelp. I Norge var det i 2022

3,6% av barn i barnehage som hadde vedtak om dette. I Sveio var talet 6% samla sett. Om ein ser på årskulla, hadde omlag 12% av førskulekullet vedtak om hjelp. Det er eit %-tal som er høgare enn landsnittet. Om lag 9 av 10 barn med vedtak i Sveio, er gutar. Sveio kommune har eit høgare tal på barn med trong for spesialpedagogisk hjelp enn elles i landet. Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp har og vesentleg større omfang av timetal enn resten av landet. Ved å bygge ny Sveio barnehage vil ein kunne bygge ned barrierar for barn med utfordringar og ein kan sjå ressursar og kompetanse i samanheng.

Digitale verktøy

Sveio kommune har ikkje avsett ressursar til at barnehagane systematisk tar i bruk digitale verktøy både for pedagogiske og administrative formål. Forskrift til lova, Rammeplan for barnehagens innhald gjer klart at digital praksis i barnehagen skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring samstundes som digitale verktøy ikkje skal dominere som arbeidsmåte.

Utfordringar

- Føreta naudsynt rehabilitering av Sveio barnehage i påvente av nytt bygg
- Rehabiliterer Førde og Valestrand barnehage etter behov
- Lågare foreldrebetaling fører til redusert inntekt for barnehagane. Samstundes må kommunen finansiere same pedagog- og bemanningsnorm som før. Oppvekst barnehage er ikkje blitt kompensert for dette.
- Rekruttera, behalda og skapa gode arbeidsplassar for dei tilsette
- Redusera sjukefråvær og auka jobbnærvær
- Vurdera auka tal læreplassar
- Skifa ut og vurdera å kjøpe nytt pedagogisk materiell, utstyr og inventar
- Sikra barnehagar med høg pedagogisk kvalitet jf. Mål sett i kvalitetsutviklingsplanen
- Vurdera ressursar til bruk av digitale verktøy

Rammeområde skule

Gode oppvekstvilkår, -skule

Sveio kommune skal leggja til rette for gode oppvekstmiljø med gode moglegheiter for utvikling og opplæring for alle. Skulane er av dei første kommunale tenestene eit barn og dei føresette møter. Lovverk gir skular eit spesielt ansvar for å fremja folkehelsa. «Opplæringen skal danne hele mennesket og gi hver og en mulighet til å utvikle sine evner. Danning skjer når elevene får kunnskap om og innsikt i natur og miljø, språk og historie, samfunn og arbeidsliv, kunst og kultur, og religion og livssyn.» (Læreplanverket).

Elevane skal møte trygge tilsette som tar ansvar for gode relasjonar i eit inkluderande fellesskap kor dei blir lytta til og kan medverka i eigen kvardag. Skular med støttande læringsmiljø og høg kvalitet på læringsarbeidet er viktige verkemiddel for å gi eit godt fundament for seinare utdanning og i elles arbeidslivet. Nasjonale føringar og strategiar om kompetanseutvikling, og dei lokale planane for skular, dannar grunnlaget for korleis dei skal arbeida med kompetanse- og kvalitetsutvikling. Det er såleis viktig at ein finn balansen mellom sentralt fastsette satsingsområder på eit strategisk nivå og lokalt initiert utviklingsarbeid. Det lokale utviklingsarbeidet skal ha som utgangspunkt identifiserte behov for utvikling ved den einskilde skule. Kompetansehevinga skal vere skulebasert. Ein av strategiane i kommuneplanen sin samfunnsdel er å ha sams fokus på opplæring i grunnleggande dugleikar gjennom heile skuleløpet frå 1. til 10. trinn. For å nå dei prioriterte sams satsingsområda må dei tilsette vere proaktive, gi retning og vere støttande. Satsingsområda er språk, lesing og skriving, Inkluderande barnehage- og skulemiljø, overgangen mellom barnehage og skule, implementering av LK20 (Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020).

Tenester og oppgåver

Arbeidet for skuleområdet er forankra i opplæringslova med forskrifter. Grunnlaget for Kommunen sitt forsvarlege system ligg i opplæringslova Kapittel 9 og §§13-1 og 13-3, og §25-1 i kommunelova om internkontroll i kommunen og fylkeskommunen. Tenesteområdet består av fire ordinære skular, eit oppvekstsenter og vaksenopplæring. Skuleåret 2022/2023 var det 807 elevar i dei kommunale grunnskulane i Sveio. I tillegg er det jamt over mellom 15 og 25 elevar frå Sveio som går på private skular i nabokommunane. Alle skulane gir tilbod om skulefritidsordning og det blir gitt tilbod om ferie-SFO ved Sveio skule. Forskrifta for Skulefritidsordninga presiserer og utdjuar verdigrunnlaget som bygger på grunnleggande verdiar som også gjeld for barnehage og grunnopplæring. Det skal bli lagt til rette for leik, kultur- og fritidsaktivitetar. Kultursenteret på Vigdartun som er i tilknytning til ungdomsskulen samarbeidar med ungdomsskulen og er ein levande «dagleghall» og ein møtestad for alle aldersgrupper. Vaksenopplæring ved Førde skule arbeidar etter introduksjonslova og opplæringslova.

Det administrative skuleeigarnivå skal følgje opp læringsmiljø og læringsresultat i skulane gjennom lokale og nasjonale styringssystem. Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS), ulike universitet- og høgskulemiljø, PP-tenesta og nasjonale kompetansesentra er viktige samarbeidspartar i kompetanseutvikling for lærarar. FOS er administrert frå Sveio kommune og kommunen har og leiarfunksjon i styringsgruppa dei neste to åra.

Samordning av Lokale rus- og kriminalitetsforebyggande tiltak, SLT, er organisert i oppvekst. Det blir avhald jamlege politiråd i kommunen. Ungdomslos arbeidar for å styrkja ungdomane si tilknytning til skulen. Føremålet er å betra ungdomane sine skuleprestasjonar og oppleving av meistring, for å redusera fråfall og auka gjennomføringsevne i vidaregåande opplæring. Både SLT-koordinator og ungdomslos arbeidar med MOT i Sveio skule.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

Å byrja på skulen er ei stor hendig i alle barn sine liv. Ein god samanheng mellom barnehage og skule skal bidra til at opplæringa tilpassast det enkelte barnet allereie frå fyrste skuledag.

Det blir utført svært mykje godt arbeid i grunnskulen i Sveio kommune. Skulane våre skal sørge for at alle elevane får eit godt læringsutbyte, og elevane skal ha god trivsel og vere trygge.

Inkluderande opplæring blir presentert som eit prinsipp for opplæringa og skulane sin praksis i overordna del av Kunnskapsløftet. Skulane våre skal syta for at elevane opplev medverknad, personleg utvikling og meistring. I arbeidet med å inkludera fleire elevar i den ordinære opplæringa er PP-tenesta ein viktig bidragsytar og samarbeidspartnar. Som eit ledd i arbeidet med tidleg innsats er det lagt opp til organisering av to-lærar i basisfaga. Sveio kommune skal alltid ha høg nok lærartettleik til å stetta krava i den nasjonale lærarnorma. Mest 100% av undervisninga skuleåret 2022/2023 blir gjeven av tilsette med godkjend pedagogisk utdanning. Kommunen har ei mykje betre dekning av lærarar med høg nok kompetanse enn då vidareutdanningsprogrammet Kompetanse for kvalitet starta. Fleire lærarar ønskjer å tileigna seg meir kompetanse i spesialpedagogikk og byrjaropplæring, ein kompetanse som er viktig å ha for å nå mål om betre inkludering og tidleg innsats.

Skulekvardagen handlar om å gi elevane moglegheit til å læra gjennom å utforska, skapa, samarbeida og vera kritiske. Digitale dømmekraft er ein viktig føresetnad ikkje berre for læring, men også for aktiv deltaking i arbeidslivet og forståing for rolla teknologi har i samfunnet.

Skulane skal nytte dei nasjonale satsingsområda aktivt for å oppnå måla og følgja opp Kvalitetsplan for barnehage og skule. Dei tilsette skal arbeide for ein kultur med rutinar om jamleg vurdering for å sørge for at eigen praksis medverkar til å nå mål sett i lovverk og dei nasjonale- og lokale føringane. Vurderingane dannar grunnlag for den skulebaserte kompetanseutviklinga og utvikling av gode profesjonelle fellesskap.

Klimatrusselen – klima, miljø og energi

Mål:

- Dei tilsette og elevane er miljøbevisste

Tiltak:

- Skulane arbeidar aktivt med tema skildra i læreplanverket
- Gå, sykle og kjøre nullutslippsbiler til skule og jobb når det er høve til det
- Miljøfyrtårnsertifisering av skulane i tråd med framdriftsplan

Folkehelseperspektivet – det skal vera godt å bu og arbeida i Sveio

Mål:

- Barn og unge har gode oppvekstvilkår slik at dei meistrar utfordringane dei møter i livet
- Tilstandsrapporten viser at elevane har gode ferdigheter i grunnleggjande dugleikar
- Resultat i arbeidsmiljøundersøkinga viser trivnad for dei tilsette

Tiltak:

- Skulane og skuleeigar skal samarbeide om lokale utviklingstiltak og kompetanseheving for tilsette.
- Deltaking i dei ulike kompetanseordningane, og skulane sine utviklingsplanane viser tiltak for god kvalitet i undervisninga, læringsutbytte og at det blir arbeida forskingsbasert
- Skulane skal arbeida systematisk med inkludering og forhindra mobbing, krenking og fråfall
- Skulane arbeidar aktivt med alternativ opplæring i eiga eining og nyttar Ungt Entreprenørskap (UE)
- Det blir gjennomført kompetanseheving for skuleleiarar om leiing av endrings- og utviklingsarbeid
- "Lærarløftet - på lag med kunnskapsskolen" (2014), oppfylle kompetansekrava innan 2025
- Implementere Kvalitetsplan for SFO i tråd med ny forskrift til opplæringslova om rammeplan for SFO
- Internkontrollsystemet og rutinar reviderast i tråd med, og bidrar til at krav i regelverksetterleving
- Betra trygge skuleveggar i samarbeid med andre einingar

- Plan for førebyggjande arbeid i kommunen i tråd med oppvekstreforma og BTI ferdigstillas
- Kvalitetsutviklingsplan for barnehage og skule revideras
- Plan for skulebibliotek ligg føre, -kompetansen hos dei tilsette auka
- Skulane arbeider systematisk med jobbnærvær

Den digitale kommunen – ein kommune i tida

Mål:

- Skulane har ein jamn og kvardagsleg bruk av digitale verktøy som fremjar læringa til elevane

Tiltak:

- Elevane får tilgang til læremiddel i samsvar med læreplanverk
- 1:1 dekning av chromebooks for elevar på 4.-10.trinn, og klassesett for 1., 2. og 3. trinn
- Kursrekke for lærarar knytt til digital dugleik og sentral/lokal ikt-strategi

Samfunnstryggleik og beredskap, - ein trygg kommune

Mål:

- Dei tilsette i skulane er kjent med rutinar/system knytt til miljøretta helsevern og beredskap

Tiltak

- Skuleeigar har oppdaterte og synlege internkontroll rutinar og retningslinjer

Utfordringar og tiltak

Barnepopulasjonen i Sveio, -skule.

Barn i barneskulealder i Sveio kommune vil bli færre dei komande åra. Om vi summerer tala barne- og ungdomspopulasjonen 1-15 år, som får sitt barnehage- og skuletilbod av kommunen, er reduksjonen tilsvarande ein nedgang på 19 %. Det kommunale inntektssystemet gjev høgare tilskot til ibuarar i barnehage- og grunnskulealder enn til ibuarar i vidaregåande skulealder, sidan vidaregåande opplæring er eit fylkeskommunalt ansvar. Dette få stor innverknad på kommunen sine økonomiske ressursar til finansiering av tilbod til denne aldersgruppa.

Skulebudsjettet er stramt. Det er og blir utfordrande å auke kvaliteten på opplæringa samstundes som driftsutgiftene per elev er lågare enn snittet og andre kommunar vi samanliknar oss med. Av 807 elevar i grunnskulen er det 252 elevar på 8-10 trinn. Prognosen er at tal elevar på ungdomstrinna vil halde seg lik dei kommande tre skuleåra, noko som vil medføre ein meirutgift.

Tilstandsrapporten for skule viser at vi må halda trykket oppe med omsyn til lese- og reknedugleik målt ved nasjonale prøvar i 5. og 8. klasse. Kommunen vil ha eit «nytt blikk» på Språk, lese og skriveplan for Sveioskulen, Obligatorisk kartlegging, og samarbeida med skulebiblioteket kring nytte av tilskot til kompetanse for betre lesing. Skulane skal etter forskrift ha tilgang på skulebibliotek. Skulebiblioteket har motteke tilskot som skal gå til personalressursar og utvikling av kompetanse for å legge til rette for bibliotekutvikling og lesestimulering. Utfordringa er at det er vanskeleg å finne ressursar til kjøp av bøker.

Framleis har ein nytta ein del av ressursane til to-lærar i ein til ein vedtak om spesialundervisning og fast gruppedeling. Forsking visar at særleg er det elevane med dei svakaste skulefaglege ferdigheitene som les betre med to-lærar organisering. Dersom ein to-lærarordning skal føre til meir læring krev det godt samarbeid og gjennomtenkte avgjersle knytt både til organisering og innhald i undervisning.

I «nytt» læreplanverk er det større krav til digitalisering som eget kompetansemål. Det pedagogiske opplegget i undervisninga er avhengig av at ein kombinerer digitale- og analoge undervisningsmetodar. Digitale verktøy kan og vera eit strategisk verkemiddel for å få ei betre tilpassa opplæring for elevane. Sveio kommune får ikkje lengre tilskot til ikt og digitale læremiddel

frå UDIR. Ei utfordring kan vere at i motsetnad til bøker vil ikkje dei digitale læremidlar vere ei eingongsutgift. Sveio kommune har og inngått avtale med iktNH. Dei heilskaplege konsekvensane av det inngåtte samarbeidet vil bli kartlagt i løpet av hausten 2023. Det vi veit er at IKTNH forventar at alle tilsette har tilgang på PC. Bytte frå Chromebooks til PC vil føre til ei meirutgift på meir enn 1.0 mill i budsjettåret 2024. Utgiftene til bytte av digitale verktøy til tilsette er ikkje rekna i innkjøpsplan. I tillegg kjem utgiftene når det gjeld bytte av elevmaskinane (omlag 500 000kr). Det er årleg ei prioritering å sette av ekstra midlar for innkjøp og drift av analoge læremiddel i samsvar med læreplanverket.

Eit utviklingsområde for skulane er mål om eit inkluderande læringsmiljø for alle. Til liks med resten av landet har vi utfordringar med omsyn til mobbeproblematikk på mellomtrinnet. Satsinga må følgjast systematisk opp. Teikn på god måloppnåing er mellom anna at elevundersøkinga viser at det er høg trivsel og låge mobbetal ved skulane. Skulane må tydeleggjere fokus på relasjonsarbeid, og dei tilsette må vere autoritative vaksne.

Det skal vera trygt og godt for barn og unge å veksa opp i Sveio kommune. Etter mange år med positiv utvikling med omsyn til åtferd og rusbruk i tenåringsgruppa, har vi dei seinare åra opplevd aukande utfordringar. Fleire elevar har utfordringar med sosial tilpassing og psykiske plagar, og mange har vanskeleg for å tilpassa seg skulekvardagen og slit med høgt skulefråvær. På landsbasis får i gjennomsnitt 4,95 prosent av elevane på 1.-4. trinn spesialundervisning. Tal elevar med spesialundervisning er vesentleg høgare på 10. trinn enn på 1. trinn. På ungdomsskolen får 11,31 prosent av elevane på 8.- 10. trinn i Sveio spesialundervisning. Snittet for landet ligg her på 9,97 prosent. Eit mål med inkludering og tidleg innsats er å innlemma fleire elevar i den ordinære undervisninga. Kommunen må vidareutvikla samarbeidet med PPT gjennom kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderande praksis. Det er ei utfordring å finne uavhengige ressursar nytta til rettleiing og systemarbeid. Rettleiing vil ikkje alltid vere nok for å unngå skulefråvær. Det er eit aukande tal elevar med større vanskar og i periodar er skulane nøydt til å sette inn ekstra tilsette, og det kan vere utfordrande å halde seg innanfor tildelte rammer.

Sveio kommune har interkommunal pedagogisk/psykologisk teneste (PPT) i lag med Haugesund og Utsira kommune. Tverrfagleg samarbeid mellom tenester er ein nøkkelfaktor for å kunne gi god oppfølging og riktig hjelp til dei som har behov for det. Det er ikkje tilført kommunane ekstra ressursar til arbeid med oppvekstreforma og det kan bli utfordrande å finna ressursar til nye tiltak.

Stillinga som oppfølgings- og losfunksjonar for ungdom gjeld for inntil to år. Prosjektet Hallo! Adjø! om overgang barnehage skule vidareføres i samarbeid med HVL. Kommunen har motteke tilskot frå Bufdir til å heva kompetansen innan foreldrerettleiingsprogram. Tiltaket blir gjort gjeldande i plan for førebyggjande arbeid. Arbeid med oppvekstreforma visar at kommunen må arbeida meir systematisk med foreldrerettleiing og betre tverrfagleg innsats (BTI). Kommunen må sørge for at tenestane er ennå tettare på for å følge opp barn og unge i som står i fare for å mista store deler av skulegang og tilhørsele i positiv gruppe av jamaldringar. Det er ei felles utfordring for kommunen når unge fell ut av opplærings- og utdanningsløpet. Når BTI-tenkinga gjennomsyrrer heile verksemda, vil det i seg sjølv hjelpa til med å sikra tidleg intervensjon og samordna førebygging. Dei er ei utfordring at tilskot til prosjekter ikkje er fullt ut finansiert.

Utgifter til skuleplassar i andre kommunar er ein kostnadar som har samanheng med vala til føresette om å nytta privatskular i opplæringa for barna sine, og barnevernstiltak. Skuleåret 23/24 har vi 11 elevar med spesialundervisning som går på skular i andre kommunar. I motsetning har vi totalt 9 gjesteelevar hos oss, kor 3 av dei har spesialundervisning. Det blir dermed ein høgare kostand ut enn vi får refundert.

159 elevar hadde tilbod på SFO i 2022. Rammeplan for SFO har fleire nye krav til arbeide med kvalitet og implementering. Det ikkje funne rom til å auka SFO administrasjon, eller ressursar til planleggingsarbeid. Skuleåret 2023-2024 er det innført 12 timar gratis kjernetid for elevar på 1. og 2.trinn. SFO skal vere sjølvfinansiert. Skulane får tildelt ekstra ramme for å dekke leiging, friplassar, ressursar til barn med spesielle behov, og for å dekke utgifter til gratis kjernetid.

Det er 461 elevar som får skuleskyss i 2022. Lange og trafikkfarlege skuleveger gjer at mange elvar har rett på fri skuleskyss, og utgifter til skyss tar framleis ein større del av budsjettet her i kommunen enn det som er vanleg elles i landet.

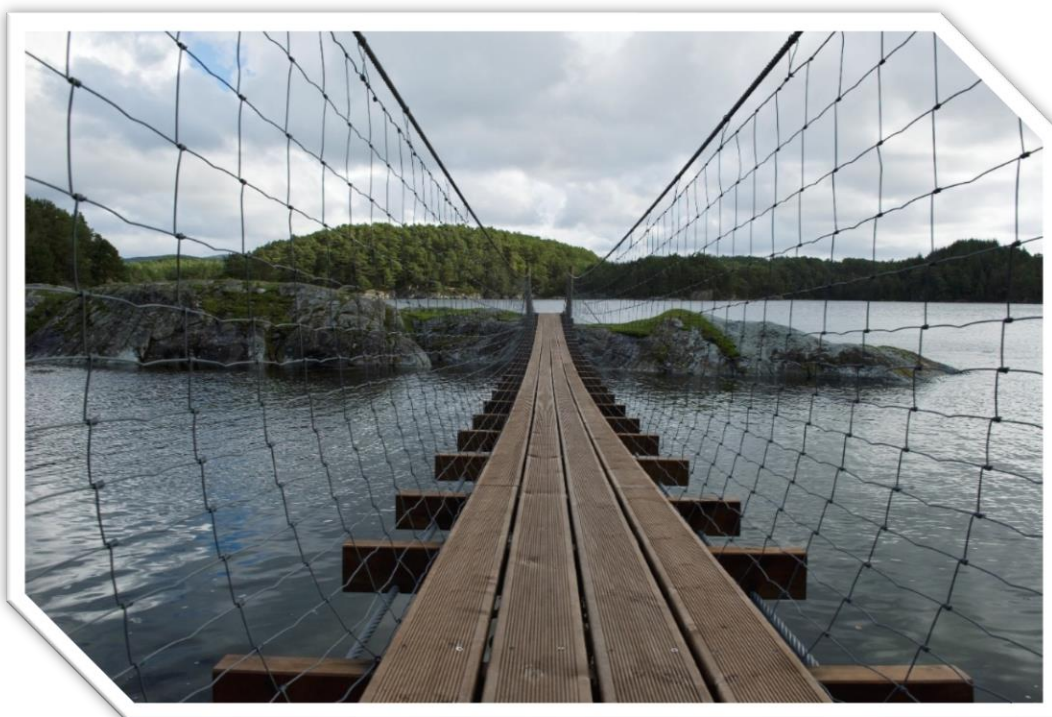
Vaksenopplæring ved Førde skule er blitt gitt oppgåver når Sveio kommune har vedteke å ta sin del av ansvaret for busetjing og integrering av flyktingane frå Ukraina. Krigen har ført til ei auke i elevtalet, og fleire av deltakarane har trong for særskild oppfølging. Det er viktig med rett ressursbruk for å sikra god integrering og førebyggja utanforskap. Varierende tal på deltakarar og ulike behov gir utfordringar i høve lærartettleik ved skulen. Det er vanskeleg å berekne kva kommunen får av refusjonar/tilskot frå staten.

Uteplassane til skulane har mykje å seia for skulemiljøet til elevane, og det det trong for ei oppgradering av både bygg og uteområda ved fleire av skulane (Telemarkforskning; rapport om skulebruksplan 2020).

Dei neste åra vil fordelinga mellom born og ungdom bli endra. Tilbodet til ungdom vil krevja meir ressursar. Når 5% av ungdommane i ungdata-undersøkinga svarte at dei manglar pengar til å betale for fritidsaktivitetar dei ønsker å delta i, er det særskild viktig at skule held høgt gratisprinsippet og samarbeidar aktivt med FAU for å inkludere og leggja tilrette for at aktivitetar blir gratis for alle.

Skulane har hatt ein svak auke i sjukefråvær. Vi ligg nå samla sett på 6,6. Målsettinga for kommunen er 6,5 %. Det er og har vore særskild utfordrande å finna vikarar til arbeid i skulen dei siste åra. Sjukefråværet er heilt avgjerande for stabiliteten i opplæringa og det vil bli i arbeid i tråd med resultatane i arbeidsmiljøundersøkinga som blei gjennomført våren 2022.

Sveio kommune er framleis ein aktiv deltakar i interkommunalt samarbeid på baa sider av fylkesgrensa. Forum for oppvekst i Sunnhordland (FOS) omfattar kommunane Bømlo, Etne, Fitjar, Kvinnherad, Stord og Sveio. FOS har eige sekretariat som er lokalisert i Sveio kommune. Haugalandet skole/arbeidsliv (HSA) omfattar kommunane Bokn, Etne, Haugesund, Karmøy, Sveio, Tysvær, Utsira og Vindafjord. HSA har dagleg leiar som er tilsett i Haugaland Vekst, og Sveio kommune har for tida leiaren i styringsgruppa.

Rammeområde pleie og omsorg

Tenester og oppgaver i avdelinga

Pleie og omsorg er eining bestående av Sveio omsorgssenter og Heimetenesta. Eigenbetaling for opphald og andre tenester i pleie og omsorg ligg til eininga, samt å gi medisinsk- og sjukepleiefagleg hjelp til pasientgrupper med ulike behov på Omsorgssenteret og i heimen. Eininga gir rehabiliteringstilbod til pasientar etter brot, slagtilfelle, hjarteskjukdom m.m., samt palliativ (lindrande) behandling i livet sin slutfase i institusjon og/eller i heimen. Det vert lagt til rette for livskvalitet og aktivitet for langtidspasientar, med høve til individuelle val og privatliv. Eininga organiserer ombringning av varm middag til heimebuande samt yt sjukepleie og praktisk bistand til heimebuande med ulik alder og behov. Eininga har og BPA (brukarstyrt personleg assistent), omsorgsløn og fokus på Velferdsteknologi. Dagsenter for eldre ligg og til eininga.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen (s.46-55 i samfunnsdelen til kommuneplanen 2020-2032)

Grunnleggjande verdi for eininga er å ha respekt for det einkilde menneske. Brukarane skal kunne bu lengst mogleg heime på ein trygg og god måte. Heimetenestene skal ytast på ein slik måte at brukaren opprettheld, eller betrar funksjonsnivå så langt som mogleg. Før varige hjelpetak vert etablert skal tilrettelegging av bustad, velferdsteknologi o.l vere prøvd eller vurdert. Brukarmedverknad, eigenomsorg og aktivitet vert vektlagt i eininga. Alt samarbeid med pårørnde skal vera dynamisk og respektfullt. Tverrfagleg samarbeid med fysio/ergo tenesta og Tenestekontoret for å finne gode løysingar for den einkilde brukar sitt behov har fokus. Kvalitetssikring av tenestetilbodet skal vera ein kontinuerleg prosess. Eininga skal auke jobbnærvær/ redusere fråvær ved fokus på tilrettelegging og moglegheiter i staden for avgrensing. Sveio omsorgssenter fekk hausten-23 etterisolert bygningsmasse, samt installert solcellepanel.

Planlagde tiltak for å realisera måla samfunnsdelen til kommuneplanen

Tenesta vil gjennomføre planlagde samtalar minimum 1 gong pr.år med brukarar og pårørnde i langtidssavdelingane. Det vil bli lagt til rette for arbeidet slik at seniorar kan fortsette i arbeid til pensjonsalder, samt at gravide arbeidstakarar kan stå i jobb under svangerskapet.

Brukarane skal kunne bu lenger heime, ved bruk av avlastning- og vekselsopphald og dagsenter. Nytt sjukesenganlegg Sveio omsorgssenter vil vera med å betre tenesta som vert gitt.

Rekruttering av fagpersonell blir ein utfordring for einingane og ein må ha fokus på å vere ein attraktiv arbeidsgivar. PLO er no blitt ei eining og det er eit mål å kunne yte meir heilskaplege tenester. Ein vil sjå på oppgåvedeling mellom faggruppene for å kunne nytte ressursane samla til PLO på ein best mogleg måte. Eininga har faste samarbeidsmøte med verneombod og tillitsvalte med fokus på drift, HMS og sjukefråværs arbeid. Fellesskap og meistring - Bu trygt heime reforma er ein vidareføring av Leve heile livet. Dei 4 innsatsområda er; levande lokalsamfunn, bustadtilpassing og –planlegging, kompetente og myndiggjorte medarbeidarar, tryggleik for brukarar og støtte til pårørnde.

Utfordringar

Komplekse behandlingssoppgåver gjer at det er fagleg meir spenn i arbeidsoppgåvene tilsette utfører no enn før. Helseføretaka sett i gang komplekse behandlingar som forventast å ivareta ute i kommunane. Med auka fokus på at brukarar skal kunne bu lengre i eigen heim, gir dette auka behov for kapasitet og kompetanse i heimetenesta.

Kompetansebygging, rekruttering samt å behalde tilsette vil krevje mykje av eininga for å kunne bygge opp, og oppretthalde tenestekvalitet. Fokus på at kompetansen er på rett stad vil krevje at ein har prosess med tillitsvalte og verneombod for å kunne oppretthalde gode tenester. Utfordringa for eininga er at personar med demens skal kunne bu lengst mogleg heime med eit forsvarleg tenestetilbod. Det er ein auke i tal på unge personar med demens som har raskare forverring i

sjukdomsforløp. Dette er vanskelegare å ivareta i heimen og medfører tidlegare behov for langtidsplass.

Å implementere velferdsteknologi som teneste og verktøy for de tilsette vil ha fokus og er ressurskrevjande. Heimetenesta skal no implementera nye medisin dispenserar. Tenesta skal legge til rette for forsvarleg drift knytt til brukarar som krev ekstra bemanning grunna store åtferdsproblem og fare for utagering. Pasientane på institusjon krev tettare oppfølging, som følgje av at dei er sjukare og har større/anna hjelpebehov enn før. Med bemanningsfaktoren som er i dag, gjer dette at det vert vanskeleg å fortsetje med same drift som tidlegare. Tiltak etter arbeidet med Stortingsmelding 15 «Leve hele livet» er Hukommelses-team og Helsestasjon for seniorar for å jobbe meir førebyggjande og fange tidlige opp framtidige brukarar. Tenesta møter eit aukande behov for aktivitet hjå heimebuande eldre i dagsenteret. Tiltaket er viktig for at pårørande skal klare å behalde sine nære heime, og er ein viktig avlastning i krevjande omsorgssituasjon.

Helse og rehabilitering

Tenester og oppgaver i avdelinga

Helse- og rehabilitering gir følgjande tenester: Helsestasjon, skulehelse, jordmor, fastlegeordning, kommuneoverlege (bl.a. smittevern og miljø retta helsevern), tilsynslege sjukeheim, legevakt, psykisk helse, butiltak for vanskelegstilte, rusarbeid, fysio/ergoterapi, hjelpemiddel.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen (s.46-55 i samfunnsdelen til kommuneplanen 2020-2032)

Eininga skal bidra til at innbyggjarane kan ta gode og kvalifiserte val i høve eiga helse, bl.a. gjennom informasjon, utgreiing og behandlingstiltak. Eininga skal ha ein sterk framskriden bevisstheit i høve miljø, når det gjeld innkjøp og køyring i jobbsamanheng.

Eininga skal vera med og oppretthalda og forsøka styrka/utvikla dei helsemessige beredskapsfunksjonane som eininga allereie er deltakande i, og har ansvar for.

Eininga skal ta i bruk nye digitale verktøy i høve behandling, og også leggja til rette for meir bruk av digitale verktøy i møteverksemd med både interne og eksterne samarbeidspartar, samt i møte med brukarar/pasientar. Tenestene skal utviklast i takt med dei demografiske endringane. Det skal vere fokus på koordinering samt god og fagleg tilgjengeleg hjelp prega av samarbeid og respekt. Førebygging er sentralt i eininga, der tidleg hjelp og tett oppfølging i tidleg fase er sentralt. Eininga har fokus på samhandling med brukar og samarbeidspartar samt vere brukarvennelege. God legedekning skal sikrast.

Foreldrerolla skal styrkast, og vaksinasjonsdekning skal oppretthaldast. Det skal vere kontinuerleg fokus på fagleg utvikling.

SVEIO HELSESTASJON

Tenester og oppgaver i avdelinga

Helsestasjonane og skulehelsetenesta i Sveio skal arbeide helsefremjande og primærførebyggjande blant familiar med barn og unge. Dette blir gjort i form av generelle og målretta undersøkingar, vaksinasjonar, heimebesøk, samtaler og rådgiving individuelt og i grupper. Dei gravide skal ha tilbod om oppfølging i svangerskapet av jordmor. Helsesjukepleiartenesta har oppgaver på brei front med å fremje ei god folkehelse for innbyggjarane i kommunen. Det vert arbeidd tverrfagleg m.a. ansvarsgrupper for å sikre gode og koordinerte tenester til brukaren.

Planlagde tiltak for å realisera måla i samfunnsdelen til kommuneplanen

Gjennomføring av lovfesta helsekontrollar og vaksinasjon til alle sped-, småbarn og skuleelevar i Sveio er ei prioritert oppgåve. Helsestasjonen vil gi råd/rettleiing og ekstra oppfølging til dei brukarane som har behov for det. Jordmora vil halde fram med jordmorteneste til gravide og prevensjonsundervisning til elevane i 9. klasse.

Det vil bli arbeidd med å vidareutvikle foreldrerettleiings-gruppene.

I samarbeid med psykiatrisk sjukepleiar vil ein drive vidare samtalegrupper i skulen.

Sveio helsestasjon vil vere ein sentral aktør i ein fortsatt tverrfagleg implementering av TIBIR (tidleg innsats barn i risiko) og BTI (Betre tverrfagleg innsats).

Utfordringar

Oppretthalda og vidareutvikla tenestetilbodet i tråd med nasjonale føringar og lokale tilhøve, som bl.a. antal barn i førskule- og skulealder, flyktningsituasjon og utfordringar med å rekruttera kvalifisert fagpersonell.

LEGEKONTORA , LEGEVAKT OG MILJØRETТА HELSEVERN

Tenester og oppgåver i avdelinga

Gjeld fastlegeteneste, legevakt, miljø retta helsevern, smittevernlege, skule- og helsestasjonslege, tilsynslege SOS, førebyggjande medisin og administrasjon.

Planlagde tiltak for å realisera måla i samfunnsdelen til kommuneplanen

Tenesta vil vidareutvikla struktur, innhald og samarbeid med andre for den kommunale legetenesta, samt optimalisere eigen organisering. Sveio kommune vil delta vidare i det interkommunale samarbeidet for å sikra ein god felles legevakt for regionen. Det vil bli arbeid med å utarbeide eit systematisk opplegg for miljøretta helsevern.

Utfordringar

Sveio kommune har det siste tiåret vore gode på rekruttering, slik at ein har hatt ei god fastlegedekning i kommunen og alltid hatt ledige plassar på den samla fastlegelista. Fastlegesituasjonen i nabokommunane har ført til auka press på fastlegelistene i Sveio, og ein har no ventelister på alle fastlegelister i kommunen. Det auka presset på fastlegelistene vil mest sannsynleg ikkje avta med det fyrste, og vil nok snarleg krevje konkrete tiltak. Pr. i dag vil det vere vanskeleg å finna gode løysingar på denne situasjonen med eksisterande bygningsmasse og ei spreiding av fastlegane på fleire mindre legekantor. Ei spreiding som allereie fører til at ein sårbarheit i tenesta og eit auka press på ressursane.

REHABILITERING

Tenester og oppgåver i avdelinga

Omhandlar tenester innan rus- og psykiatri (ROP) m/butiltak, psykososialt kriseteam, fysio- og ergoterapiteneste og hjelpemiddellager samt Tenestekantor.

Planlagde tiltak for å realisera måla i samfunnsdelen til kommuneplanen

Tenesta skal sikra trygge butilhøve og meningsfull kvardag for personar med psykiske vanskar/rus. Tenesta skal støtta heimebuande og deira pårørande slik at dei meistrar kvardagen. Informera om psykisk liding – haldningsskapande og toleransefremjande arbeid.

Førebyggjande psykososialt helsearbeid i høve til skuleborn og born av psykisk sjuke er ei prioritering. Tenesta vil forbetra og/eller oppretthalda funksjonsnivået til det enkelte menneske i høve til eigne ønske og behov uavhengig av alder og funksjonsnivå.

Tenesta skal formidla tekniske hjelpemiddel slik at brukarane i størst mogleg grad får hjelp etter behov. Psykisk helseteneste vil vere ein sentral aktør i ein fortsatt tverrfagleg implementering av TIBIR (tidleg innsats barn i risiko) og BTI (Betre tverrfagleg innsats).

Utfordringar

Bustadtilbod med tilstrekkeleg tilsyn og omsorg for personar med samansett psykisk livsproblematikk/kriminalitet/rus er ei stor utfordring. Korleis vera i stand til å skapa gode og trygge bumiljø står sentralt når ein opplev at dei einskilde brukarane har svært ulike behov.

Korleis førebyggja/handtera ei veksande gruppe barn og unge som slit psykisk har stort fokus. Det er auka behov for rettleiing/støtte til barn/unge og deira familiar i vanskelege livssituasjonar.

Det er ei sentral oppgåve å skaffe kompetanse i høve til rus/psykisk liding. Tenesta vil framleis satsa på og avsetje ressursar til førebyggjande oppgåver innanfor psykisk helse. Å kunna oppretthalda enkelte helsefremjande og sjukdomsførebyggjande frisklivstilbod i kommunen som, sjølv om ein ikkje har nokon Frisklivssentral vil vere eit mål.

Barnevern

Tenester og oppgaver i avdelinga

Tenesta har 600% stilling og til saman seks tilsette, i tillegg kjem avlastarar og oppdragstakarar som fosterforeldre, støttekontaktar, tilsynsførarar og rettleiarar. Tenesta har som oppgåve å gje barn som lever i omsorgssituasjonar som kan skade deira helse og utvikling, rett hjelp til rett tid. Tenesta har felles barnevernsvakt med Tysvær og Vindafjord/Etne kommunar. Tysvær er vertskommune for barnevernsvakta.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen (s.46-55 i samfunnsdelen til kommuneplanen 2020-2032)

Barneverntenesta skal bidra til at Sveio er ein god stad å bu ved å:

- Gje barn og unge som har behov for det rett hjelp til rett tid.
- Bidra til at barn og familiar som treng hjelp får denne hjelpa i heimen så fremt det er forsvarleg.
- Arbeida for eit heilskapleg førebyggjande arbeid i kommunen ved å bidra til koordinert, stabil og samanhengande hjelp. BTI modellen er viktig i dette arbeidet.
- Delta i tverrfaglege team saman med skule, barnehage, kommunal psykisk helseteneste, PPT, SLT og helsestasjon.

Barneverntenesta skal bidra til trygge tenestar ved å :

- Tilstreba beste praksis ved å:
 - Halde fristar for sakshandsaming jf lov om barneverntenestar.
 - Gje barn, unge og føresette høve til medverknad og vera aktivt deltakande i eigen sak.
 - Involvera slekt og nettverk der det er mogleg.
 - Planlegga og evaluera tiltak som blir sett i gong for å følgje med om dei fungera etter føremål.
 - Dokumentera faglege vurderingar, evalueringar og avgjersler.
- Ha fokus på kompetanseheving i tråd med til ei kvar tid gjeldande standard/retningslinjer.
- Bidra aktivt med å dela den kompetansen som er i tenesta med andre relevante hjelpetenestar i kommunen.

Planlagde tiltak for å realisera måla samfunnsdelen til kommuneplanen

Tenesta vil regelmesseg gjennomgå interne rutinar for sakshandsaming og gjennomføra ROS analysar.

Tenesta vil aktivt jobba for at tenesta samt samarbeidande tenester jobbar etter BTI modellen. På denne måten leggja til rette for opne og etterrettelige tenester, samanhengande tenestetilbod og brukarmedverknad.

Tenesta vil forsette i prosjekt saman med fem andre barneverntenester (til saman ni kommunar) på Haugalandet. Vidare er prosjektsamarbeidet utvida i det som kallast « Stor Rogalandssamarbeidet» (+ Sveio). Her er dei fleste kommunane i Nord Rogaland representert. Tema for prosjektet er arbeid knytt til samvær etter fosterheimsplassering, tilsynsførararbeid og gjenforeining av barn og foreldre. Det er gitt tilskotsmiddlar for 2024 både frå Statsforvaltaren i Rogaland og Vestland knytt til prosjektet.

Vidare utvikling av TIBIR modellen ved at tilsette i tenesta tek sertifisering som PMTO rettleiarar. Dette vil bli gjennomført i løpet av hausten 2023. Sertifiseringa vil bli gjennomført lokalt av

kommunens PMTO terapeutar. Ved å utdanna PMTO rettleiarar vil ein kunne tilby hjelp på eit tidlegare tidspunkt for dei barn og familiar som strevar med samarbeid og der barnet syner reguleringsvanskar. Også tilsette i andre einingar vil gjennomføra PMTO rettleiar sertifisering. Dette vil bidra til å styrka det førebyggjande arbeidet i kommunen ved at ein kan tilby evidensbasert tiltak på eit lågare nivå. Det vil og gjera tilbodet betre tilgjengeleg for innbyggjarar i kommunen.

Utfordringar

Det er stadig utfordrande å finna eigna fosterheimar til dei barna som har trong for slike tiltak. Å kunne tilby eit variert nok spekter av tiltak til familiar er og utfordrande. Svært komplekse saker er utfordrande å handtera i eit relativt lite fagmiljø. Små fagmiljø er ein risiko i seg sjølv. Å få kvalifisert personell vil vera ei utfordring framover i tid grunna arbeidsmarknaden.

Habilitering

Tenester og oppgåver i avdelinga

Eining Habilitering tilbyr tenester til born og vaksne ned psykisk utviklingshemma i Sveio kommune. Eininga gir heildøgns bustadtilbod til tolv brukarar og kommunal avlastning til ein brukar. Sju innbyggjarar nyttar arbeidstilbod ved UNI-K og Podlen verkstad. Det vert og gjeve avlastning i privat heim i utvida omfang. Støttekontakt, privat avlastning og BPA er tenester som ligg innan for tenesteområdet sitt ansvar.

Fagteam Habilitering gir tenester til heimebuande barn, unge og vaksne. Kartlegging av behov, tilråding av aktuelle og nødvendige hjelpetiltak forutan rettleiing ovafor foreldre/føresette for aktuelle målgruppe vert utført. Målgruppa omfattar personar med ulik grad av funksjonssvikt med omsyn til kognitive evner og ressursar. Fagteamet arbeidar for å sikre tenestekvaliteten til heimebuande barn og ungdom. Det vert gjort mellom anna gjennom rettleiing til føresette. Støttekontaktar og privat avlasterar får og tilbod om rettleiing. Ei gruppe eldre heimebuande psykisk utviklingshemma har dagtilbod ein dag i veka.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen (s.46-55 i samfunnsdelen til kommuneplanen 2020-2032)

Sveio kommune skal være ein god stad og bu for alle, det gjeldt og for innbyggjarane i kommunen som fell innunder ansvarsområdet Habilitering. Habilitering har i dag kommunale bustadar som ligger sentrumsnært, samt ein avdeling ved Straumøy gard for dei som har ynskt ein annan arena. Dette tilbodet vil verta utvida med ein plass i løpet av 2024. Aktivitetshus er tatt i bruk. Målgruppa har no eit betre aktivitetstilbod på dagtid. Brukarane får auka livskvalitet gjennom ein meningsfull kvardag. For dei som får kommunal avlastning, er målet at føresette skal få nødvendig hjelp for å handtere kvardagen. Det er viktig at dei føresette føler seg trygge på at barna har det godt og kan trivast når dei bur heimanfrå. Fagteam Habilitering jobbar for at flest mogleg skal få bu heime lenger. Det er behov for rettleiing og oppfølging i eigen bustad utanfor foreldreheim, for innbyggjarar i kommunen med nedsett kognitiv funksjon. Sveio kommune har etablert barnekoordinator.

Velferdsteknologi kan bidra til auka tryggleik for den psykisk utviklingshemma. Tryggleiksalarmar vert nytta for at personalet skal ha best mogleg sikkerheit på arbeidsplass. Velferdsteknologi gir sjølvstende til heimebuande. Ved utbygging av nye bustadar må dette ha høgt fokus.

Eining Habilitering treng kvalifisert personale for å kunne drive fagleg forsvarleg. Vernepleiar er naudsynt, men er svært vanskeleg å rekruttera. Habilitering legg til rette med gode turnusordningar for å rekruttera arbeidstakarar med god kompetanse. Vernepleiarutdanning er ein prioritert utdanning som eininga legg til rette for at personalet skal kunne gjennomføra. Dette området må prioriterast og framover.

Eining Habilitering har auka søknadsmengde med behov for kommunale tenester. Dette gjeld særskilt auka behov for privat avlastning, støttekontakt og miljøarbeidartenester til heimebuande. Barn med ADHD er og ei gruppe som har auka behov for tenester. Samordna og betre tilrettelagte bustadar er viktig for aktuell gruppe. Nye og fleire bustadar er under planlegging. Målgruppa leiger bustad ved eining Habilitering, der døgkontinuerlege tenester vert tilbydd.

Planlagde tiltak for å realisera måla samfunnsdelen til kommuneplanen

Tilbod ved aktivitetshus er eit svært positivt for dei som ikkje har moglegheit for å delta i ordinært eller tilrettelagt arbeid med krav om produksjon.

Når nye bustadar skal byggjast, er det viktig med høgt fokus på velferdsteknologi.

Eining Habilitering ynskjer å tilsette fleire vernepleiarar. Ved å tilby praksisplassar ynskjer ein å rekruttere ny-utdanna vernepleiarar til arbeid i Sveio kommune. Det er fortsatt svært vanskeleg å rekruttere kvalifisert personale til ledige stillingar i ordinære turnusar. Eininga har nå i større grad tatt i bruk langvaktsturnus, og har gode erfaringar med medlevarturnus. Bemanningssenter har gitt fleire fast tilsette ynskt stillingsprosent, samtidig som vikarbruk vert redusert.

Fagteam Habilitering skal gjennom rettleiing og oppfølging, gi berørte familiar og andre heimebuande auka livskvalitet.

Utfordringar

Mindre refusjon frå staten for ressurskrevjande brukerar, enn det kommunen har hatt tidlegare, samt utvida behov for miljøteneste og BPA ordning, gir økonomiske utfordringar for eininga. Habilitering har ei stadig auke i søknadar om helse og omsorgstenester. Privat avlasting og støttekontakt er områder som aukar særskild. Tenesta treng fleire faglærte innan helse- og omsorg. Rekruttering av vernepleiarar i miljøterapeutstillingar er utfordrande. Budsjettramma gir utfordring med å ivareta lovpålagte oppgåver.

NAV med flyktningavdeling

Tenester og oppgåver i avdelinga

NAV bidrar til sosial og økonomisk tryggleik, og fremjar overgang til arbeid og aktivitet. NAV er ansvarleg for introduksjonsprogrammet for flyktningar og kvalifiseringsprogrammet.

NAV gir tenester etter lov om sosiale tenester i arbeids- og velferdsforvaltninga, folketrygdloven, lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrarak og lov om utlendingar si adgang til riket og deira opphald her.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen (s.46-55 i samfunnsdelen til kommuneplanen 2020-2032)

Samfunnsoppdraget fremjar god helse og livskvalitet. NAV vil auka sosial tryggleik og betra levekåra til vanskelegstilte i Sveio kommune. Eininga skal jobba for å redusera barnefattigdom og sørge for tidleg innsats for ungdom som står utan arbeid og utdanning. Dei neste åtte åra er det forventa færre yrkesaktive i befolkninga. Det er difor viktig at NAV bidrar til at så mange som mogleg får overgang til arbeid og aktivitet.

NAV nyttar berekraftige og klimavennlege løysingar. Eininga kjeldesorterer og tar omsyn til berekraft ved tenestereiser og gjennomføring av møter.

Planlagde tiltak for å realisera måla i samfunnsdelen til kommuneplanen

NAV skal fremja overgang til arbeid og aktivitet. Dei som treng mest hjelp skal få ein individuelt tilpassa plan og aktivitet. Prioriterte brukargrupper er ungdom, flyktningar og personar med nedsett arbeidsevne. Alle skal bli møtt med tillit og respekt. Dei skal bli forstått og medverka til at ein finn løysingar saman. Dei som treng fleire og samansette tenester, skal få heilskaplege løysingar som vert tilpassa livssituasjonen. Eininga har som mål å betra det tverrfaglege samarbeidet for sårbare barn og unge i kommunen. Prosjektet «Framtidsbasar for familien» er eit viktig bidrag for å nå målet.

Dei som får tett oppfølging, skal oppleva kontinuitet og forutsigbarhet i møtet med NAV. Eininga nyttar arbeidsflater som sikrar brukarmedverknad og gjennomføring av aktivitet og dialog. Arbeidsretta tiltak er for mange ein viktig aktivitet som kan fremma overgang til arbeid. Eininga skal sørge for effektivt tiltaksbruk. Eininga vil halde fram med og auke tiltaksbruk som har gitt gode resultat, som til dømes Menn i Helse og kvalifiseringsløp i bedrift. For å få det til, må eininga blant anna ha kunnskap om arbeidsmarknaden og tett kontakt med arbeidsgjevarar.

Eininga arbeidar kontinuerleg med forbetring, som til dømes «språkverkstadar». Dei skal bidra til at eininga kommuniserer på eit klart og korrekt språk. Eininga tar del i NAV sitt regionale utviklingsarbeidet. Det vil vonleg føra fram til fleire kvalifiseringsløp i bedrift, betre tryggleiksarbeid, meir systematisk arbeid med helse, miljø og tryggleik, utvikling av tilbod som kan aktivera arbeidskapasitet til personar med ei varig yting og tidleg og samtidig innsats for ungdom.

Utfordringar

Det er stor utanforskap i Sveio kommune. Det er for mange som ikkje er i arbeid og aktivitet. Eininga må sørge for å finna løysingar saman med dei som treng det mest. Det kan bety nye prioriteringar og arbeidsmetodar. Eininga er avhengig av å auke og betra samarbeidet med andre, som til dømes private og offentlege aktørar innan helse, oppvekst, utdanning og næringsliv. Det er truleg naudsynt at fleire tenker nytt om samarbeid som føre til auka overgang til arbeid og aktivitet. Framover må det til dømes sikrast rask bruk av ungdomsgarantien, meir kvalitet i den arbeidsretta oppfølginga, betre integrering av flyktningar og auka tverrfagleg samarbeid for sårbare barn og unge.

Kultur

Tenester og oppgaver i avdelinga

Satsing på kultur, idrett og frivillig arbeid er grunnleggjande for at innbyggjarane skal kunna leva eit aktivt og meningsfullt liv i Sveio. Eit godt tilbod er ein føresetnad for busetnad og trivsel i kommunen. I Vigdartun kultursenter legg vi tilhøve til rette for aktivitet og oppleving. Eit fokusområde er å tilby gode oppvekstvilkår til dei unge samstundes som me gir tilbod til alle aldersgrupper. Kultur er også ein viktig premis for utvikling av folkehelse, reiseliv og turisme. Vigdartun kultursenter inneheld kulturskule, Folkebibliotek, ungdomsarbeid, ungdomsråd, Fartein Valen-arbeidet og administrasjon av bygget i fritidssonen. Til administrasjonen ligg generell kulturadministrasjon og sakshandsaming.

Sveio kommune skal leggja til rette for eit rikt kulturliv for innbyggjarane i samarbeid med anna offentleg og privat verksemd samt friviljuge lag og organisasjonar. I arbeidet skal det leggjast vekt på medverknad og involvering samt aktivitetar der profesjonelle kunstnarar åleine eller saman med lokale utøvarar bidreg i kulturprogrammet til kommunen.

Med kulturdel og idrettshall i Vigdartun, har idrett og kultur eit levande senter. Vi ser likevel framleis trong for eit meir reint kulturhus, der kulturskule, bibliotek, kor, korps og andre kulturaktivitetar kunne fått meir optimale tilhøve. Eit nyskapande aktivitetsanlegg vil kunne løyse mykje av dette.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

Folkehelseperspektivet.

I tråd med Sveio kommune sin visjon "Vilje til vekst og ein god stad å leva", må det leggjast til rette for at alle uansett alder og funksjonsnivå, kan vere fysisk aktive kvar dag nærast mogleg der dei bur.

Barn, unge og eldre skal gis kulturelle opplevingar gjennom «Den kulturelle skulesekken» og «Den kulturelle spaserstokken» i tillegg til Sveio kulturskule og Sveio folkebibliotek.

Dei unge får høve til medverknad gjennom Sveio ungdomsråd.

Utleige av idrettshall må vere slik at alle grupper blir ivaretatt på best mogeleg vis.

Arbeidet rundt komponisten Fartein Valen oppretthaldast og dei positive erfaringane med Fartein Valen Festivalen må vidareførast. Samarbeid med Haugesund kommune, Hordaland fylkeskommune og FV stiftelsen og Valenheimen Kulturscene må styrkast.

Den digitale kommunen.

Biblioteket skal vera ein tenesteytar til alle. Biblioteket skal følgja opp den teknologiske og mediamessige utviklinga.

Demografiske endringar

Vi blir stadig fleire eldre og færre barn og unge

Eit mål er at fleire skal bli aktive og kunne få opplevingar i Vigdartun kultursenter. Eit nyskapande aktivitetsanlegg vil kunne bidra til dette.

Planlagde tiltak for å realisera måla samfunnsdelen til kommuneplanen

Eit godt kulturtilbod er ein føresetnad for busetnad og trivsel i kommunen. Born og unge får gjennom kulturskulen, ungdomsrådet, biblioteket og den kulturelle skulesekken eit breitt kulturtilbod. I tillegg blir frivillige lag og organisasjonar innan idrett og annan aktivitet med tilbod til denne gruppa, prioriterte i støtteordningane. Sveio kommune vil i samarbeid med lag og foreiningar og andre instansar og enkeltpersonar, vera med og gi innbyggjarane eit variert og kvalitativt godt kultur- og fritidstilbod. Gjennom å støtte tiltak med Den kulturelle spaserstokken gir vi tilbod om støtte til dei

som lagar kulturtilbod til den eldre delen av innbyggjarane våre. Aktivitet og identitet er sentrale omgrep. Å ta vare på og utvikla frivillig engasjement som ein viktig ressurs, i samsvar med måla i Frivilligplanen.

I Vigdartun kultursenter vil vi prøve å samordne dei ulike aktivitetane. Dette vil vi gjere gjennom samarbeid av dei ulike aktivitetane. Som eksempel kan nemnast kulturskulen sine minikonsertar i biblioteket, Sommarkarusell(kulturskule, bibliotek, idrett), Workshop der ungdommar blir inviterte inn saman med kulturskuleelevar.

Kommunen sine innbyggjarar får tilbod om ei positiv fritid og opplæring i ulike kulturelle uttrykk gjennom undervisning i Sveio kulturskule. Kulturskulen sin identitet ligg i kombinasjonen av opplæring, aktivitet og utøving innan kunstfaga. Tilbodet må soleis utvidast til å omfatte fleire kulturformer. Ein bør finne fram til høvelege samarbeidsformar med aktuelle samarbeidspartar.

Biblioteket vidareutviklar satsing på innan området gjennom oppgradering av teknisk utstyr og utviding av tilboda. Arbeid for born og unge vil stå i sentrum.

Ungdomsarbeidet på Vigdartun er ein viktig satsing for våre unge. Dette ønskjer vi å prioritere gjennom eit aktivt ungdomsråd og ein ungdomsarbeidar som jobbar tett mot dei unge.

Utfordringar

Dei neste åra vil fordelinga mellom born (6-12) og ungdom (13-19) bli endra. I 2023 er 52,5 % barneskuleelevar og til saman 47,5 % elevar i ungdomsskulen og vidaregåande opplæring. I 2033 er denne fordelinga snudd. Då vil 46,2 % vera barneskuleelevar, medan til saman 53,8 % vil vera elevar i ungdomsskulen og vidaregåande opplæring. Tilbodet til ungdom (13-15 skule, helse og fritid, 16-19 helse og fritid) vil krevja meir ressursar. 5% av ungdommane i ungdata-undersøkinga svarte at deira føresette manglar pengar til å betale for fritidsaktivitetar dei ønsker å delta i (Idrett, kino, bursdag, reiser etc). Da blir det særskild viktig med eit godt samarbeid mellom dei som skal gje fritidstilbod til barn og unge for å leggja tilrette for at aktivitetar blir gratis for alle.

På Vigdartun har vi idrett, kulturskule, korps, ungdomsarbeid, kulturaktivitet og bibliotek. Det ligg stort potensiale og gevinst i å knytte tilboda i Vigdartun meir saman slik at Vigdartun framstår som eit levande kultursenter. Dette vil styrke samhold, respekt og gje identitet. Det blir arbeida med å få opp eit nyskapande aktivitetsanlegg. Eit slikt anlegg vil opne ny moglegheit for Vigdartun kultursenter. Det er viktig at eininga får bli med i utviklinga av eit slikt anlegg.

I biblioteket gir driftsbudsjettet gir lite rom for tiltak, prosjekt og arrangement. Dei midlane som er vil bli prioriterte for barn og unge. For arrangement for vaksne vil biblioteket legge til rette for samarbeid med eksterne aktørar i biblioteklokala der eksterne har økonomisk ansvar. Den økonomiske ramma er ikkje tilpassa arbeidet i eit moderne bibliotek.

Kulturskulen sin dansesal er og i bruk av Sveio drilltropp. Det kan vere ei utfordring å ha instrumentalundervisning i grupperommet samstundes med dans i salen.

Korps er ein viktig samarbeidspartnar for kulturskulen. Dei slit med rekruttering og kulturskulen ønskjer å hjelpe til med denne utfordringa. Det er viktig at alle som vil spele eit korpsinstrument får plass i kulturskulen. Førde skulemusikkorps har no tatt pause så kulturskulen har no berre aspirantundervisning i Sveio skulekorps.

Kulturskulen administrerer «Den kulturelle skulesekken» og vil her arbeide for eit variert tilbod av god kvalitet. Vi ser og for oss å arbeide for å få til produksjonar i Den kulturelle skulesekken knytt opp mot Fartein Valen arbeidet.

Dei to siste åra har vi arrangert Sommarkarusellen, som er eit aktivitetstilbod for born og unge. Tilbodet har vore svært vellukka og bør utvidast. På det viset kan fleire organisasjonar få ta del i aktivitetane. Det bør og setjast ein administrativ ressurs for administrering av tilbodet.

Når det gjeld «Den kulturelle spaserstokken» har vi lagt opp til at vi støtter ulike arrangement. Samarbeidspartnarar her er Sveio omsorgssenter, Ryvarden kulturfyrtårn og Sveio senioruniversitet.

Fartein Valen arbeidet si lokale forankring må utviklast vidare. Arbeidet har i alle år blitt tilført mykje økonomiske midlar frå stat og fylke, men det er oftast ein føresetnad for tildeling av eksterne midlar at kommunen også bidrar med økonomiske ressursar. Eksterne midlar er meint brukt direkte til konsertproduksjon, men då vi har begrensa ramar er det ikkje alltid det blir tilfelle. Samarbeidet med Valenheimen kulturscene, som har ulike sjølvstendige kulturarrangement i kunstnarheimen, må halde fram.

Teknisk/næring

Tenester og oppgaver innan rammeområdet

Rammeområdet omfattar administrasjon, eininga plan, bygg, landbruk og eigedom, eininga drift- og anlegg og eininga Samfunnsutvikling. Sjølvkostområda vatn, avløp, slam og renovasjon ligg også til teknisk, men er skilt ut som eit eige rammeområde.

Til området administrasjon ligg oppgaver som eigedomsforvaltning, næringsutvikling, oppfølging av Haugalandspakken, oppfølging av Haugaland brann og redning IKS, oppfølging av Atheno i høve førstelinjetenester næring og breiband utvikling.

Hovudarbeidsoppgaver for drift- og anlegg er drift, vedlikehald og utbygging av kommunale bygningar og anlegg. Vidare har avdelinga ansvar for vedlikehald og opprusting av kommunale vegar og sykkel-gangstiar, trafikksikring, park og grøntanlegg, utbygging av kommunale bustadfelt og næringsområde, arbeid knytt til miljø og reinhald.

Sentrale arbeidsoppgaver knytt til plan- og næringsavdelinga er planlegging, eigedomsdeling, adressetildeling, byggesaker, registerføring, konsesjonar, akvakultur, utsleppsløyve, dispensasjonar, viltforvaltning, landbruk, veterinærvakt, miljø saker, energi/klima/miljø/vassforvaltning, meklaroppløsingar og kommunalt beredskapsarbeid.

Til samfunnsutvikling ligg oppgaver som er overordna planer, til dømes kommuneplan, områdeplanar, Heilskapleg ROS analyse, HROS, klimaplan med fleire, kulturminnevern, næringsutvikling, samt utvikling av friluftsliv og, idrett og folkehelsearbeidet.....

Mål for området for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

- Legga til rette for varierte og gode bustadområde
- Legga til rette for næringsutvikling, verdiskapinga og sysselsetjinga i kommunen
- Halda eit korrekt nivå på vedlikehald av bygg, vegar, anlegg og utstyr
- Ha effektiv sakshandsaming av god kvalitet
- Vedlikehalde og vidareutvikle digitalt kartverket og planarkiv
- Redusere klimagassutslepp, redusere klimaproblemene og ta vare på natur og miljø.
- Ha fokus på samarbeid på tvers, HMS og vidareutvikle eit godt arbeidsmiljø

Planlagde tiltak for å realisera måla i samfunnsdelen til kommuneplanen

- Oppfølging av investeringar som er under realisering/planlagt i bygg, vegar, anlegg og utstyr. Døme på investeringar kan være badeanlegg, idrettshall, nye brannstasjonar, ny kommunal barnehage og klargjering av bustad/næringsområde
- Utarbeide planstrategi, klimaplan, kulturminneplan og områdeplanar, og halda fram arbeidet med å revidera kommuneplan
- Følgje opp temaplan for idrett og fysisk aktivitet
- Følgje opp folkehelse rapporten
- Vidare arbeid med å realisera næringsplan
- Gjera planprosess og moglegheit for medverknad meir tilgjengelege for innbyggjarane.
- Fokus på universell utforming i kommunale tenester
- Vidare arbeid med avvik- og kvalitetssystemet
- Gjennomføre ulike klimatiltak (solceller, bytte til meir effektive varmekilder, styringssystem, nullutslepp kjøretøy, etterisolering, klimabudsjet m.v)
- Vidareutvikla digitalt planarkiv
- Heva kvaliteten på eigedomskartverket og andre kartdata
- Gjera kartdata betre tilgjengeleg for innbyggjarane
- Gjennomføre tilsyn etter plan og bygningsloven og forureiningsforskrifta

- Kontinuerleg fokus på forbetningsarbeid

Utfordringar

Rammeområdet har eit betydeleg volum i pågåande prosjekter eller arbeidskrevjande planar sett opp mot tilgjengeleg bemanning. Volumet gjer at det er utfordring med å halde ønskja framdrift i alle prosjekt/planar og det må prioriterast.

Det er utfordrande å halda tilstrekkeleg vedlikehald av bygningsmassen og vegar. Løypande avtalar tar større del av budsjettet og som konsekvens har det blitt mindre midlar til verdibevarande vedlikehald og eit auka vedlikehaldsetterslep. Dei seinare åra har vintervedlikehald av vegane medført større utgifter enn budsjettet. Betydeleg auke av straumprisen er krevjande med vårt volum av bygg, anlegg og gatelys.

Vatn, avlaup og renovasjon (VAR)

Tenester og oppgaver

Drift og anleggsavdelinga har ansvar for oppgaver knytt til vatn, avløp og renovasjon. Vi nyttar Sunnhordaland interkommunale miljøverk til å levere renovasjon og slam tenester.

Hovudoppgåver innan VAR er drift, vedlikehald og utvikling av vatn og avløpsnett, samstundes med forvaltning av kommunal renovasjon og slam. Området finansierast med gebyrbetaling frå tenestemottakarane.

Mål for området for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

- Tilby innbyggerane nok vatn, godt vatn og ha ei sikker vassforsyning
- Tilby innbyggerane avløpsanlegg og syta for effektiv og miljømessig god avløpshandtering
- Tilby innbyggjarar og hyttefolk ei god og miljøvenleg renovasjonsordning
- Driva vatn-, avløp og renovasjonsområdet økonomisk og etter sjølvkostprinsippet
- Ha fokus på HMS og vidareutvikle eit godt arbeidsmiljø

Planlagde tiltak for å realisera måla i samfunnsdelen til kommuneplanen

Det er planlagt å fortsette naudsynt utskifting av eldre vassleidningar. Vidare er vi i gang med å planleggje framtidig hovud- og reservevassforsyning for Sveio og skal i gang med ny hovudplan for avløp. Dei siste åra har overvaking av røyrnettet for vatn blitt forsterka. Dette er ønskjeleg å utvide ytterlegare for å få betre oversyn over bruk og finne lekkasjar.

Utfordringar

Sveio kommune forvaltar eit stor vann og avløpsnett. Det er viktig å bytta ut tilstrekkeleg med gammalt leidningsnett som har leidningsbrot og unngå eit for stort etterslep. Arbeidet med å redusere lekkasjar på nettet må intensiverast i åra som kjem.

Volumet av vatn kjøpt frå Haugesund kommune aukar og medfører auke i kostnader til kjøp av vatn. I samband med at avtale med Haugesund kommune gjekk ut i 2021, har vi forlenga avtalen. Haugesund kommune auka i 2023 kostnaden med 42% for kjøp av vatn.

Politisk

Tenester og oppgaver i avdelinga

2022 – Budsjetår utan val

2023 – Kommunestyre og fylkestingval

2024 - Budsjetår utan val

Politisk området gjennomfører borgarleg vigsel og delar ut verdibrev til alle elevar som går ut av grunnskulen

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

- Førebu saker og gjennomføre møter for
- Kommunestyre - 25 medlemmer F
- Formannskap – 7 medlemmer
- Hovudutval oppvekst/kultur – 7 medlemmer
- Hovudutval teknisk/næring – 7 medlemmer
- Hovudutval helse/sosial – 7 medlemmer
- Eldreråd – 5 medlemmer
- Råd for funksjonshemma – 4 medlemmer
- Partsamansett utval – 10 medlemmer
- Sakkyndig takstnemnd - 3 medlemmer
- Sakkyndig ankenemnd - 3 medlemmer
- Andre møter og utval etter behov
- Klimapanel

Planlagde tiltak for å realisera måla til samfunnsdelen til kommuneplanen

- Vidareutvikle kommunen som "ein god kommune å bu i"
- Gjennomføre budsjettmøter
- Delta i ulike prosessar, både regionalt og i eigen kommune.
- Tilrettelegge for aktivitet i kommunen, til dømes markand på Sveio torget.

Utfordringar

- Oppretthalde gode tenester og sikre at Sveio kommune er ein attraktiv kommune
- Komme i mål med planlagde tiltak

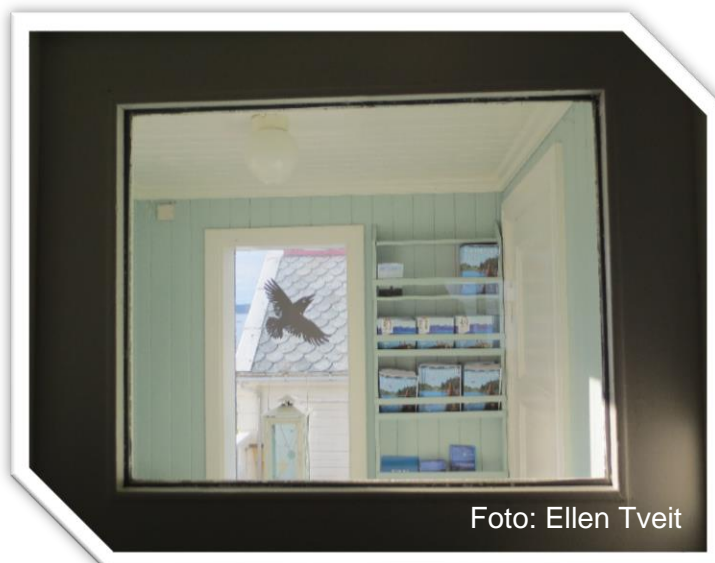

Foto: Ellen Tveit

Sentraladministrasjon

Sentraladministrasjonen består av følgjande einingar: offentleg servicekontor, IKT, økonomikontoret m/løn, personalkontoret, lærlingar og rådmann.

Tenester og oppgåver i avdelinga

Offentleg servicekontor (OSK) og Personalkontoret slått saman til ein eining.

OSK driv kommunen sin resepsjon/sentralbord og står for posthandtering og arkivtenester. OSK handsamar saker innan startlån, bustadtilskot og ulike løyver (parkering, sal, servering, skjenking). Servicekontoret administrerer utleige av kommunale bustader og sal av kommunale tomter. Planlegging og gjennomføring av kommune- og stortingsval ligg også til OSK.

Personalkontoret gjer støtte til einingane i personalspørsmål og har spiss-kompetanse innan sentralt lov- og avtaleverk. Dei gir og råd og rettleiing og driv sakshandsaming i høve dei ulike pensjons-ordningane for dei tilsette. Kontoret har ansvar for verne- og HMS arbeidet i kommunen og samarbeider med bedriftshelsetenesta og IA-rådgivar. Kontoret har ei viktig og tidkrevjande rolle i samband med tilsetjingar og deltar i dei vanskeleg personal- og AKAN-sakene. Dei samarbeider med fagorganisasjonane i spørsmål som gjeld dei tilsette og har ansvar for og arbeidet med dei lokale forhandlingane. Personalkontoret deltar i eit interkommunalt rekruttering-/omdømmeprojekt og i ulike andre nettverk. Kontoret har ei sentral og koordinerande rolle i samband med lærlingar.

IKT avdelinga leverer data- og kommunikasjonstenester til kommunale einingar, samarbeidspartnare og innbyggjarar. Tenestespekteret er omfattande og varierer innan dei ulike fagområda som omsorg, skule, kultur, teknisk og administrasjon. Den teknologiske utviklinga dei siste åra har vært formidabel. Dette gjev nye muligheter til utvikling. Samstundes aukar kompleksiteten og krava til tilgjenge av løysningane. Frå og med 1. oktober 2023 blei drift av kommunens IKT-system overtatt av IKT Nordhordland (IKTNH). I dette samarbeidet får kommunen tilgang til vesentlege digitaliseringsressursar, som det er viktig at dei ulike einingane i kommunen kan ta i mot.

Økonomikontoret gir leiinga, politikarane og einingane i kommunen mest mogleg korrekte budsjett-, rekneskaps- og KOSTRA - tal, som grunnlag for økonomisk planlegging og styring. Avdelinga gjer råd og rettleiing til dei ulike einingane innanfor områder der den har spiss-kompetanse. Økonomikontoret fører og avsluttar rekneskapsfor alle deler av kommunen, samt Kyrkjeleg Fellestråd, 2 sokn, eit kommunalt føretak og to legat. Avdelinga handsamar innkomande fakturaer, fakturerer og krev inn kommunale krav. Økonomikontoret har også ansvar for lønnsutbetaling til alle tilsette i kommunen, Sveio kyrkjelege fellestråd samt Ryvarden Kulturfyr KF og krev inn refusjon frå NAV og andre.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

Eit av fokusområda i kommuneplanens samfunnsdel er klimatrusselen. Rammeområde sentraladministrasjon kan gjere sitt for bidra til å redusera trusselen. Fleire av tenesteområda nyttar papir i sin tenesteproduksjon. Redusert bruk av papir vil vera positivt for miljø og klima (produksjon, avfall og transport). Området har hatt fokus på redusert bruk av papir dei seinaste åra. Ein har mellom anna jobba aktivt for å gjere det enkelt for ibuarane å nytta e-faktura i staden for papirfaktura. Vidare har ein så langt det lar seg gjere gått over frå rekneskapsbilag på papir til digitale bilag. Personalavdelinga arbeidar med overgang frå papirarkiv til heildigitalt arkiv. Servicekontoret har teke i bruk tenesta SvarUt som redusera bruk og sending av papir. Det vil vera eit mål for rammeområde Sentraladministrasjon å redusera bruken av papir ytterlegare

Eit anna fokusområde er digitalisering. Ein digital kommune vil kunne gje ibuarane betre tenester og gjere kommunen i stand til å produsera sine tenester på ein meir effektiv måte. Sveio kommune har hatt sterkt fokus på digitalisering dei seinaste åra, dette gjeld også einingane i

Sentraladministrasjonen. Økonomiavdelinga har tatt i bruk ulike modular for å automatisera prosessar som tidlegare blei gjort manuelt (utbetalingar, innkjøp, reiserekningar mm). Personalkontoret har tatt i bruk modul for å handtera lønsoppgjær. ITK-avdelinga er sentral i alt arbeid med digitalisering i kommunen. Samarbeidet i IKTNH re

Som alle kommunar vert også Sveio påverka av dei demografiske endringane i åra som kjem. I følgje SSB kan kommunen mellom anna venta auke i tal ibuarar komande år. Dette vil gjere det nødvendig for kommunen å levera meir tenester til ibuarane, noko som også vil krevje auka tenesteproduksjon for einingane i Sentraladministrasjonen.

Planlagde tiltak for å realisera måla samfunnsdelen til kommuneplanen

For å redusera papirbruken innafor området skal økonomikontoret redusera den delen fakturaer som sendast som papir. I første omgang skal dette skje ved å ta i bruk ekstern fakturadistribusjon, slik at fakturaer ikkje sendast på papir før ein har sjekka andre distribusjonsmåtar (E-faktura, Vipps, eller Digital post). Personalkontoret skal arbeide vidare med overgang til digitalt arkiv, til erstatning for arkiv på papir. IKT skal bidra til at einingar i kommunen kan innføra system som redusera papirbruken i kommunen og følgje opp printerbruken i kommunen.

Einingane innafor Sentraladministrasjon vil ha fortsatt fokus på digitalisering for å betre tenestene til

Foto: Ida Kristin Vollum

interne og eksterne (ibuarar) og for å kunne levera tenester enda meir effektivt i dag. Det vurderast å implementere tenesta MinSide slik at ibuarane sjølv mellom anna kan følgje sine søknadar og be om

betalingsutsetting mv.. IKT skal støtte einingane ved innføring av ulike digitale løysingar.

Auka tenesteproduksjon frå einingane i Sentraladministrasjonen komande år krev anten auka bruk av ressursar eller meir effektiv tenesteproduksjon. Sentraladministrasjonen skal arbeida aktivt med forbetningsarbeid for å greie mest mogleg av auka tenesteproduksjon utan å nytta meir ressursar.

Utfordringar

Det kan vera utfordrande å halde på kompetanse og sørgje for kompetanseheving og kompetanseoverføring blant dei tilsette. Tilsette må vera oppdaterte på gjeldande lovar og anna regelverk frå sentrale styresmakter. Rammeområdet må søkje å oppretthalda servicenivået til tilsette og leiarar i Sveio kommune. For å vera robuste må ein ha gode og oppdaterte rutinebeskrivingar. Rammeområdet må sikra nødvendig IKT-kompetanse hos brukarane, og oppdatert kompetanse ved IKT-kontoret.

Sveio kyrkjeleg fellesråd

Tenester og oppgåver

Sveio Kyrkjelege Fellesråd er ein sjølvstendig organisasjon, der om lag 2/3 av verksemda er finansiert via kommunalt tilskot. Frå 2021 er dette med heimel i Lov om trus- og livssynssamfunn §14.

Fellesrådet har ansvar for 3 kyrkjer og 2 kapell, samt 12 gravplassar. Fellesrådet er ein liten organisasjon med 8 tilsette fordelt på 5,2 årsverk.

Kyrkja i Sveio har sitt overordna mål at «*Menneske i alle aldrar og livssituasjonar – kvinner og menn, barn og unge - skal kunna oppleva at dei høyrer til i kyrkja og bli respekterte der, slik at alle kan ta del i det lokale kyrkjelivet*». Samstundes utføre Fellesrådet oppdrag på vegne av kommunen på gravplassområdet. Vårt oppdrag kan uansett knytast opp mot samfunnsdelen av kommuneplanen.

Mål for eininga for å bidra til å realisera dei felles overordna fokusområda i samfunnsdelen til kommuneplanen

Samfunnsdelen av kommuneplanen peike på 5 fokusområde.

For Fellesrådet sin del er det 2 hovudområde som peike seg ut innanfor «**klima, miljø og energi**». Energiforbruket til oppvarming av kyrkjebygg er høgt. Skal ein redusera dette er det behov for å auka oppvarmingskapasiteten – særleg gjeld dette Sveio kyrkja og Valestrand kyrkje. Dette saman med betre styringssystem, vil kunna føra til redusert energiforbruk. Arbeid med dette pågår no i Sveio kyrkja og vil verta ferdigstilt i løpet av hausten 2023. Usikkert om avsette midlar på investeringsbudsjettet til kommunen i 2022 vil vera tilstrekkeleg til begge bygga – er det sett av tilleggsmidlar til dette i 2023?

Klimaendringar gjer det enda viktigare å sikra bygg og gravplassar mot nedbør og inntrenging av fukt. Skalsikring er viktig. Hausten 2022 vart det oppdaga lekkasje i taket på Sveio kyrkja – her vart gjort nokre strakstiltak for utbetring, men usikker på om dette er tilstrekkeleg på sikt. I sommar vart det oppdaga store roteskader pga lekkasje i tårnet på Valestrand kyrkje, samt i eine hjørnet av taket – dette må utbetrast snarast, då det til dels omfatte berande konstruksjonar. I Eikeland kapell bør det 'og vurderast å skifta trepanelet (ytte vegger) i tårnet – dette er i svært dårleg forfatning. Det er her 'og problem med muggdannelse i murveggene – gjeld til dels i kyrkjerommet, men særleg i prestekontor ved hovudinngang og i kjellarrommet. I Sveio kyrkja har vi same problemet i sakristia – her er det oppstått muggdannelse etter gjentatte lekkasjar over tid. Ut over dette vil det vera nødvendig å mala/ tjæra Ekeland og Valen kapell i løpet av 2024.

Det vil vera kontinuerleg behov for vedlikehald og utbetringar på dei fem kyrkjene og kapella våre – dette 'og for å møta dei auka klimautfordringane.

Om lag 80% av innbyggjarane i Sveio er medlem i Den norske kyrkja. Det betyr at kyrkja er ein stor del av innbyggjarane i Sveio sitt liv gjennom dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd. Men 'og gjennom gudstenester, babysong, 4-års bok, Lys våken, tweensklubb, leiarkurs mm. Barnekora og samarbeidspartnarar i musikkiv elles – korps, kor, Fartein Valen arbeidet mm, samt konsertar og andre kulturopplevingar i våre bygg, er 'og med på å realisera målet om at «**det skal vera godt å bu og arbeida i Sveio**».

Alle innbyggjarane har rett på grav i Sveio. Ein kan seia det slik at det ikkje berre skal vera godt å bu i Sveio, men det skal 'og vera «godt å leva igjen» for dei som har mista nokon av sine. Det er derfor viktig at det er tilstrekkeleg plass på gravplassane, og ikkje minst er det viktig med godt vedlikehald av dei 12 gravplassane.

Fellesrådet er ein liten organisasjon som er heilt avhengig av samarbeid med og kompetanse frå andre for å møte **digitaliseringsutfordringane**. Samarbeid med kommune og andre leverandørar kan likevel ikkje løysa alt. Vi må 'og utføra oppgåver sjølve, og har gjort det i form av overføring av gudstenester mm. Det må vidare 'og jobbast med å ha digitale løysingar som har tilstrekkeleg kvalitet og er brukarvennlege.

Kyrkja har avtalar med kommunen om å nytta kyrkjer og soknehus i samband med **samfunnstryggleik og beredskap, samt ved handtering av kriser** mm. Kyrkja er ofte sentral når kriser oppstår.

Dei demografiske endringane vil føra til at folketalet i Sveio vil stiga framover i dei aller fleste aldersgrupper. I 2040 vil vi mest sannsynleg ha om lag 40% fleire innbyggjarar over 80 år. Dette vil gi oss fleire utfordringar når vi statistisk sett då vil få 30-50% auke i gravferder pr år. Gode gravkart og god oversikt over ledige graver mm vil vera viktig her. Vi vil 'og bli utfordra i høve til kva vi kan gjera for desse aldersgruppene, samt korleis vi kan mobilisera til frivillig innsats i ulike aldersgrupper.

Administrasjonen i Fellesrådet har eit vidt og omfattande arbeidsfelt og med berre 1.2 stilling til kontoradministrativt arbeid, må det prioriterast strengt – noko som gjer at vi i liten grad får tid til plan- og utviklingsarbeid, oppfølging av undersøkingar og høyringar mm, som vi burde hatt meir tid til.

Fellesrådet kan samanfatta sine behov for auka driftstilskot slik:

2024: Behovet for strakstiltak ved kritiske manglar/ feil ved Valestrand kyrkje, nødvendige utbetringar ved Eikeland kapell og Sveio kyrkja, samt behov for auka administrative ressursar.

2024-2027: Vedlikehald av kyrkjer og kapell i form av maling, investeringar i enøk, brannsikring og skalsikring er nødvendig for at vi skal nå måla våre innan fokusområda.

Fordeling mellom rammeområda

I fylgjande del vil ein sjå på korleis kommunen prioriterer mellom dei ulike rammeområda og korleis denne utviklinga har vore. Rammefordelinga er gitt i budsjettskjema fordeling drift. Budsjettskjema fordeling drift byggjer på budsjettskjema bevilgningsoversyn som er rådmannens forslag til fordeling av midlane som er til disposisjon. Desse tabellane vil vere å finne under Økonomiplan 2023 – 2026 – drift som kjem under. Kommentaranne til budsjettskjema fordeling drift, frå dei ulike einingane er over i dokumentet under overskrifta Kommentrarar frå organisasjonen.

Fordeling drift	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Til fordeling drift						
9 Politisk	8 095 990	6 070 000	6 060 000	6 410 000	6 060 000	6 410 000
10 Sentraladministrasjon	23 839 937	24 890 000	26 580 000	26 780 000	26 780 000	26 080 000
11 Tilleggsøyvingar	900 000	5 780 000	6 100 000	6 100 000	6 100 000	6 100 000
12 Oppvekst - Skule	106 178 719	106 790 000	114 970 000	114 970 000	114 970 000	114 970 000
14 Tekniske tjenester	24 663 009	20 980 000	25 805 000	25 305 000	25 305 000	25 305 000
15 Kultur	10 084 885	8 640 000	7 420 000	7 420 000	7 420 000	7 420 000
16 Kyrkja	4 250 000	4 520 000	4 770 000	4 770 000	4 770 000	4 770 000
17 Oppvekst - Barnehage	26 783 379	25 030 000	27 930 000	27 930 000	27 930 000	27 930 000
18 VAR - vann, avløp og renovasjon	-6 560 082	-8 030 000	-8 990 000	-8 990 000	-8 990 000	-8 990 000
19 Finans	28 895 416	32 800 000	39 945 000	39 945 000	39 945 000	39 945 000
22 Ryarden Kulturfyr KF	565 000	490 000	480 000	440 000	400 000	360 000
30 Helseavdeling med fellestenester	38 211 329	30 810 000	35 840 000	35 840 000	34 640 000	34 640 000
31 Pleie og omsorg	71 364 136	65 190 000	73 340 000	73 340 000	73 340 000	73 340 000
32 NAV med flyktningarbeid	12 280 277	12 740 000	18 350 000	18 350 000	18 350 000	18 350 000
33 Barnevern	16 188 863	15 850 000	16 240 000	16 240 000	16 240 000	16 240 000
34 Habilitering	43 571 121	42 490 000	49 370 000	49 370 000	49 370 000	49 370 000
Fordelt drift	409 311 979	395 040 000	444 210 000	444 220 000	442 630 000	442 240 000
Korreksjon netto avsetningar eller bruk av fond i drift	3 717 738	3 018 000	667 000	667 000	667 000	667 000
Korrigert til fordeling	413 029 717	398 058 000	444 877 000	444 887 000	443 297 000	442 907 000

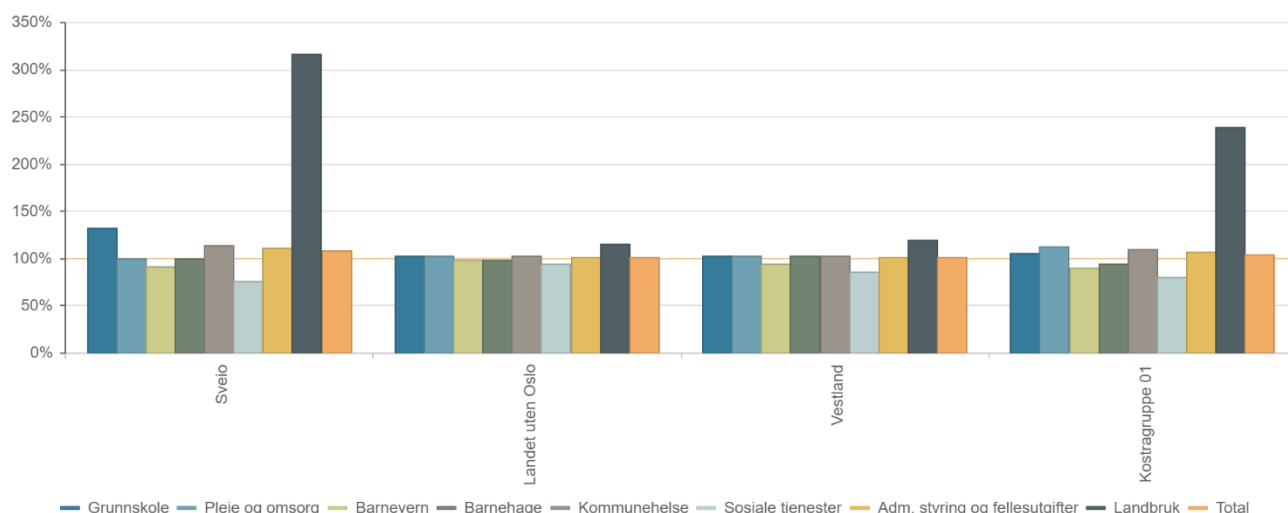
Dei einskilde rammeområda

I tabellane og teksten nedanfor er utviklinga for dei ulike rammeområda synleggjort. Grafane visar utvikling i netto driftsutgifter per innbyggjar, eller per relevant gruppe innbyggjar, til eit bestemt føremål. Netto driftsutgifter er den delen av utgiftene til føremålet som er finansiert direkte av kommunen sjølv. Tala er i hovudsak basert på KOSTRA-rapporteringa av rekneskapstal for 2021, og er henta frå analyseverktøyet Framsikt. Det visast også til Framsikt sin innsparingsanalyse. Denne korrigerer utgiftene for berekna utgiftsnivå, men tar ikkje omsyn til inntektsnivået til kommunane. Det er viktig å vera klar over at det kan vera feil i rapporteringa.

For Sveio kommune er det naturleg å i hovudsak samanlikna seg med gjennomsnittet av kommunane i kommunegruppe 1. Denne gruppa består av kommunar med 2 000 - 9 999 innbyggjarar, låge bundne kostnader, og låge frie disponible inntekter per innbyggjar. I følge Kommunal- og moderniseringsdepartementet har Sveio kommune Korrigerte frie inntekter på 93 % av landet. Dette er inkludert inntekter frå eigedomsskatt, konsesjonskraft og havbruksfond.

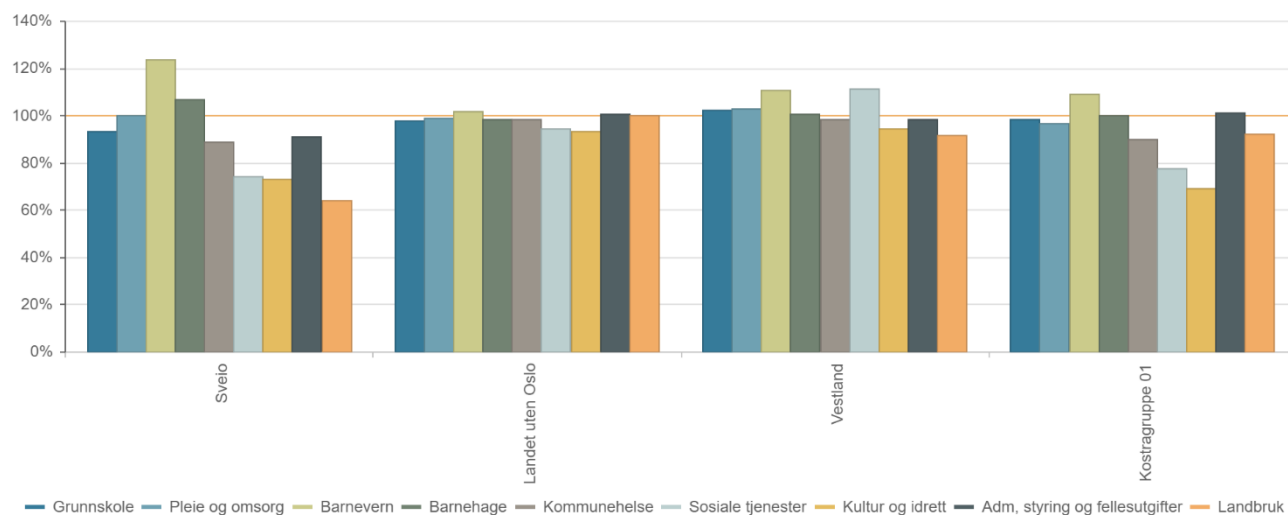
Utgiftsbehov 2022

Berekn utgiftsbehov 2022 i prosent av landsgjennomsnittet

Berekn utgiftsbehov er ei berekning av kor mykje midlar kommunane treng for å gje eit tilbod på linje med landsgjennomsnittet til ulike tenester. Det er denne berekninga som leggst til grunn ved økonomisk kompensasjon for kommunanes utgifter til bestemte føremål. Sveio kommune har høgare berekn utgiftsbehov til skule, kommunehelse, landbruk og administrasjon o.l. enn gjennomsnittet i landet. Utgiftsbehovet til barnevern og sosiale tenester er berekn til lågare enn landet. Samla sett har Sveio kommune eit berekn utgiftsbehov på 108,1 prosent av landsgjennomsnittet.

Ressursbruk

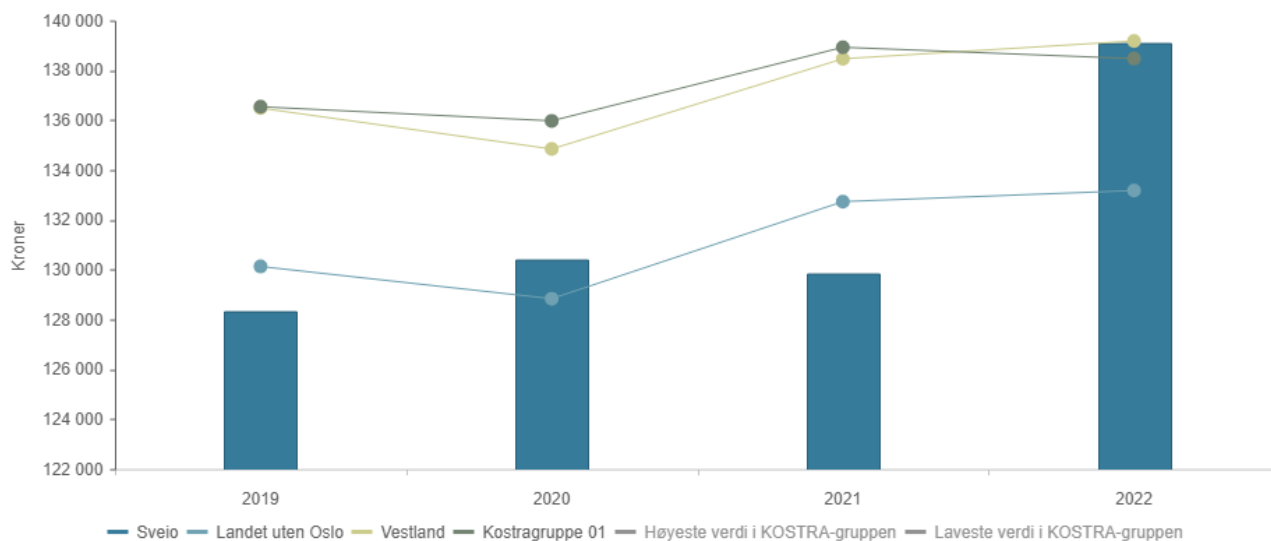

Grafen over visar kor mykje ressursar Sveio kommune nytta til dei ulike tenestene i prosent av netto driftsutgifter i forhold til gjennomsnittet av kommunane i landet, korrigert for berekn utgiftsbehov.

Sveio kommune nyttar mindre ressursar enn gjennomsnittet i landet til mest alle tenester. I følge analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune i gjennomsnitt 2,4 % mindre til dei ulike tenestene enn gjennomsnittet i landet. Einaste tenestene kommune ligg over landsgjennomsnittet på er utgifter til barnevern og barnehage.

Grunnskule

Netto driftsutgifter til grunnskulesektor per innbyggjar 6-15 år justert for inflasjon.

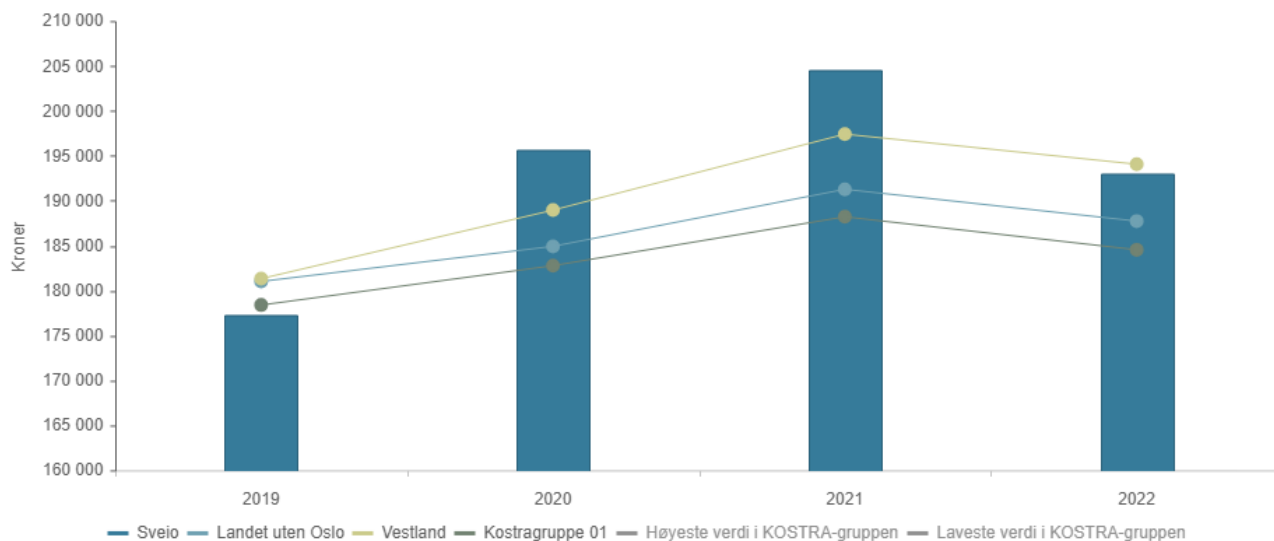
	2019	2020	2021	2022
Sveio	128 342	130 434	129 831	139 116
Landet uten Oslo	130 127	128 836	132 732	133 177
Vestland	136 484	134 843	138 464	139 180
Kostragruppe 01	136 539	135 972	138 928	138 469

I 2022 nytta Sveio kommune kr 139 116,- per innbyggjar 6-15 år til grunnskulesektoren i følgje KOSTRA. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 138 469,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar 6-15 år som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til skuleområdet enda om lag 0,5 millionar lågare i 2022. Tala visar at netto driftsutgifter per innbyggjar 6-15 år i Sveio har gått opp med kr 10 774,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått opp med kr 1 930,- per innbyggjar 6-15 år i den same perioden.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 7,0 % mindre på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet, når ein tar omsyn til berekna utgiftsbehov på området. Sveio kommune nyttar samla om lag 8,7 millionar kroner mindre på grunnskule enn gjennomsnittet landet, og om lag 5,7 millionar kroner mindre i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følgje Framsikt nyttar kommunen om lag 2,7 millionar kroner meir enn andre kommunar på skyss og om lag 3,0 millionar kroner mindre enn andre kommunar på skulelokal. Til sjølve skuledrifta nyttar Sveio kommune om lag 5,4 millionar kroner mindre enn landet.

Barnehage

Netto driftsutgifter til barnehagar per innbyggjar 1-5 år justert for inflasjon.

	2019	2020	2021	2022
Sveio	177 262	195 701	204 537	193 003
Landet uten Oslo	181 013	184 922	191 271	187 732
Vestland	181 323	188 951	197 409	194 061
Kostragruppe 01	178 388	182 770	188 208	184 538

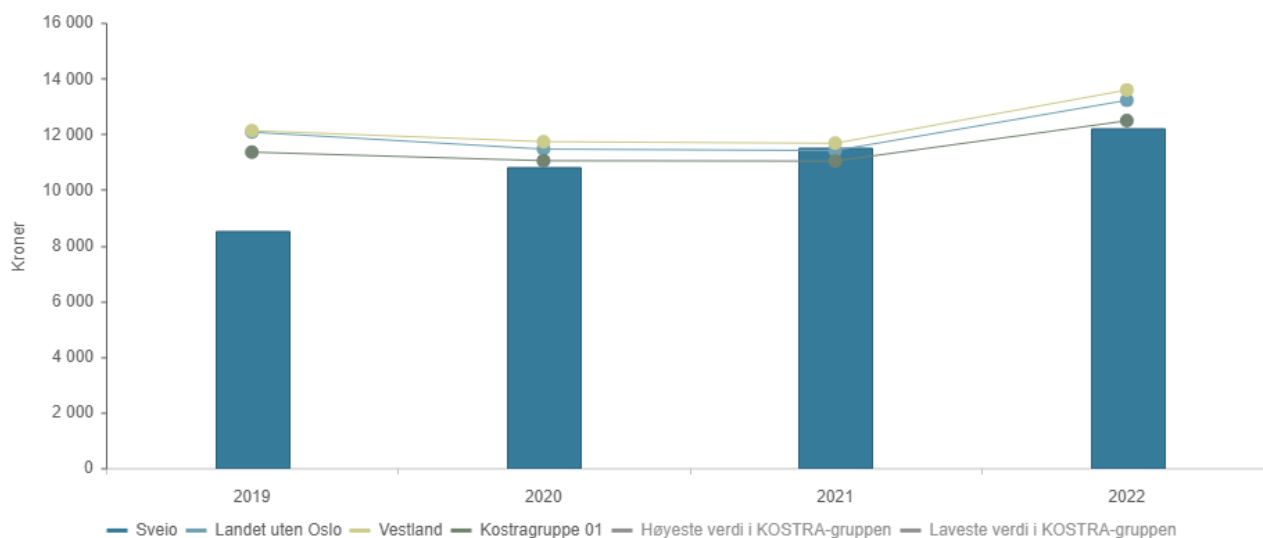
I 2022 nytta Sveio kommune kr 193 003,- per innbyggjar 1-5 år til barnehageområdet.

Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 184 538,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar 1-5 år som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til barnehageområdet blitt om lag 2,8 millionar lågare i 2022. Tala visar at netto driftsutgifter per innbyggjar 1-5 år i Sveio har auka med kr 15 741,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har auka med kr 6 150 per innbyggjar 1-5 år i den same perioden.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 7 % meir på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 4 millionar kroner meir på barnehage enn gjennomsnittet i landet, og om lag 5,4 millionar kroner meir i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følgje Framsikt nyttar kommunen om lag 3,8 millionar kroner meir enn andre kommunar på førskule og om lag 2,6 millionar kroner meir til Styrka tilbod til førskuleborn. Kommunen nyttar om lag 2,3 millionar kroner mindre enn andre kommunar på skyss og førskulelokal.

Barnevern

Netto driftsutgifter barnevern per innbyggjar 0-17 år justert for inflasjon.

	2019	2020	2021	2022
Sveio	8 514	10 836	11 506	12 213
Landet uten Oslo	12 069	11 458	11 408	13 212
Vestland	12 123	11 726	11 668	13 584
Kostragruppe 01	11 350	11 042	11 029	12 478

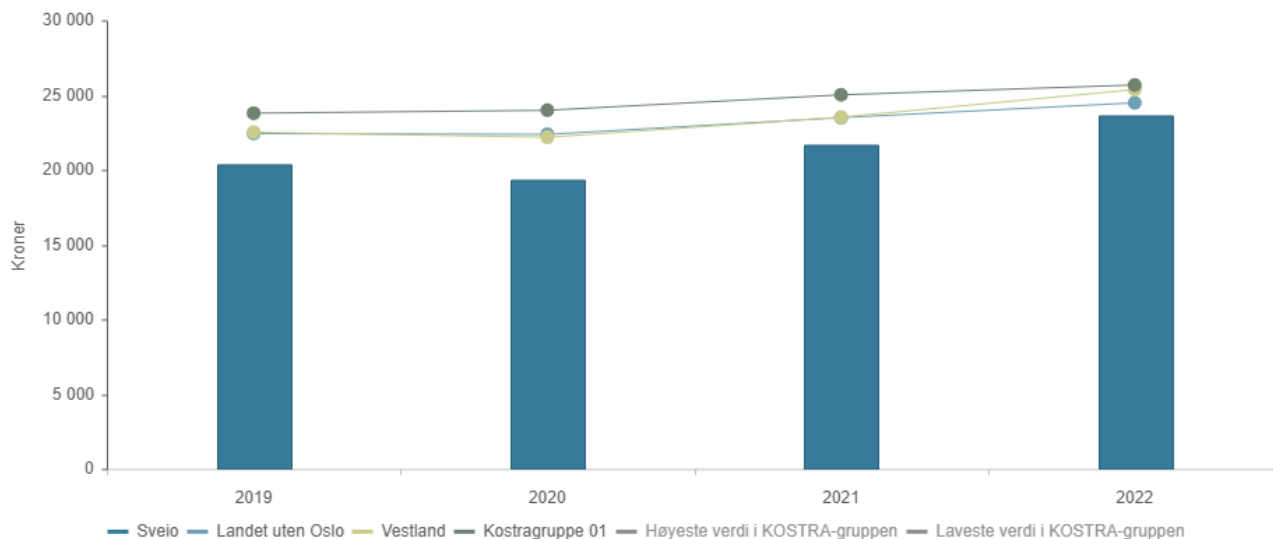
I 2022 nytta Sveio kommune kr 12 213,- per innbyggjar 0-17 år til barnevern. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 12 478,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar 0-17 år som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til barnevern blitt om lag 0,3 millionar høgare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar 0-17 år har gått opp med kr 3 699,- frå 2019 til 2022, noko som gjer ein auke på 43,4 % i perioden. Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått opp med kr 1 128,- per innbyggjar 0-17 år i den same perioden, det utgjer ein auke på 9,94 %.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 19 % meir på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 3,1 millionar kroner meir på barnevern enn gjennomsnittet i landet, og om lag 3,5 millionar kroner meir i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følgje Framsikt nyttar kommunen om lag 3,1 millionar kroner meir enn andre kommunar på barnevernstiltak når born er plassert av barnevernet og om lag det same som landet elles på barnevernstiltak når born ikkje er plassert av barnevernet.

Pleie og omsorg

Område pleie og omsorg gjeld tenestene som i Sveio kommune leverast frå rammeområda Pleie og omsorg, Habilitering og delvis Helseavdeling med fellestenester.

Netto driftsutgifter pleie og omsorg per innbyggjar justert for inflasjon.

	2019	2020	2021	2022
Sveio	20 342	19 363	21 725	23 606
Landet uten Oslo	22 425	22 372	23 487	24 484
Vestland	22 515	22 178	23 519	25 368
Kostragruppe 01	23 789	23 984	25 017	25 675

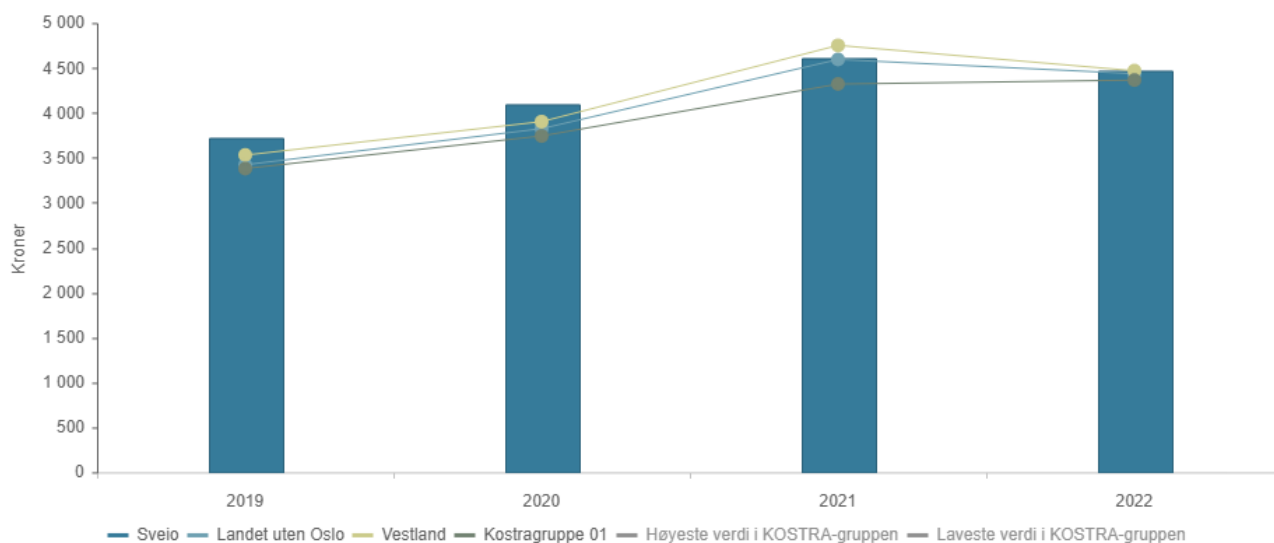
I 2022 nytta Sveio kommune kr 23 606,- per innbyggjar til pleie og omsorg. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 25 675,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til pleie og omsorg blitt om lag 12 millionar høgare i 2022. Det gjer eit feil bilete å samanlikna Sveio mot kommunegruppa på dette området. Kommunegruppe 1 har eit høgt berekna utgiftsbehov på området. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar i Sveio har gått opp med kr 3 264,- frå 2019 til 2022.

Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått opp med kr 1 886,- per innbyggjar i den same perioden.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune om lag det same på denne tenesta som gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 0,2 millionar kroner mindre på pleie og omsorg enn gjennomsnittet i landet, og om lag 3,1 millionar kroner meir i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følgje Framsikt nyttar kommunen om lag 4,5 millionar kroner meir enn andre kommunar på helse- og omsorgstenester til heimebuande og om lag 0,1 millionar kroner meir på helse- og omsorgstenester i institusjon. Kommunen nyttar om lag 5,4 millionar kroner mindre enn andre kommunar når det gjeld aktiviserings- og servicetenester.

Kommnehelse

Netto driftsutgifter kommnehelse per innbyggjar justert for inflasjon.

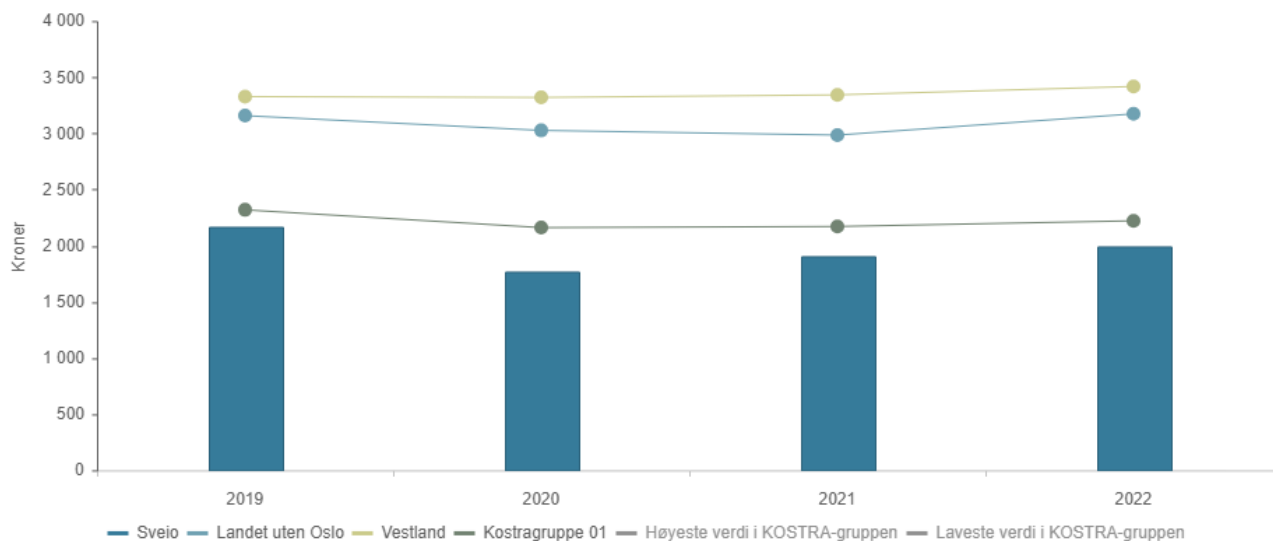
	2019	2020	2021	2022
Sveio	3 724	4 091	4 616	4 476
Landet uten Oslo	3 422	3 824	4 594	4 436
Vestland	3 530	3 902	4 751	4 468
Kostragruppe 01	3 380	3 743	4 320	4 364

Korrigert for inflasjon nytta Sveio kommune i 2022 kr 4 476,- per innbyggjar til kommnehelse. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 4 364,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til kommnehelse blitt om lag 0,6 millionar lågare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar har auka med kr 752,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har auka med kr 984,- per innbyggjar i den same perioden.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 12 % mindre på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 3,2 millionar kroner mindre på kommnehelse enn gjennomsnittet i landet, og om lag 2,5 millionar kroner mindre i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følgje Framsikt nyttar kommunen om lag 1,5 millionar kroner meir enn andre kommunar på anna førebyggjande helsearbeid og om lag 1,5 millionar kroner mindre på Førebygging, helsestasjons- og skulehelseteneste. Kommunen nyttar om lag 3,1 mindre enn andre kommunar på Diagnose, behandling og re-/habilitering.

Sosiale tenester

Netto driftsutgifter sosialtenester per innbyggjar justert inflasjon.

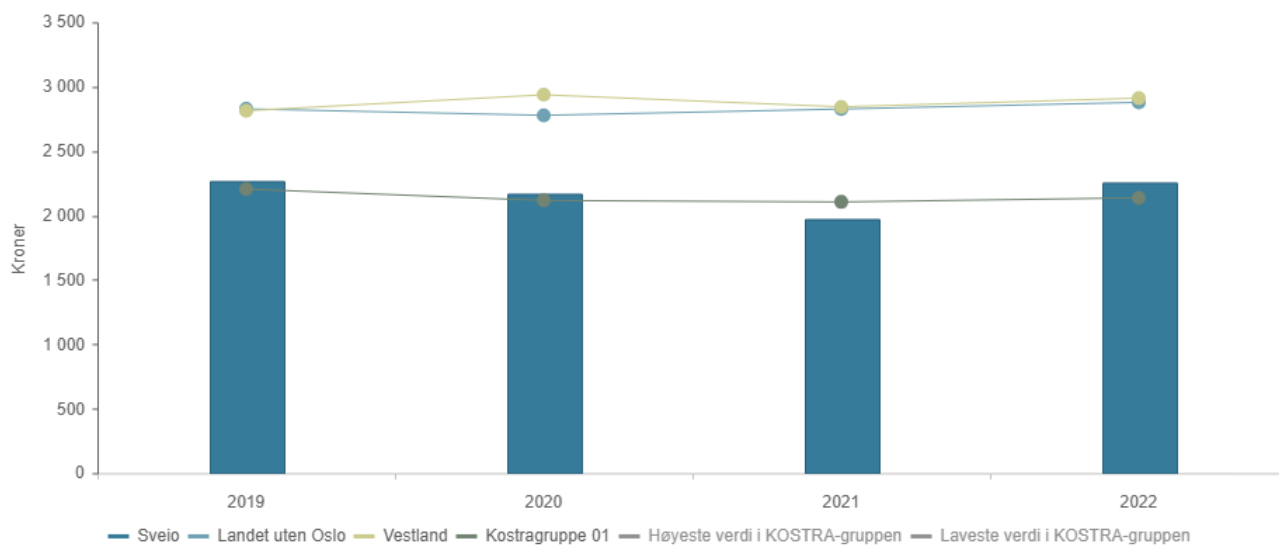
	2019	2020	2021	2022
Sveio	2 166	1 769	1 904	1 998
Landet uten Oslo	3 157	3 026	2 984	3 173
Vestland	3 327	3 319	3 342	3 417
Kostragruppe 01	2 318	2 160	2 170	2 221

Sveio kommune nytta i 2022 kr 1 998,- per innbyggjar til sosiale tenester. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 2 221,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til kommunehelse blitt om lag 1,3 millionar høgare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar gjekk ned med kr 168,- for Sveio kommune frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa gjekk ned med kr 97,- per innbyggjar i den same perioden.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 35 % mindre på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 4,0 millionar kroner mindre på sosiale tenester enn gjennomsnittet i landet, og om lag 3,6 millionar kroner mindre i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følgje Framsikt nyttar kommunen om lag 2,0 millionar kroner mindre enn andre kommunar på tilbod til personar med rusproblem og om lag 1,5 millionar kroner meir på Råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid.

Kultur og idrett

Netto driftsutgifter kultur og idrett per innbyggjar justert for inflasjon.

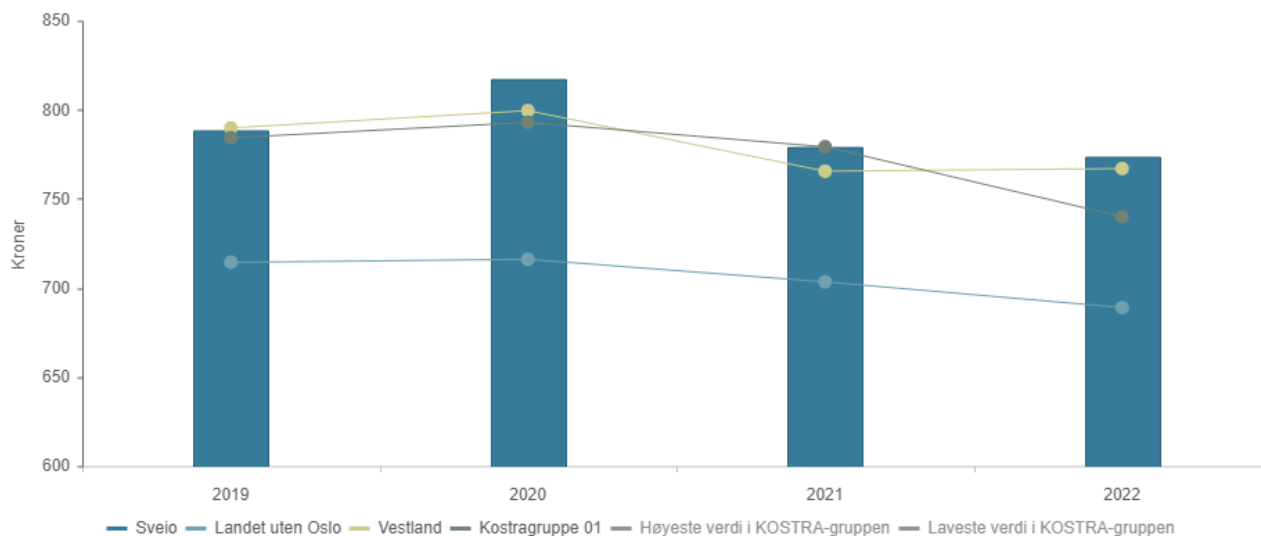
	2019	2020	2021	2022
Sveio	2 272	2 175	1 978	2 258
Landet uten Oslo	2 828	2 778	2 826	2 878
Vestland	2 813	2 937	2 843	2 911
Kostragruppe 01	2 205	2 116	2 105	2 137

I 2022 nytta Sveio kommune kr 2 258 per innbyggjar til kultursektoren. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 2 137. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til kultursektoren blitt om lag 0,7 millionar lågare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar i Sveio har gått ned med kr 14 frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått ned med kr 68 per innbyggjar i den same perioden.

I følge analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 37 % mindre på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 4,7 millionar kroner mindre på kultur og idrett enn gjennomsnittet i landet, og om lag 4,3 millionar kroner mindre i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følge Framsikt nyttar kommunen om lag 2,4 millionar kroner mindre enn andre kommunar på kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg og om lag 0,4 millionar kroner meir på musikk- og kulturskular. Til aktivitetstilbod til barn og unge nytta kommunen i 2022 om lag 0,7 millionar kroner mindre enn andre kommunar. Det er ikkje berekna utgiftsnivå på tenestene innafor dette området, og tala frå Framsikt er difor heller ikkje korrigert for kommunanes utgiftsnivå.

Kyrkja

Netto driftsutgifter kyrkje per innbyggjar justert for inflasjon.

	2019	2020	2021	2022
Sveio	789	817	779	774
Landet uten Oslo	714	716	703	689
Vestland	790	800	766	767
Kostragruppe 01	784	793	779	740

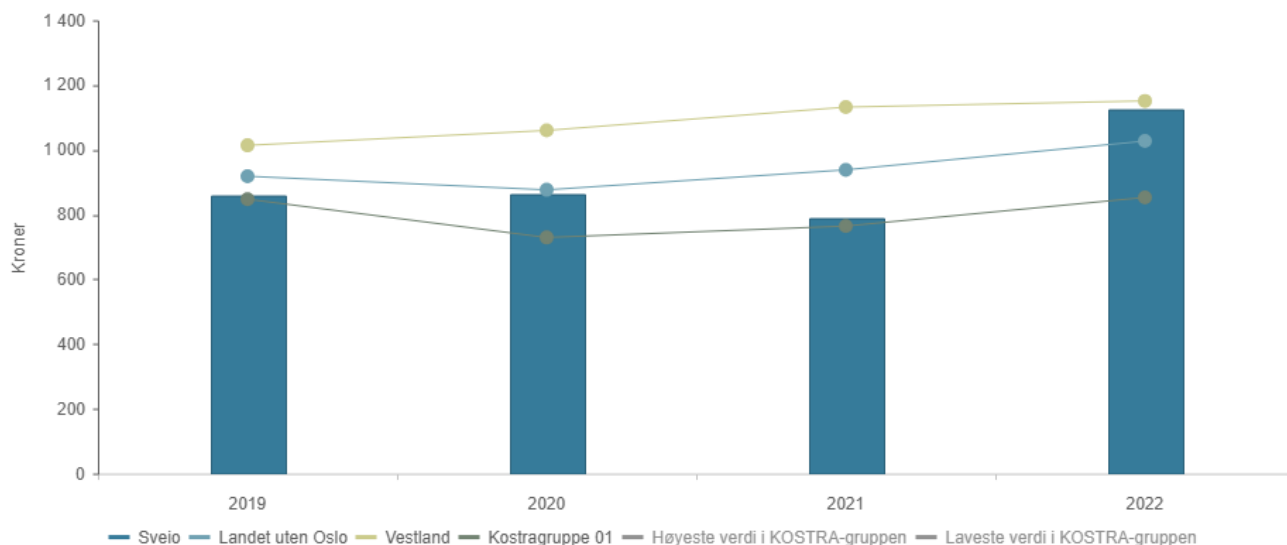
I 2022 nytta Sveio kommune kr 774,- per innbyggjar til kyrkja, dette inkludera ikkje stønad til andre trussamfunn. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var også kr 740,-. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar har gått ned med kr 15,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått ned med kr 44,- per innbyggjar i den same perioden.

I følgje analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 16 % meir på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 0,7 millionar kroner meir på kyrkja enn gjennomsnittet i landet, og om lag 0,8 millionar kroner meir i forhold til gjennomsnittet i kommunen. Det er ikkje berekna utgiftsnivå på tenestene innafor dette området, og tala frå Framsikt er difor heller ikkje korrigert for kommunanes utgiftsnivå.

Sjølv om Sveio kommunes direkte tilskot til kyrkja er ganske stabilt vil kostnadane til området kunne variera ein del frå år til år grunna kommunes investeringsutgifter til området.

Plan, kulturminne, natur og nærmiljø

Netto driftsutgifter Plan, kulturminne, natur og nærmiljø per innbyggjar justert for inflasjon

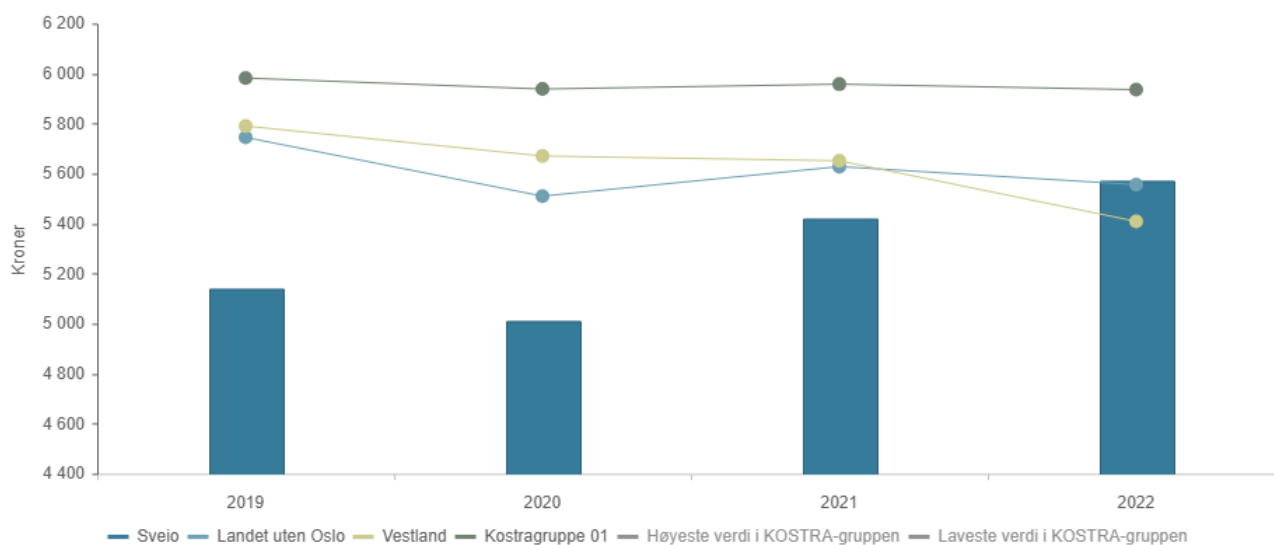
	2019	2020	2021	2022
Sveio	861	862	790	1 124
Landet uten Oslo	918	876	938	1 027
Vestland	1 014	1 060	1 132	1 151
Kostragruppe 01	847	729	764	853

I 2022 nytta Sveio kommune kr 1 124,- per innbyggjar til Plan, kulturminne, natur og nærmiljø. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 853,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til Plan, kulturminne, natur og nærmiljø blitt om lag 1,5 millionar lågare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar har gått opp med kr 263,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått opp med kr 6,- per innbyggjar i den same perioden.

I følge analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 6 % mindre på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 0,4 millionar kroner mindre på plan, kulturminne, natur og nærmiljø enn gjennomsnittet i landet, og om lag 0,5 millionar kroner mindre i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følge Framsikt nyttar kommunen om lag 0,4 millionar kroner mindre enn andre kommunar på rekreasjon i tettstad og naturforvaltning og friluftsliv. På plansakshandsaming nytta kommunen om lag 0,7 millionar kroner meir enn andre kommunar, og om lag 0,2 millionar kroner mindre på kulturminne. På byggesakshandsaming, eigarseksjonering, kart og oppmåling nytta Sveio om lag 0,4 millionar kroner. Det er ikkje berekna utgiftsnivå på tenestene innafor dette området, og tala frå Framsikt er difor heller ikkje korrigert for kommunanes utgiftsnivå.

Administrasjon, styring og fellesutgifter

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring per innbyggjar justert for inflasjon.

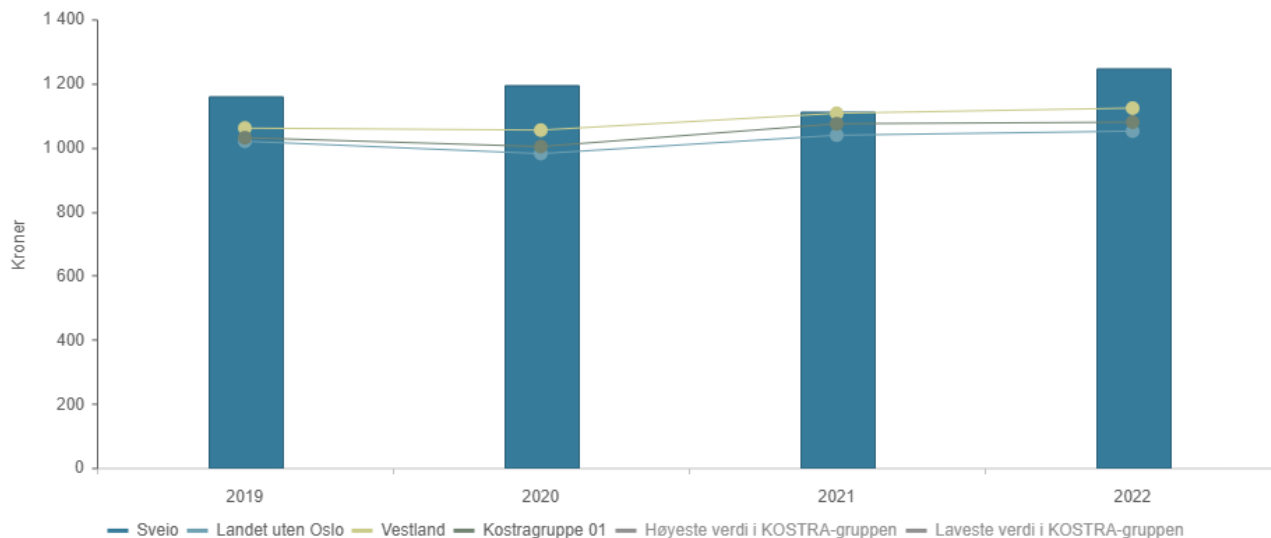
	2019	2020	2021	2022
Sveio	5 141	5 009	5 422	5 574
Landet uten Oslo	5 745	5 510	5 628	5 556
Vestland	5 790	5 670	5 651	5 409
Kostragruppe 01	5 982	5 938	5 958	5 936

I 2022 nytta Sveio kommune kr 5 574,- per innbyggjar til Administrasjon, styring og fellesutgifter. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 5 936,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til Administrasjon, styring og fellesutgifter blitt om lag 2,0 millionar høgare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar i Sveio kommune har gått opp med kr 433,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har gått ned med 46,- per innbyggjar i den same perioden.

I følge analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 10 % mindre på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 3,2 millionar kroner mindre på administrasjon, styring og fellesutgifter enn gjennomsnittet i landet, og om lag 2,3 millionar kroner mindre i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følge Framsikt nyttar kommunen om lag 3,4 millionar kroner mindre enn andre kommunar på administrasjon, om lag 1,8 millionar kroner mindre på administrasjonslokal og om lag 1,6 millionar kroner mindre på tenester utaføre ordinært kommunalt ansvarsområde. På politisk styring nyttar kommunen om lag 4,1 millionar kroner meir enn andre kommunar og på interkommunale samarbeid nyttar kommunen om lag det same som andre kommunar.

Brann og ulykkesvern

Netto driftsutgifter pr. innbyggjar per innbyggjar justert for inflasjon.

	2019	2020	2021	2022
Sveio	1 158	1 197	1 112	1 247
Landet uten Oslo	1 019	981	1 038	1 051
Vestland	1 060	1 054	1 107	1 123
Kostragruppe 01	1 031	1 003	1 074	1 079

I 2022 nytta Sveio kommune kr 1 247,- per innbyggjar til Brann og ulykkesvern. Gjennomsnittet for kommunane i kommunegruppe 1 var kr 1 079,-. Dersom Sveio kommune hadde nytta det same per innbyggjar som gjennomsnittet i kommunegruppa ville utgiftene til brann og ulykkesvern blitt om lag 0,9 millionar lågare i 2022. Justerte tal visar at netto driftsutgifter per innbyggjar i Sveio har auka med kr 89,- frå 2019 til 2022. Gjennomsnittet i kommunegruppa har auka med kr 48,- per innbyggjar i den same perioden.

I følge analyseverktøyet Framsikt nyttar Sveio kommune 19 % meir på denne tenesta enn gjennomsnittet i landet. Sveio kommune nyttar samla om lag 1,3 millionar kroner meir på brann og ulykkesvern enn gjennomsnittet i landet, og om lag 1,5 millionar kroner meir i forhold til gjennomsnittet i kommunen. I følge Framsikt nyttar kommunen om lag 1,0 millionar kroner meir enn andre kommunar på beredskap mot brannar og andre ulykker og om lag 0,3 millionar kroner meir enn andre på førebygging av brannar og andre ulykker. Det er ikkje berekna utgiftsnivå på tenestene innafor dette området, og tala frå Framsikt er difor heller ikkje korrigert for kommunanes utgiftsnivå.

Finans

Tala i denne analysen er utarbeida med grunnlag frå kommunerekneskapan og Statistisk Sentralbyrå. Alle kommunar er pålagt å føre rekneskapan etter KOSTRA-standarden (Kommune-Stat-Rapportering). Ein nyttar KOSTRA som ein reiskap til å evaluera drifta (effektivitet, riktig tenestetilbod, samansetning og kvalitet). KOSTRA gjer det enklare å samanlikne på tvers av ulike kommunar.

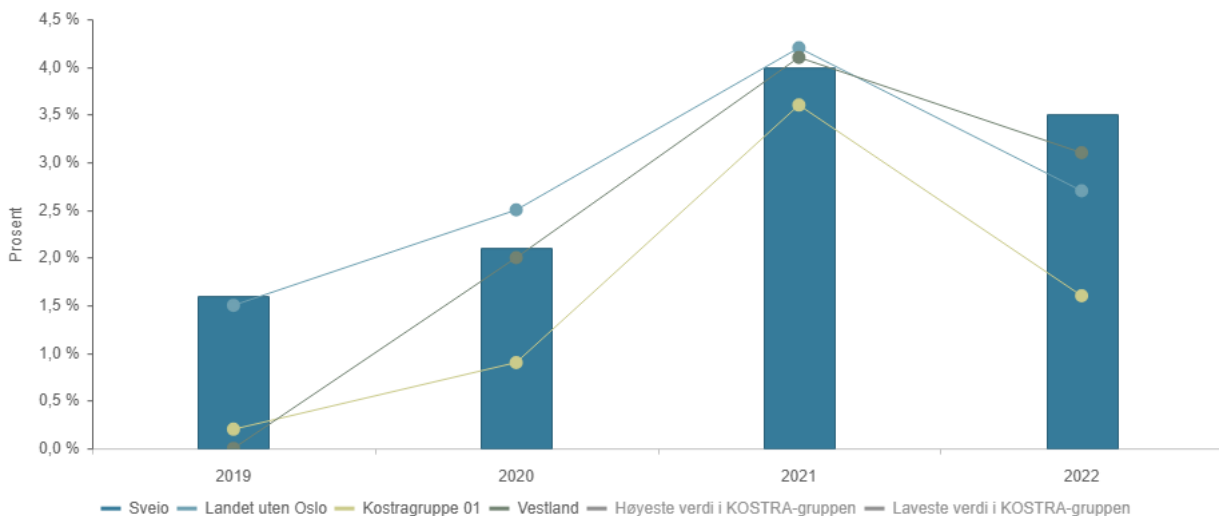
Tala frå Sveio kommune samanliknast her mellom anna med tal frå Kommunegruppe 1. Dette er Kommunar med 2 000 til 9 999 innbyggjarar, låge bundne kostnader og låge korrigererte inntekter. Det er kommunerekneskapa frå 2022 som er lagt til grunn for denne grupperinga. Etter ny kommunelov er alle kommunar plikta til å vedta økonomiske måltal (§ 14-2 c). Under følgjer rådmannens forslag til måltal for Sveio kommune.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultatet seier noko om kor stor skilnad det er mellom utgiftene og inntektene. Nærare bestemt viser det årets driftsoverskot etter at renter og avdrag er betalt. Netto driftsresultat gir eit uttrykk for kva kommunen har til disposisjon til avsetningar og investeringar. I følgje Teknisk beregningsutvalg (TB) bør netto driftsresultat vera på minst 1,75 % av brutto driftsinntekter.

Sveio har betydeleg lågare inntekter enn ein gjennomsnittskommune (ca 93 %). Kommunen har hatt relativt gode resultat dei seinare åra, noko som i stor grad skyldast enkelthendingar. Etter rådmannens vurdering gjer desse to forholda at Sveio kommune kan ha lågare målsetting enn tilrådd av Teknisk beregningsutvalg på mellomlang sikt. Sveio kommune har vedteke å ha eit netto driftsresultat på 1,25 % av brutto driftsinntekter.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	2019	2020	2021	2022
Sveio	1,6 %	2,1 %	4,0 %	3,5 %
Landet uten Oslo	1,5 %	2,5 %	4,2 %	2,7 %
Kostragruppe 01	0,2 %	0,9 %	3,6 %	1,6 %
Vestland		2,0 %	4,1 %	3,1 %

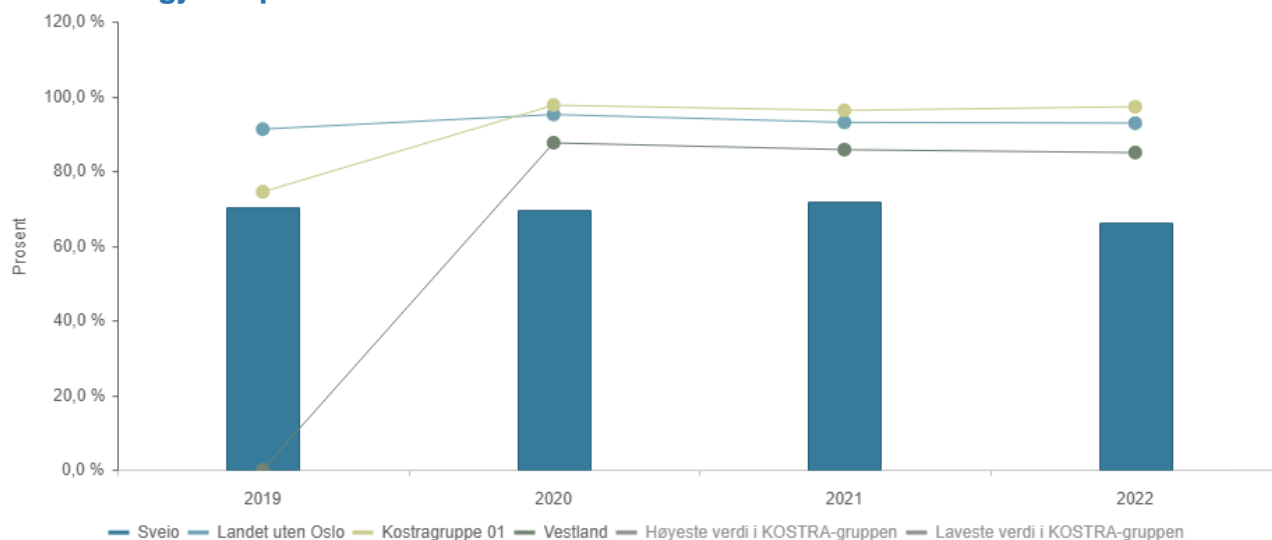
Ein ser at resultatet til Sveio kommune i stor grad svingar i takt med dei ein samanliknar seg med. I 2022 hadde Sveio kommune eit betre driftsresultat enn det som er anbefalt av Teknisk berekningsutvalg, og høgare enn vedteke måltal. Rådmannens framlegg til budsjett for 2024 legg opp til eit netto driftsresultat på 0,15 % av brutto driftsinntekter. Sveio kommune har vedteke at

inntektene frå Havbruksfondet skal haldast utaføre kommunens driftsresultat. Om ein korrigerer driftsresultatet for budsjetterte inntekter frå Havbruksfondet budsjettera Sveio kommune med eit netto driftsresultat på – 2,6 % av brutto driftsinntektene i 2024. Det må arbeidast for å få korrigert driftsresultat opp til målsettinga på 1,25 %.

Netto lånegjeld

Netto lånegjeld er kommunens gjeld minus utlån til andre og ubrukte lånemidlar. Sveio kommune har i dag netto lånegjeld på 66 % av brutto driftsinntekter. Etter rådmannens vurdering må det vera eit mål for Sveio kommune å i liten grad auka netto lånegjeld utover dagens nivå. Sveio kommune har vedteke som mål at netto lånegjeld ikkje skal vera høgare enn 80 % av brutto driftsinntekter.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

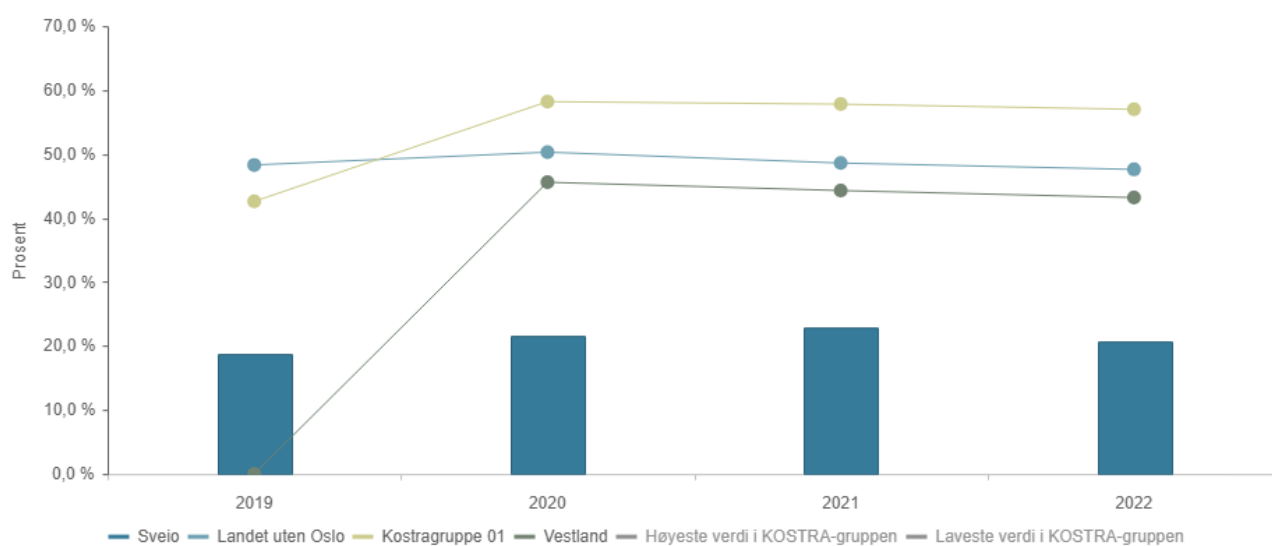
	2019	2020	2021	2022
Sveio	70,2 %	69,7 %	71,6 %	66,2 %
Landet uten Oslo	91,2 %	95,1 %	93,0 %	92,8 %
Kostragruppe 01	74,4 %	97,6 %	96,2 %	97,2 %
Vestland		87,5 %	85,7 %	84,9 %

Sveio si netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene er lågare enn sine samanliknings-kommunar. Ei årsak til dette er at kommunen har om lag 170 millionar kroner i unytta lånemidlar, som med tida vil bli nytte til allereie vedtekte investeringsprosjekt. Ein del av brutto lånegjeld blir og låna ut til Haugaland kraft og blir dermed trekt frå ved berekning av netto lånegjeld. Tar ein omsyn til kommunens unytta lånemidlar og netto planlagde investeringar i 2023 vil Sveio kommune ha ei netto lånegjeld på 107 % av brutto inntekter. Det er ikkje realistisk at Sveio kommune greier å nytta all unytta lånegjeld i løpet av 2024. Med planlagde store investeringar også etter 2024 vil gjelda vokse enda meir.

Renteeksponert gjeld

I tillegg til gjeld har kommunen også bankinnskot og andre pengeplasseringar. Kommunen har også vidarelånt midlar i form av startlån og lån til Haugaland Kraft AS. Dette er midlar som vil gje høgare avkastning ved høgare rente, og som til ein vis grad vil motverka høgare renteutgifter på gjelda. I tillegg har kommunen investeringar innanfor sjølvkostområda, kor ei eventuell renteauke vil bli dekkja av kommunens gebyrinntekter. Renteeksponert gjeld er den restgjelda som vil bli påverka av ei renteendring.

Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

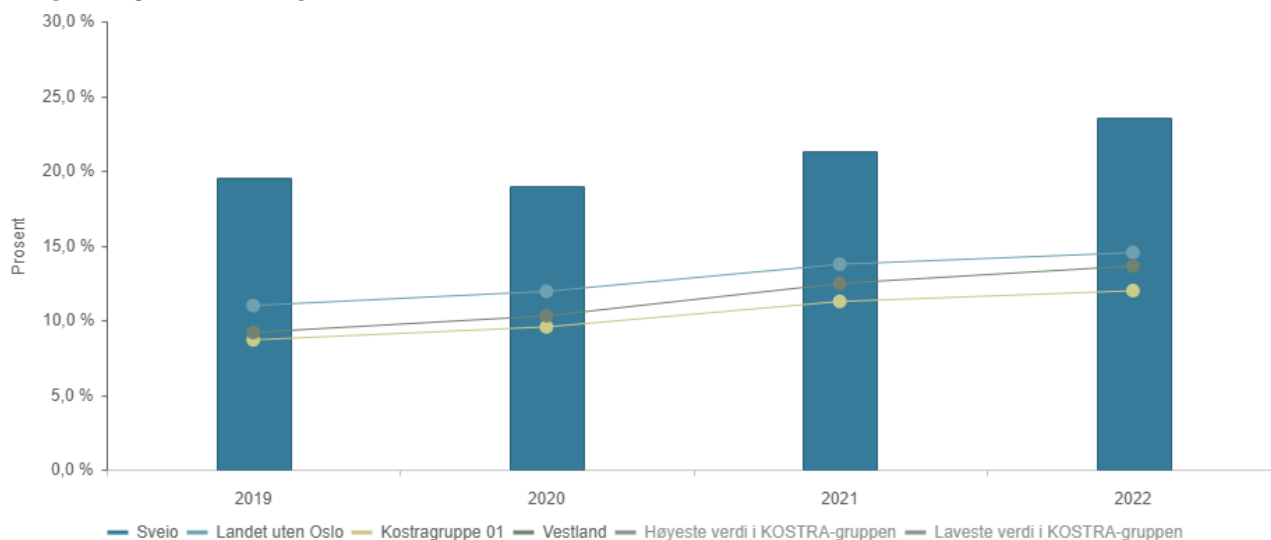
	2019	2020	2021	2022
Sveio	18,7 %	21,5 %	22,9 %	20,7 %
Landet uten Oslo	48,3 %	50,3 %	48,6 %	47,6 %
Kostragruppe 01	42,6 %	58,2 %	57,8 %	57,0 %
Vestland		45,6 %	44,3 %	43,2 %

Som ein ser av tala over så har Sveio kommune låg renteeksponert gjeld i forhold til driftsinntektene når ein samanliknar med andre kommunar. Dette skyldast i stor grad at kommunens bankinnskott er stort grunna mykje unytta lånemidlar og til dels stort disposisjonsfond. Utifrå Sveio kommunes økonomiske føresetnadar bør kommunen ha klårt lågare renteeksponert gjeld enn andre kommunar i landet. Sveio kommune har vedteke som mål å ha netto renteeksponert gjeld som er lågare en 35 % av driftsinntektene. Med renteeksponert gjeld på 20,7 % av driftsinntektene er Sveio kommune per i dag klart innafor dette målet.

Disposisjonsfond

Disposisjonsfond er oppsparte midlar som fritt kan nyttast til finansiering av drifts- eller investeringsutgifter. Utifrå Sveio kommunes økonomiske føresetnader bør kommunen ikkje ha særleg lågare disposisjonsfond enn ein gjennomsnittskommune. Sveio kommune har som mål å ha disposisjonsfond på minst 10 % av driftsinntektene.

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

	2019	2020	2021	2022
Sveio	19,5 %	19,0 %	21,4 %	23,5 %
Landet uten Oslo	11,0 %	11,9 %	13,7 %	14,5 %
Kostragruppe 01	8,7 %	9,6 %	11,3 %	12,0 %
Vestland	9,2 %	10,3 %	12,5 %	13,6 %

Dei seinare års relativt gode økonomiske resultat har gjort at Sveio kommune har stort disposisjonsfond i forhold til andre kommunar. I 2022 utgjorde disposisjonsfondet 23,5 % av kommunens driftsinntekter, noko som er godt over målet om disposisjonsfond på over 10 % av driftsinntektene.

Økonomiplan 2024-2027 – drift

Budsjettskjema drift

Økonomisk oversikt drift	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1 Rammetilskudd	210 460 175	233 700 000	247 700 000	247 700 000	247 700 000	247 700 000
2 Inntekts og formueskatt	200 856 981	167 300 000	181 600 000	181 600 000	181 600 000	181 600 000
3 Eiendomsskatt	1 472 852	0	0	0	0	0
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer frå og tilskot frå staten	24 673 616	13 000 000	39 400 000	33 900 000	40 600 000	34 400 000
6 Overføringer og tilskot frå andre	76 142 751	64 953 893	75 331 307	75 331 307	75 331 307	75 331 307
7 Brukarbetalingar	16 448 451	16 086 365	16 244 268	16 244 268	16 244 268	16 244 268
8 Salgs- og leigeinntekter	36 096 755	42 810 763	44 470 133	44 470 133	44 470 133	44 470 133
9 Sum driftsinntekter	566 151 580	537 851 021	604 745 708	599 245 708	605 945 708	599 745 708
10 Lønnsutgifter	282 022 553	273 945 807	304 454 189	304 504 189	302 954 189	302 604 189
11 Sosiale utgifter	78 841 396	80 139 292	94 885 684	94 885 684	94 885 684	94 885 684
12 Kjøp av varer og tenester	138 364 636	134 741 629	140 844 665	140 844 665	140 844 665	140 844 665
13 Overføringer og tilskot til andre	42 465 103	33 081 265	40 737 142	40 697 142	40 657 142	40 617 142
14 Avskrivningar	26 785 051	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000
15 Sum driftsutgifter	568 478 739	548 907 993	607 921 680	607 931 680	606 341 680	605 951 680
16 Brutto driftsresultat	-2 327 159	-11 056 972	-3 175 972	-8 685 972	-395 972	-6 205 972
17 Renteinntekter	6 954 720	7 750 000	12 050 000	11 050 000	9 850 000	9 150 000
18 Utbytter	18 895 885	19 000 000	17 500 000	19 500 000	19 500 000	15 500 000
19 Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	-10 055	100 000	0	0	0	0
20 Renteutgifter	10 490 077	17 961 028	25 421 028	26 821 028	27 421 028	27 721 028
21 Avdrag på lån	21 099 966	23 900 000	27 300 000	26 500 000	26 400 000	27 000 000
22 Netto finansutgifter	-5 749 492	-15 011 028	-23 171 028	-22 771 028	-24 471 028	-30 071 028
23 Motpost avskrivningar	26 785 051	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000
24 Netto driftsresultat	18 708 399	932 000	653 000	-4 457 000	2 133 000	-9 277 000
25 Overføring til investering	3 721 420	1 100 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
26 Avsetningar til bundne driftsfond	1 208 079	650 000	660 000	0	0	0
27 Bruk av bundne driftsfond	6 304 956	2 625 000	1 484 000	0	0	0
28 Avsetningar til disposisjonsfond	20 083 857	3 007 000	277 000	0	933 000	0
29 Bruk av disposisjonsfond	0	1 200 000	0	5 657 000	0	10 477 000
30 Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	-18 708 399	-932 000	-653 000	4 457 000	-2 133 000	9 277 000
32 Fremført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilingsoversikt - drift	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1 Rammetilskudd	210 460 175	233 700 000	247 700 000	247 700 000	247 700 000	247 700 000
2 Inntekts- og formueskatt	200 856 981	167 300 000	181 600 000	181 600 000	181 600 000	181 600 000
3 Eiendomsskatt	1 472 852	0	0	0	0	0
4 Andre generelle driftsinntekter	24 673 616	13 000 000	39 400 000	33 900 000	40 600 000	34 400 000
5 Sum generelle driftsinntekter (Sum L1:L4)	437 463 624	414 000 000	468 700 000	463 200 000	469 900 000	463 700 000
6 Sum fordelt rammeområda	413 029 717	398 058 000	444 877 000	444 887 000	443 297 000	442 907 000
7 Avskrivningar	26 785 051	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000
8 Sum netto driftsutgifter (Sum L6:L7)	439 814 768	425 058 000	471 877 000	471 887 000	470 297 000	469 907 000
9 Brutto driftsresultat	-2 351 144	-11 058 000	-3 177 000	-8 687 000	-397 000	-6 207 000
10 Renteinntekter	6 954 720	7 750 000	12 050 000	11 050 000	9 850 000	9 150 000
11 Utbytter	18 895 885	19 000 000	17 500 000	19 500 000	19 500 000	15 500 000
12 Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	-10 055	100 000	0	0	0	0
13 Renteutgifter	10 466 092	17 960 000	25 420 000	26 820 000	27 420 000	27 720 000
14 Avdrag på lån	21 099 966	23 900 000	27 300 000	26 500 000	26 400 000	27 000 000
15 Netto finansutgifter (L10:L14)	-5 725 507	-15 010 000	-23 170 000	-22 770 000	-24 470 000	-30 070 000
16 Motpost avskrivningar	26 785 051	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000	27 000 000
17 Netto driftsresultat	18 708 399	932 000	653 000	-4 457 000	2 133 000	-9 277 000
18 Overføring til investering	3 721 420	1 100 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
19 Avsetningar til bundne driftsfond	1 208 079	650 000	660 000	0	0	0
20 Bruk av bundne driftsfond	6 304 956	2 625 000	1 484 000	0	0	0
21 Avsetningar til disposisjonsfond	20 083 857	3 007 000	277 000	0	933 000	0
22 Bruk av disposisjonsfond	0	1 200 000	0	5 657 000	0	10 477 000
23 Dekning av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat (L18:L23)	-18 708 399	-932 000	-653 000	4 457 000	-2 133 000	9 277 000
25 Fremført til inndekning i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

Fordeling drift	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Til fordeling drift						
9 Politisk	8 095 990	6 070 000	6 060 000	6 410 000	6 060 000	6 410 000
10 Sentraladministrasjon	23 839 937	24 890 000	26 580 000	26 780 000	26 780 000	26 080 000
11 Tilleggsøyvingar	900 000	5 780 000	6 100 000	6 100 000	6 100 000	6 100 000
12 Oppvekst - Skule	106 178 719	106 790 000	114 970 000	114 970 000	114 970 000	114 970 000
14 Tekniske tjenester	24 663 009	20 980 000	25 805 000	25 305 000	25 305 000	25 305 000
15 Kultur	10 084 885	8 640 000	7 420 000	7 420 000	7 420 000	7 420 000
16 Kyrkja	4 250 000	4 520 000	4 770 000	4 770 000	4 770 000	4 770 000
17 Oppvekst - Barnehage	26 783 379	25 030 000	27 930 000	27 930 000	27 930 000	27 930 000
18 VAR - vann, avløp og renovasjon	-6 560 082	-8 030 000	-8 990 000	-8 990 000	-8 990 000	-8 990 000
19 Finans	28 895 416	32 800 000	39 945 000	39 945 000	39 945 000	39 945 000
22 Ryvarden Kulturfyr KF	565 000	490 000	480 000	440 000	400 000	360 000
30 Helseavdeling med fellestenester	38 211 329	30 810 000	35 840 000	35 840 000	34 640 000	34 640 000
31 Pleie og omsorg	71 364 136	65 190 000	73 340 000	73 340 000	73 340 000	73 340 000
32 NAV med flyktningarbeid	12 280 277	12 740 000	18 350 000	18 350 000	18 350 000	18 350 000
33 Barnevern	16 188 863	15 850 000	16 240 000	16 240 000	16 240 000	16 240 000
34 Habilitering	43 571 121	42 490 000	49 370 000	49 370 000	49 370 000	49 370 000
Fordelt drift	409 311 979	395 040 000	444 210 000	444 220 000	442 630 000	442 240 000
Korreksjon netto avsetningar eller bruk av fond i drift	3 717 738	3 018 000	667 000	667 000	667 000	667 000
Korrigert til fordeling	413 029 717	398 058 000	444 877 000	444 887 000	443 297 000	442 907 000

Tabellen bevilingsoversikt – drift viser kor mykje ein kan fordela til den kommunale drifta. Tabellen fordeling – drift visar fordeling av dei tilgjengelege midlane til dei ulike rammeområda i kommunen.

Inntekter

Sveio kommune er ein låginntektskommune. I 2022 hadde Sveio kommune ein skatteinngang på 85,4 % av landsgjennomsnittet. Dette er historisk ganske høgt for Sveio. Kommunar med lågare skatteinngang enn landet blir gitt ein kompensasjon (inntektsutjamning) for dette. Etter kompensasjon for låg skatteinngang enda Sveio kommune opp med ein samla skatteinngang og inntektskompensasjon på 94,3 % av landsgjennomsnittet i 2022. Per september 2023 har kommunen ein skatteinngang på 76,6 prosent av landet. For 2024 er det lagt til grunn at Sveio kommune vil ha ein skatteinngang på 79,4 % av landet. Ved vurdering av inntektene for 2024 tek ein utgangspunkt i KS sin modell for inntektssystemet. Folketal per 1.7.2023 er grunnlaget for berekning av skatteinntekter og inntektsutjamning.

Dei frie inntektene frå staten og skatteinngangen finansierer for ein stor del drifta av Sveio kommune. Dei frie inntektene frå staten består i hovudsak av innbyggjartilskot m/ utgiftsutjamning, veksttilskot, og skjønsmidlar. For Sveio sin del er det venta ei auke i dei frie inntektene inkludert skatteinngangen m/ inntektsutjamning i følgje regjeringa på 3,9 % frå budsjett 2023 til budsjett 2024. Skjønstilskotet frå Fylkesmannen blir på kr 2 800 000,- i 2024, det same som i 2023.

Det er ikkje lagt opp til inntekter frå eigedomsskatt i 2024, i tråd med kommunestyrets vedtak i desember 2020. Med inntekter frå eigedomsskatt på linje med landet utanom Oslo ville Sveio kommune i 2022 hatt 15,9 millionar kroner høgare inntekter. Det er lagt til grunn eit utbytte Haugaland Kraft AS på 17,5 millionar kroner i 2024, ned frå 19,0 millionar kroner i 2022.

Det er lagt til grunn flykntingstilskot på kr 25,5 millionar i 2024, mot kr 9,6 millionar i opphavleg budsjett 2023. Grunna situasjonen i Ukraina er det knytt stor usikkerheit rundt talet på flykntingar kommunen kan rekna med å ta i mot neste år, og seinare år. I 2023 blei kommunen anmoda om å ta i mote 35 flykntingar. Det er lagt opp til same mottak i 2024. Det er lagt opp til inntekter frå Havbruksfondet i 2024 på kr 12 900 000.

Årstal	Havbruksfondet	Utbytte Haugaland Kraft	Flykntingstilskot
Rekneskap 2017	254 395	4 797 500	15 643 200
Rekneskap 2018	13 500 026	4 996 363	16 762 500
Rekneskap 2019	1 040 025	10 742 586	14 473 562
Rekneskap 2020	10 663 254	9 539 962	11 358 700
Rekneskap 2021	3 399 667	9 377 580	6 887 050
Rekneskap 2022	13 871 064	18 895 885	9 774 250
Estimat 2023	6 500 000	17 714 893	19 900 000
Budsjett 2024 (rådmannens forslag)	12 900 000	17 500 000	25 500 000
Sum	62 128 432	93 564 769	120 299 262

Det er nytta ekstern kompetanse for å berekna venta inntekter frå Havbruksfondet i økonomiplanperioden.

I Statsbudsjettet er det lagt opp til ganske kraftig auke i pensjonskostnadane frå 2023 til 2024. For Sveio kommunes del blir dei tilnærma utlikna ved bruk av premiefondet, i tråd med tidlegare vedteken politisk sak om dette.

Utgifter

Utgiftsbehovet til Sveio kommune er berekna til å vera på 108,1 % i forhold til landsgjennomsnittet i 2024. Utgifter som grunnar i forskjellen i utgiftsbehov i forhold til resten av landet blir det gitt kompensasjon for gjennom utgiftsutjamning.

Det har vore sterk auke i rentenivået dei siste to åra. Grunna ein del bundne lån stig innskotsrenta raskare enn gjeldsrenta til kommunen. Det er lagt til grunn ei lånerente på 4,25 % i 2024 og ei innskotsrente på det same %. Dette er etter rådmannen sitt syn ei realistisk forventning som det knyt seg til dels stor risiko til. Det er avgjerande for Sveio kommune å budsjettera med tilstrekkeleg høgt driftsresultat for å kunne handtera denne usikkerheita. Det er planlagt ein del store investeringar dei næraste åra. Det er viktig at driftskostnadane med investeringane leggst inn i økonomiplanen så snart dei er endeleg vedteke realisert. Det er også viktig at finanskostnadane

(renter og avdrag) til investeringar som ikkje er heilt eller delvis finansiert blir lagt inn i økonomiplanen.

Vurdering

Det er rådd til at kommunane har eit netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene på 1,75 %. Dei seinast åra har kommunen stort sett hatt ei resultat godt i overkant av anbefalinga. For 2024 er det budsjettert med eit netto driftsresultat på 0,15 %. Dei tre siste tre åra i planperioden er det budsjettert med underskot i 2 av 3 år. Om ein korrigerer for inntekter frå Havbruksfondet, som er vedteke reservert til idrettshall, vil kommunen i 2024 gå med eit korrigert negativt resultat på over 12 millionar kroner. Dersom Sveio kommune skulle hatt eit netto driftsresultat i tråd med vedteke mål på 1,25 % av brutto driftsutgifter, og samstundes halde inntektene frå Havbruksfondet utanfor, måtte ein kutta kostnadane med over 18 millionar kroner i 2024. Dette er etter rådmannens oppfatning ikkje mogleg på kort sikt og særst utfordrande også på lengre sikt. Det må uansett gjerest tiltak for å betre kommuneøkonomien i kommunen.

I budsjettet for 2024 er det stor usikkerheit kring veksten i utgifter på dei ulike rammeområda. Det er usikker korleis meirutgiftene frå 2023 til 2024 vil slå ut for dei ulike områda i kommunen. Samtidig er det ein del inntekter som er høge, men som truleg ikkje vil vere så høge dei komande åra, til dømes utbytte frå Haugaland kraft og flyktningtilskot. Sveio kommune hadde over kr 170 millionar kroner i ubrukte lånemidlar ved inngangen til 2023. Dette er midlar som er lånt, til realisering av vedtekne investeringsprosjekt. Når desse midlane ikkje er brukt står dei i banken, og gjer kommunen renteinntekter. Med ei innskotsrente på 4,25 %, gjer desse midlane kommunen renteinntekter på over kr 7 millionar kroner i året. Dersom desse midlane tas ut av banken, og brukas til realisering av investeringar, må kommunen også finansiera desse tapte inntektene. Etter rådmannens vurdering må ein sjå nøye på planlagde investeringar, med mål om å utsetta og/eller avslutta ikkje realiserte prosjekt. Det arbeidast med mange tiltak for å redusera utgiftene til kommunen på kort og lang sikt. Dette gjeld både tiltak av strukturell art og tiltak som redusera tenestenivået i kommunen. Det visast i den samanheng også til tilsetting av ein innsparings- og forbettringsrådgjevar, som er omtala under drift over.

Økonomiplan 2024-2027 – investering

Budsjettskjema investering

Bevillingsoversyn investering	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1 Investeringer i varige driftsmidler	39 738 518	114 581 000	22 970 000	28 150 000	76 270 000	34 300 000
2 Tilskot til andres investereringar	790 560	0	0	0	0	0
3 Investeringar i aksjer o.l	1 115 218	1 100 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
4 Utlån av egne midlar	1 000 000	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	42 644 296	115 681 000	24 170 000	29 350 000	77 470 000	35 500 000
7 Kompensasjon for meirverdiavgift	-5 746 868	-22 252 000	-3 934 000	-4 760 000	-13 754 000	-3 700 000
8 Tilskot frå andre	-13 644 203	-22 000 000	0	0	-22 000 000	0
9 Sal av varige driftsmidler	-10 828 262	-4 500 000	-16 500 000	-4 600 000	-4 500 000	-4 500 000
10 Sal av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11 Utdeling frå selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Møttekne avdrag på utlån av egne midlar	0	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	-13 558 561	-69 829 000	-6 536 000	-22 790 000	-40 016 000	-30 100 000
14 Sum investeringsinntekter	-43 777 894	-118 581 000	-26 970 000	-32 150 000	-80 270 000	-38 300 000
15 Vidareutlån	2 333 359	5 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000
16 Bruk av lån til vidareutlån	0	-5 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000	-20 000 000
17 Avdrag på lån til vidareutlån	1 100 156	0	0	0	0	0
18 Møttekne avdrag på vidareutlån	-3 422 610	0	0	0	0	0
19 Netto utgifter vidareutlån	10 905	0	0	0	0	0
20 Overføring frå drift	-3 721 420	-1 100 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
21 Avsetningar til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
23 Avsetningar til ubundne investeringsfond	8 400 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
24 Bruk av ubundne investeringsfond	-3 555 888	0	0	0	0	0
25 Dekning av tidlegare års udekkede beløp	0	0	0	0	0	0
26 Sum overføring frå drift og netto avsetningar	1 122 692	2 900 000	2 800 000	2 800 000	2 800 000	2 800 000
27 Framført til inndeckning i seinare år (udekkede beløp)	-1	0	0	0	0	0

Vidareutlån: Det er lagt opp til årleg vidareutlån av kr 20 000 000,- til startlån i perioden, kr 15 000 000 meir enn i 2023. Sveio kommune har oppdatert sine retningslinjer for startlån, slik at ein no kan fullfinansiere bustadkjøp.

Investeringar i aksjer o.l. /overføring frå drift: Som ein del av avtalen med KLP som pensjonsleverandør til kommunen, må Sveio årleg gå inn med eigenkapital. Storleiken på det årlege innskottet avheng av storleiken på kommunens pensjonsforpliktingar.

Avsetningar/inntekter frå sal av anleggsmidler: Det er lagt til grunn sal av næringstomter på 15,5 millionar kroner i 2024. I tillegg der det lagt til grunn sal av (bustad)tomter for 4,5 millionar kroner kvart av dei andre åra i økonomiplanperioden. Det er også lagt opp til kjøp (tilbakekjøp) av tomter for kr 0,5 millionar kroner per år i heile økonomiplanperioden. I 2024 leggest det opp til å delfinansiere kjøp av stor traktor med 1,0 millionar kroner.

Bevillingsoversyn investering visar summen alle planlagde investeringar, avsetningar og finansieringa av desse. Investeringsoversynet spesifiserer alle investeringane i anleggsmiddel. Sjå rådmannens kommentarar for detaljar om enkelte investeringsprosjekt.

Investeringsoversyn	2024	2025	2026	2027	Kommentar
30400 RÅDMANNEN					
30001 DIGITALISERING	500 000	500 000	500 000	500 000	
30073 BÆRBARE DATAKASKINAR SKULE	1 000 000				
30400 RÅDMANNEN Totalt	1 500 000	500 000	500 000	500 000	
30300 KOMMUNALSJEF TEKNISK					
33999 SALG/KJØP TOMTER	500 000	500 000	500 000	500 000	Sal tomter (næring 15 mnok (2024) + bustad 0,5 mnok), kjøp tomter 0,5 mnok
30300 KOMMUNALSJEF TEKNISK Totalt	500 000	500 000	500 000	500 000	
30100 LEIAR IKT					
31110 IKT INFRASTRUKTUR	900 000	500 000	500 000	500 000	
30100 LEIAR IKT Totalt	900 000	500 000	500 000	500 000	
30200 LEIAR DRIFT OG ANLEGG					
30043 2 STK EL-BILAR DRIFTSOPERATØR		900 000			
30045 ENERGI- OG KLIMATILTAK SOS, KOMMUNEHUSET OG VIGDARTUN	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
30064 UTSKIFTING AV ELDRE KUBOTA MINITRAKTOR	300 000				Brukt til mindre snørydding og vedlikehald av idrettsanlegg
30065 KROKLØFTBIL 50 % (IKKJE VAR 2024)		850 000			Bytte av lastebil med krokløftbil. Sal med i finansering
32221 STOR TRAKTOR	2 800 000				Finansierast med lån, mvakomp og Estimert salssum på kr 900 000.
34238 DIVERSE GRUNNLAGSINVESTERINGAR	600 000	600 000	600 000	600 000	Ulike tiltak på kommunale eigedommar
34264 ASFALTERING	2 500 000	2 500 000	2 500 000	1 500 000	
30063 SANDSILO	200 000				Meir effektiv handtering av strøsand
30200 LEIAR DRIFT OG ANLEGG Totalt	7 400 000	5 850 000	4 100 000	3 100 000	
30600 PROSJEKTLEIAR 1					
30002 KOMMUNEHUSET, REHABILITERING GAMLE DEL			10 000 000	10 000 000	Eiga sak fremjast. Beløp tatt vidare frå øk-plan
32012 RØMNINGSDØR ØREVIK	150 000				
32205 FØRDE SKULE , REHABILITERING	1 500 000				
32230 BADEANLEGG			52 320 000		Spelemidlar 22 000 000
34228 VALESTRAND SKULE, REHABILITERING	1 750 000				
34381 FØRDE BRANNSTASJON - UTVIDA RAMME		10 000 000			Detaljar kring endeleg sum kjem ein tilbake til seinare
35231 BUSTADFELT HÅVÅSEN 3				700 000	Planleggingsmidlar
30600 PROSJEKTLEIAR 1 Totalt	3 400 000	10 000 000	62 320 000	10 700 000	

Investeringsoversyn	2024	2025	2026	2027	Kommentar
30700 PROSJEKLEIAR 2					
30003 REHABILITERING KYRKJEBYGG		300 000	300 000	300 000	
30013 REHABILITERING LELILIGHETER	900 000	900 000	300 000	300 000	Løkjarvegen 41 b,c og d
30040 OPPGRADERING AV KANTINE OG AUD. VIGDARTUN	150 000				
30060 OPPGRADERING SANSEHAGEN SVEIO OMSORGSENTER	300 000				
30061 SLIPING OG LAKKERING GULV IDRETTSHALLEN				350 000	
30062 FORPROSJEKT TAK SVEIO KYRKJE	150 000				
30066 PASIENTVARSLINGSSYSTEM SVEIO OMSORGSENTER		5 000 000			
30072 PLANLEGGING NYE BUSTADAR HABILITERING	500 000				
32015 VENTILASJONSANLEGG VIKSE SKULE, GAMAL DEL	3 000 000				
32020 OPPGRADERING KJØKKEN FØRDE BARNEHAGE	170 000				Ekstra løyving
32239 REHABILITERE KUNSGRESSBANEN				2 000 000	Nytt dekke
34275 TRAFIKKSIKRING	750 000	750 000	750 000	750 000	Mindre TS tiltak
30700 PROSJEKLEIAR 2 Totalt	5 920 000	6 950 000	1 350 000	3 700 000	
30950 LEIAR SAMFUNNSUTVIKLING					
30071 TURSTI FRÅ DAGSTURHYTTE TIL DAGSTURHYTTE	400 000				
32240 STI LEIRVÅG (FRILUFTSRÅDET) (2023)	150 000				Auka løyving
30950 LEIAR SAMFUNNSUTVIKLING Totalt	550 000				
30210 VAR - LEIAR DRIFT OG ANLEGG					
30025 REHABILITERING PA 3 STEINARSTJØNN			2 000 000		Eksisterende pumpestasjon fra 1976
30049 BYTTE UT AVLØPSBIL	800 000				
30050 SLAMTANK TØRRRESPLASS				1 300 000	
30067 AVLØP KROSSLEITE			3 000 000		
30068 SOLCELLER JOAVATNET - DRIKKEVATN PRODUKSJON		600 000			
30069 RENSEANLEGG ELTRAVÅG				3 000 000	Nye rensekraft i avløpsdirektiv
30070 VANNLEDNING VALEVÅG-VALESTRAND				8 000 000	Lengre ledningsnett med litan dimensjon
30074 JOAVATNET RENTVANNPUMPER		500 000			
32229 RYVARDEN, STØRRE SEPTIKTANK				1 000 000	
35010 GENERELL FORNYING RØRNETT OG DRIFTSOVERVÅKING	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	
30075 KROKLØFTBIL 50 % (VAR 2024)		750 000			Bytte av lastebil med krokløftbil. Sal med i finansering
30210 VAR - LEIAR DRIFT OG ANLEGG Totalt	2 800 000	3 850 000	7 000 000	15 300 000	
Totalsum	22 970 000	28 150 000	76 270 000	34 300 000	

Vedlegg

Kommunestyrets vedtak: